

LÊ VĂN TRƯỞNG

LỊCH SỬ
MỘT
TỘI ÁC

NHỮNG TÁC PHẨM HAY
NHÀ XUẤT - BẢN TÂN - DÂN HÀ NỘI

LÊ VAN - TRUONG

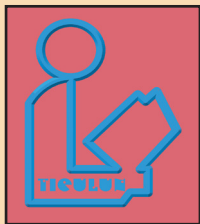
LỊCH-SỬ
MỘT TỘI ÁC
TIÊU-THUYẾT

NHỮNG TÁC-PHẨM HAY

NHÀ XUẤT-BẢN TÂN-DÂN HÀ-NỘI

LỊCH SỬ MỘT TỘI ÁC

LÊ VĂN TRƯỜNG

5 | Lịch Sử Một Tội Ác

Lê Văn Trương (1906-1964), bút hiệu Cô Lý, là nhà báo, nhà văn Việt Nam thời tiền chiến.

Theo nhiều nhà nghiên cứu văn học Việt, hiện nay (2009), ông được xem là cây bút có số lượng tác phẩm nhiều nhất.

Đoạn Thứ Nhất

Duyên có ? Chỉ vì sống một đời cô đơn, tôi thèm khát một chút ấm áp !

Tôi biết mùi đau đớn sớm quá. Trong tuổi mà trẻ con người ta chỉ biết có nô đùa, đời tôi đã bị đảo lộn bởi một biến-cố : thầy mẹ tôi bỏ nhau !

Lỗi tự ai ? tôi không biết, tôi không dám biết.

Tôi chỉ biết cuộc đời tươi cười của tôi từ đây bị chôn sống.

Mới lên tám tuổi, tôi đâu đã có một quan niệm chân xác về cuộc đời, và đã làm gì có đủ trí khôn để xét-đoán những hành vi của thầy mẹ tôi. Nhưng vì sự thầy mẹ tôi bỏ nhau mà đời tôi thấy khổ, thấy lạnh lẽo, nên tôi thù oán cả hai người. Dù trong tôi, có một tiếng gì nó thầm bảo tôi như thế là không nên, là không phải nhưng những lúc bị quần quai bởi đau buồn, cũng lại có một cái gì nó làm cho lòng thù oán kéo đến một cách vô cùng mãnh-liệt. Mãnh-liệt đến nỗi tôi phải lấy làm sợ-hãi và ghê tởm cho mình.

Cái lương tri còn sót lại ở trong người tôi ném ra một câu hỏi :

7 | Lịch Sử Một Tội Ác

- «Người ta có thể thù ghét những người đã sinh ra mình, đã nuôi nấng mình, đã yêu-đương mình đến như thế cơ à ?»

Bất-giác, tôi dú lên, tôi cố hết sức sũa đuổi nguồn oán hờn nó đang kéo đến sâm chiếm tâm hồn tôi, nhưng vô hiệu ! Sức nó mạnh quá, cả những cái gì đem ra ngăn đỡ đều bị cuốn phăng đi. Tha hồ cho tôi kêu gào van lơn với nó rằng : «mẹ tôi đã ấp ủ tôi, thầy tôi đã nâng-niu tôi, và nhờ có thầy mẹ tôi, tôi mới sống được đến ngày nay», nó cứ đến, đến như bão táp, đến tràn ngập thần-trí, tràn ngập mạch máu, tràn ngập cơ thể !

Sợ hãi, tôi nhắm mắt, tôi ôm mặt, tôi dúc đầu vào trong chăn, nhưng rõ ràng, tôi vẫn nhìn thấy nó đến, đến một cách vô cùng mãnh liệt, rõ ràng, tôi nhìn thấy nó đang tung hoành trong một khoảng đất không chống đỡ là tôi. Cả cơ-thể tôi lúc ấy cơ hồ như là một mớ dơm sẵn sàng đem hiến mình cho lửa cừ thù. Rồi thì cả cơ thể tôi sẽ cháy, cháy trong sự oán thù, cháy bởi sự oán thù. Mà oán thù ai ? Oán người đã sinh ra mình ! Thù người đã nuôi nấng mình ! Thê thảm hơn nữa trong lúc con vật người là tôi bị biến thành ra cừ thù, tôi vẫn cảm thắm thía thấy rằng : tôi sinh ra để yêu đương, có thể yêu đương, yêu đương tất cả mọi người, nếu tôi có được một chút hạnh-phúc.

Thấy mình bị biến thành quái vật, mà không có cách gì để tránh, tôi kinh-hãi quá, tôi phát khóc lên, và nhiều lần, người ta tìm thấy tôi chết ngất ở trên mặt sàn gác.

Qua những phút khủng hoảng tinh thần ấy, tôi thấy người tôi tan tác. Tôi sợ sống lắm. Tôi thấy tôi không đủ sức trước những việc đời đang chờ tôi. Những lúc ấy, tôi muốn chết lắm. Tôi cầu mong cái chết đến để giải thoát cho tôi.

Đã bao nhiêu lần nhìn cảnh gia đình nhà người ta, cha mẹ, con cái ríu rít, tôi tự hỏi tôi :

- Sao thầy mẹ tôi lại bỏ nhau ? Thầy mẹ tôi không nghĩ thương tôi hay sao mà lại bỏ nhau ? Câu hỏi ấy mình tự hỏi mình một nghìn lần và một nghìn lần cũng chỉ có thể, đã làm cho tôi tủi cực muôn vàn.

Đứng về phương diện cá nhân, sự vợ chồng bỏ nhau có những lý-thuyết gì để bênh vực, tôi không biết, nhưng đứng về phương diện đứa con mà xét, tôi thấy tấm lòng ích-kỷ phải mạnh hơn tấm lòng thương con, vợ chồng mới có thể bỏ nhau được.

Vì điều nghĩ ấy, tôi nhìn đời thấy toàn một giống ích-kỷ. Đến như cha mẹ đối với con mà còn ích-kỷ, thì người ta đối với nhau, còn có cái gì là vị tha nữa ! Tôi

9 | Lịch Sử Một Tội Ác

cho rằng người ta phải ích-kỷ thì mới tìm thấy hạnh phúc và mới bảo vệ được quyền-lợi cho mình. Sự thày mẹ tôi bỏ nhau để đi tìm hạnh-phúc riêng là một chứng cứ chắc chắn.

Những điều nghĩ sai lầm do một cảnh ngộ đau-xót gây nên, đã là cái mầm làm nảy nở ra tội ác của tôi sau này.

Tôi cho rằng thày mẹ tôi chẳng thương yêu gì tôi cả. Chẳng qua các ngài ngẫu nhiên mà sinh ra tôi, chứ có phải các ngài cầu mong có một đứa con để yêu-dương mà sinh ra tôi đâu. Nếu các ngài cầu mong có một đứa con để yêu đương thì tại làm sao các ngài lại bỏ nhau để cho đời tôi phải tủi-cực đến thế này ?

«Ngẫu nhiên sinh ra, bắt đắ dĩ phải nuôi», quan niệm lúc ấy của tôi về cái giây liên lạc của cha mẹ đối với con chỉ có thế.

Vì cái quan-niệm ấy, cho nên lòng oán hờn của tôi đối với thày mẹ tôi cũng dần dần bớt mạnh. Nhưng lòng oán hờn bớt mạnh thì lòng yêu-dương ở trong người tôi cũng giảm đi !

Tại làm sao ở trong đời, hai tình cảm này cứ phải theo nhau ? Tại làm sao sức mạnh của cái nọ lại cứ phải là

phản động lực của cái kia ?!

Tôi được luôn luôn mục kích những sự cãi cộ giữa thầy mẹ tôi. Trong những lúc ấy, tôi sợ hãi lạ lùng. Tôi ngồi chết dí một chỗ không dám cựa cậy, và tôi thấy thèn thẹn về sự cãi nhau của thầy mẹ tôi. Trẻ con hàng xóm có ai biết truyện hỏi tôi, tôi chối bay, chối biến. Tôi còn nhớ có một lần, tôi tát một đứa bạn rất thân cũng chỉ vì thế.

Trưa hôm ấy, mẹ tôi đi đâu về. Thầy tôi với mẹ tôi cãi nhau. Thầy tôi giận đập vỡ một đôi lọ sứ, rồi thầy tôi hầm hầm mặc áo đi ra. Mẹ tôi hầm hực ngồi một lát, rồi cũng đi nốt. Trước khi đi, mẹ tôi soa má tôi và cho tôi năm xu. Tôi chờ một lúc lâu mới dám thò ra cửa vì tôi biết lúc cãi nhau ồn ào, có nhiều người súm đến cửa nhà tôi nhìn. Tôi không muốn nhìn thấy họ, và tôi cũng không muốn họ nhìn thấy tôi. Tôi hé cửa trông ra không thấy ai đứng đấy, tôi mới lên ra đầu phố định đi mua kẹo. Chung quanh hàng kẹo, súm đông một bọn trẻ con thường ngày vẫn chơi với tôi, trong đó có cả chị Tý là người bạn thân nhất của tôi.

Thấy đông, tôi đã toan không lại, nhưng chị Tý đã nhìn thấy tôi. Chị dơ tay vẫy. Tôi lại gần, chị hỏi ngay :

11 | Lịch Sử Một Tội Ác

- Minh ơi, lúc này cậu mợ mày cãi nhau đấy à ?

Tôi tái mặt, chỉ sẽ lắc đầu không giả nhời. Chị lại nói luôn :

- Tao nghe thấy rõ ràng tiếng cậu mợ quát và đập vỡ cái gì lại... Con Chi, thằng Sửu cũng nghe thấy, mày còn chối gì ?

Lúc ấy, tôi có cái cảm tưởng như tất cả bọn trẻ con đều nhìn chùng chùng vào tôi. Mặt tôi nóng, mắt tôi hoa. Tôi quay mình toan bỏ chạy thì chị Tý lại nói :

- Cậu mợ tao nói chuyện với cậu mợ con Chi rằng cậu mợ mày hay cãi nhau lắm. Mày còn chối gì ?

Thì ra cậu mợ nó luôn luôn bình phẩm cảnh gia-đình nhà tôi với người ta. Tôi quay lại, tôi như phát điên, tôi tát luôn cho chị Tý một cái, rồi tôi nói to :

- Việc gì tao phải chối ? Nhưng việc gì đến mày mới được chứ ?

Chị Tý bị tôi đánh một cách bất thành lĩnh và cũng không ngờ rằng tôi có thể đánh, đứng ngẩn người ra. Tôi thấy thế, hối hận quá, ù té chạy về nhà, bị đuổi theo bởi những tiếng chế diễu :

- Đàn bà du côn ! đàn-bà du côn ! Từ đây, tôi với chị Tý không chơi với nhau nữa, và khi đi học, chúng tôi đi những con đường khác nhau để khỏi phải gặp nhau.

Cãi nhau thì luôn, nhưng đánh nhau thì thầy mẹ tôi đánh nhau chỉ có một lần. Lần ấy là lần đầu tiên và cũng là lần cuối cùng : thầy mẹ tôi từ đây bỏ nhau.

Cả mọi việc ngày hôm ấy, tôi nhớ rõ mồn một và tôi tưởng chừng như nó vừa xảy ra ngày hôm qua. Mỗi khi tôi nhắm mắt, tôi trông thấy rõ thầy tôi đang ngồi ở bàn bồng đứng giậy hét :

- Đồ đàn-bà khôn nạn ! Đồ đàn-bà khôn nạn !

Rồi thầy tôi xông đến, nắm tóc mẹ tôi đánh mãi. Thấy thế tôi khóc thét lên, tôi chạy lại kéo thầy tôi ra, nhưng vô hiệu ! Thầy tôi cứ nắm chặt lấy mẹ tôi mà đánh. Vừa đánh, vừa riếc bằng đủ các thứ tên nó làm cho tôi vừa xấu-hổ, vừa đau đớn vô ngần. Tôi đau đớn hơn là nếu thầy tôi đánh tôi. Trong lúc ấy, mẹ tôi cũng cãi thầy tôi nhiều lắm. Thấy can thầy tôi không được, tôi ôm lấy mẹ tôi, rồi tôi lấy mình tôi, tôi che. Một linh-khiếu bảo cho tôi biết vì mẹ tôi cãi, nên thầy tôi đánh, tôi liền lấy tay bịt mồm mẹ tôi, rồi tôi van lơn :

- Thôi mẹ đừng cãi nữa !

13 | Lịch Sử Một Tội Ác

Linh khiêu của tôi không lắm. Mẹ tôi thôi cãi thì thầy tôi buông tay.

Thầy tôi ra ngồi ở ghế, gục đầu xuống bàn khóc. Mẹ tôi không khóc, chỉ ngồi nhìn. Thầy tôi khóc chán, đứng dậy, gọi u-già mặc quần áo cho tôi, rồi dắt tôi đi chơi. Trước khi ra cửa, thầy tôi quay lại, bảo mẹ tôi :

- Mợ đi đâu thì đi. Tôi tưởng mợ không nên ở đây nữa.

Thầy tôi nói bằng một giọng đều đều không giận dữ, nhưng tôi thầm cảm thấy nó hàm chứa bao nhiêu đau-đớn và có một cái gì quyết-liệt, tan vỡ ở trong. Bồi hồi và lo sợ, tôi toan chạy lại ôm lấy mẹ tôi, xin mẹ tôi đừng có đi đâu cả, nhưng tôi bị thầy tôi nắm tay chặt quá, mà giằng ra thì tôi không dám. Thành ra khi bị thầy tôi kéo đi, tôi chỉ đủ thì giờ quay lại nhìn mẹ tôi bằng một cái nhìn cầu khẩn nó như bảo : «mẹ đừng đi đâu cả nhé, con đi một tí, con về ngay».

Cái nhìn ấy, mẹ tôi có nhìn thấy và có hiểu hay không? Cho mãi đến ngày nay, không bao giờ tôi dám nghĩ đến.

Hôm ấy, thầy tôi đưa tôi đi chơi nhiều nơi lắm. Vì lòng bồi hồi, nên tôi cũng chẳng còn nhớ là những đâu. Tôi chỉ nhớ lúc gần tối, tôi kêu đói và tôi đòi về thì

thầy tôi đưa tôi vào một hiệu cao-lâu. Xưa nay, thầy tôi không uống rượu bao giờ, hôm ấy bỗng uống rượu nhiều quá. Còn tôi thì thấy có nhiều món ăn ngon và bánh trái bày la liệt, tôi cũng vui thích quá, không nghĩ gì nữa. Nhưng khi gần ăn xong, tôi chợt nhớ ra, tôi bỗng khóc thét lên đòi về. Tôi nhất định không ăn uống gì nữa. Thầy tôi không làm sao được, ném đĩa thờ dài, đứng giậy. Tôi thấy thế tự biết rằng mình trái, nắm tay thầy tôi giữ lại :

- Thế thầy hãy ăn xong đi đã.

Thầy tôi xoa đầu tôi rồi lại ngồi xuống. Nhưng mới gặp được mấy miếng, thầy tôi lại ném đĩa đứng giậy :

- Thôi chả ăn nữa.

Về đến nhà, tôi chạy bay lên gác, tôi chạy bay xuống bếp, tôi lại chạy bay ra ngoài nhà, tôi lại chạy bay xuống bếp, tôi hỏi u già thì u già chỉ ôm tôi không trả lời. Tôi vụt hiểu. Tôi tụt khỏi lòng u già, tôi chạy lên tìm thầy tôi. Trông thấy thầy tôi đang đứng cúi đầu nhìn xuống chân, tôi ôm mặt khóc vang nhà. Thầy tôi chạy đến bế tôi lên lòng.

- Mẹ đâu ?

15 | Lịch Sử Một Tội Ác

Thầy tôi lặng im không giả nhời. Tôi nắm tay áo thầy tôi, tôi giật rồi vừa khóc, tôi vừa hỏi :

- Mẹ đâu ?
- Đi rồi.
- Bao giờ về ?
- Không bao giờ về cả.
- Tại thầy đuổi mẹ đi đấy !

Tôi nói xong, lăn ra đất khóc. Thầy tôi ôm tôi lên, rồi cũng khóc :

- Nó hư quá, làm nhục nhã quá, thầy biết làm thế nào!

Tôi khóc chán rồi tôi mệt, tôi ngủ đi lúc nào không biết. Lúc tôi mở mắt thì thấy một mình trơ trọi ở giữa giường, mà chung quanh thì tối mù mù, chỉ có một ngọn đèn con lắt léo. Tôi sợ quá khóc thét lên. Chẳng có ai chạy đến với tôi cả. Thì ra chỉ có một mình tôi ở trong gian gác tối om. Tôi lại càng sợ, càng khóc khỏe. Vừa khóc, tôi vừa chạy xuống cầu thang thì gặp u già lên.

- Làm sao cô khóc thế ?
- Chẳng có ai ngủ với tôi cả ?

- Có thể mà cũng khóc ư ?

Rồi u già mắng tôi sa sả :

- Đang đêm khóc tướng lên làm mất cả giấc ngủ của người ta. Cô có nín đi, không hàng sớm người ta chửi cho bây giờ đấy. Tám tuổi đầu rồi còn khóc. Từ nay chẳng ngủ một mình thì còn ngủ với ai.

U già vừa mắng, vừa dụi mắt, rồi dắt tôi về giường, bế tôi lên và nói to :

- Ngủ đi cho người ta ngủ.

Tôi ôm lấy đầu u già :

- U già không thương em ư ?

Tôi nói xong khóc dung dức. U già dường như cảm động, sẽ vuốt tóc tôi :

- Nhưng cô phải ngủ đi chứ.

Cái vuốt tóc ấy thấm vào đáy lòng. Nó đem đến cho tôi cái cảm giác rằng mình không đến nỗi phải cô quạnh trong khoảng đêm tối đen. Muốn cho u già bằng lòng, tôi giả vờ nhắm mắt ngủ. Nhưng vừa nhắm mắt, tôi lại mở. Một câu hỏi đốt cháy ngực tôi :

17 | Lịch Sử Một Tội Ác

- Thế mợ không về thật nữa ư, hờ u già ?

- Không biết. Nhưng chắc không về nữa. Lúc mợ đi, mợ đem hết cả hòm xiềng quần áo đi rồi, mẹ bảo mợ không về nữa đâu.

- Thế từ bây giờ đêm nào tôi cũng phải ngủ một mình ư ?

- Chả ngủ một mình thì còn ngủ với ai.

Tưởng tượng từ đây, cứ phải nằm một mình một cái giường rộng với cái đêm tối đen xì mà trong đó tôi nhìn thấy vô số những hình quái ghê gớm, tôi dợn gáy, tôi lại khóc.

- Cô không nín đi, tôi xuống lập tức để cô một mình trên này cho ma nó tha cô đi bây giờ đây này.

U già nói xong đứng giậy. Tôi vội vàng ôm chặt lấy :

- U già đừng đi, em nín rồi !

- Thì nằm xuống đi !

Tôi ngoan ngoãn nằm xuống.

- U già nằm ngủ với em đi.

- Tôi không nằm. Nằm để cậu về cậu bảo làm lây chấy sang cô ấy à.

- Em không sợ chấy của u già đâu. U già nằm xuống với em đi.

Tôi van lơn mãi, u già mới chịu nằm. Tôi thấy u già nằm, tôi sợ quá. Thế là tôi không phải ngủ một mình một giường nữa.

- Tối nào u già cũng ngủ với em nhé.

Chẳng kịp để u già giả nhời, tôi vùng giậy chạy lại mở ngăn kéo, lấy cái hộp trong đó đựng những xu hào mà thầy mẹ tôi đã cho tôi, đưa cho u già :

- Em cho u già hết cả đây, tối nào u già cũng ngủ với em nhé. Em sợ ma lắm.

U già mở hộp, nhặt hết những đồng xu mà tôi đã dành dụm được, đếm một lượt rồi buộc vào thắt lưng :

- Có hai hào ba chữ mấy vạn. Nhưng cô không được bảo với cậu rằng đã cho tôi nhé.

- Không bao giờ em bảo cả. Hề cậu cho em tiền, em lại cho u già nữa. À, cậu đi đâu, bao giờ về ?

19 | Lịch Sử Một Tội Ác

- Cô ngủ được một lúc thì cậu đi. Cậu đi chơi chứ còn đi đâu.

- Bao giờ về ?

- Biết đâu.

- Thế mợ tôi nay ngủ đâu nhỉ ?

- Ai theo chân mợ mà biết được. Hỏi mãi. Có ngủ đi không nào.

- Em không buồn ngủ.

- Không buồn ngủ thì cũng phải ngủ đi cho người ta ngủ.

Tôi muốn nói nữa thì đã nghe tiếng ngáy pho pho.

* * *

Một hôm, thầy tôi đi đâu về ôm tôi rồi bảo :

- Thầy sắp đi Saigon, thầy đem con lại gửi đăng nhà bác Cả, con phải ngoan nghe không.

Thoạt nghe, tôi rụng rời, mặc dầu cái nhà này trong ba tháng nay không có mẹ tôi, đã buồn tẻ lắm rồi. Nhưng dù sao nó cũng là cái nhà của tôi. Trong đó, tôi có bao nhiêu bạn hữu. Nay những cái bàn, những cái giường,

những cái ghế mà tôi đã nhìn thấy từ khi mắt tôi biết nhìn. Kìa những bức tường mà không có một chỗ sứt sọc nào là tôi không biết, không có một chỗ để trắng nào mà tôi vẽ nhằng, vẽ nhịt vào. Kìa những cái cửa mà không có một cái tạt nào tôi không rõ. Lại cái cầu thang mà mỗi một bậc khi tôi bước lên, lại phát ra một thứ tiếng tôi đã quen tại. Tôi muốn nghe nó kêu thế nào, tôi biết những chỗ mà hễ tôi dận chân vào thì nó kêu như thế ngay. Tôi muốn nghe tiếng chuột chí ư ? Tôi chỉ việc đứng về phía bên trái bậc thang thứ ba dún dẩy thì y như có một đàn chuột chí kêu ngay. Tôi muốn được nghe tiếng vồng đưa ư, dẫm lên bậc thang thứ mười thì tha hồ kéo kẹt. Những ngày thứ năm, chủ nhật, giờ mưa, tôi không ra đường chơi với bè bạn được, tôi đã đi củ soát chúng từng tý. Mặt mũi chúng thế nào, trong lòng chúng có những gì, tôi đã biết rõ cả. Chính tôi đã ngồi cả buổi sáng, xem người thợ mộc thay cái bậc thang thứ mười. Người thợ mộc làm xong, tôi đứng lên dún. Chẳng có tiếng kêu gì. Trong mười sáu bậc thang, chỉ có nó bây giờ là câm. Đã bao lần, tôi ngồi lên nó, vì chỉ có nó là nhẵn, còn những cái khác, phi chúng nó thì tạt kia.

Chúng đối với tôi đã thân thiết lắm, mà tôi đối với chúng đã quen thuộc lắm. Nay nhất đán phải từ giã chúng, lòng tôi tự nhiên thấy nao nao.

21 | Lịch Sử Một Tội Ác

- Con không lại nhà bác cả đâu. Con không thích con Nhung. Thầy đừng đi Saigon nữa.

- Thầy có việc cần lắm phải đi, không đi không được.

- Thế con cứ ở đây với u già, thằng xe.

- Nói đỡ nào, trẻ con ở một mình thế nào được. Con phải lại nhà bác cả.

Vẻ mặt cau có của thầy tôi làm cho tôi sợ hãi, tôi lặng im ngơ ngác nhìn chung quanh, nhìn những bạn quen mà tôi sắp phải xa lánh.

Thầy tôi thấy tôi lặng im, tưởng tôi đã bằng lòng :

- Thế thầy bảo u già thu dọn quần áo cho con nhé. Chiều nay, con lại đăng nhà bác Cả nhé.

Tôi cuống cuống :

- Chiều nay, đã đi rồi ư ? Mai đi có được không ?

Tôi ôm cô thầy tôi, cầu khẩn mãi.

- Ừ thì mai đi cũng được.

Thầy tôi nói xong, đứng dậy, móc thuốc lá hút rồi đi tha thẩn suốt nhà mấy lần. Tôi cứ ngồi im nhìn thầy tôi. Thầy tôi đang đi, bỗng dừng lại, nghiêng răng, đấm tay

xuống bàn, rồi thốt ra những câu gì tôi không hiểu. Rồi thầy tôi lại vội vàng cầm mũ đi ra. Đi qua trước mặt tôi, thầy tôi lấy tay soa má tôi. Tôi biết rằng thầy tôi khổ lắm. Tôi liền nắm tay để lên trán tôi :

Thế thầy cho con đi Saigon với, có được không ?

- Không thể được, chứ không thầy đã cho con đi rồi.

Thấy giọng nói của thầy tôi đã dịu dịu, tôi bạo dạn hỏi :

- Thế bây giờ mẹ đâu hở thầy ? Thế mẹ có đi Saigon với thầy không hở thầy ?

Mặt thầy tôi bỗng sầm lại. Thầy tôi đứng phất giậy :

- Thầy không muốn nghe, từ giờ con đừng hỏi đến nó nữa. Thôi con muốn đem những cái gì đi, thì xếp cả lại mau đi.

Thầy tôi đi rồi, tôi lên gác nhìn những đồ vật của tôi một lát, rồi không biết làm gì, tôi lại đi xuống.

Đến cầu thang gác, tôi dừng lại, nhìn những bậc thang một lượt, rồi tôi từ từ bước xuống.

Mỗi khi chân tôi sắp bước xuống một bậc thang, tôi lại thâm nhủ :

23 | Lịch Sử Một Tội Ác

- Này sắp cọt. Này sắp kẹt.
- Này sắp chi chí.
- Này câm... đặc.
- Này sắp...

Không một lần nào, tôi đoán sai. Xuống đến chân thang, tôi lại trèo lên, lại bước, lại đoán.

Cứ như thế sáu bảy bận. Mỗi chân, tôi ngồi thụp ngay xuống cái bậc thang «câm đặc». Tôi sờ mó nó, tôi vuốt ve nó, vì tôi biết rằng tôi chẳng còn được ở với nó bao lâu nữa !

Trước bữa cơm chiều, thầy tôi về. Thầy tôi liền hỏi ngay :

- Thế nào con đã xếp xong chưa ? Con đem những cái gì đi đây ? Con đem in ít đi chứ.

Tôi kinh-ngạc :

- Thế không đem tất cả đi à ?

- Đem tất cả đi thế nào được. Chật, lấy chỗ đâu mà để. Con thích cái gì, con mang đi, còn thì thầy bán hết.

Tôi quay vòng quanh nhìn một lượt, giơ tay chỉ trỏ, nhưng ấp úng không nói được ra tiếng vì tôi không biết đem cái nào, đừng cái nào. Thày tôi thấy cái điệu-bộ tôi thế, mỉm cười :

- Thôi chỉ đem quần áo, cái tủ và cái giường của con thôi.

- Thế cái bàn viết, cái ghế của con không đem đi à ?
Con lấy gì con viết ?

- Ủ thì đem cái bàn cái ghế ấy đi nữa.

- Thế không đem cái «bô» kia đi thì tối con lấy gì...

- Đàng ấy đã có.

- Thế... thế...

Trong đầu tôi, còn vô khối chữ «thế» nữa nẩy ra, vì cái gì tôi cũng muốn đem đi cả. Nhưng tôi không biết nói với thày tôi làm sao, tôi «thế, thế...» rồi tôi òa khóc. Thày tôi ôm chầm lấy tôi, dỗ dành. Thày tôi nói nhiều lắm, nhưng tôi chẳng hiểu thày tôi nói những gì. Tôi chỉ nhớ có đọc một câu :

«Thế này, thày khổ lắm, nhưng tại mẹ con, thày không biết làm thế nào. Con còn bé, con chưa hiểu...»

25 | Lịch Sử Một Tội Ác

Phải, tôi bé con, tôi hiểu đâu được những truyện người lớn. Tôi chỉ cảm thấy thấy rằng người lớn mà chia lìa thì bé con khổ cực vô ngần. Đời của bé con từ đấy bỗng tối sầm lại. Mà lòng bé con thì lúc nào cũng rỗng hốc, rỗng hác, chẳng còn biết bám víu vào đâu.

Trước kia, lúc thầy mẹ tôi chưa lìa nhau thì trong cái đầu nhỏ bé của tôi, tôi tưởng chừng như «cậu mợ» là một hạng người ngoan ngoãn, giới sinh riêng ra cho những bé con. Bé con sắp khóc đã chạy đến dỗ dành. Bé con mới đòi ăn kẹo, đã phải mua ngay. Bé con bắt cười phải cười, bắt nói phải nói, bắt há mồm phải há mồm ngay.

Tuy sau này, bé con dần dần lớn lên, «cậu mợ» có hơi dữ với bé con một tí, nhưng cái một tí ấy có thấm đâu với những cái hả lòng to tướng mà «cậu mợ» đem đến cho bé con.

Tôi nhớ hồi tôi chưa đi học, tôi bắt thầy mẹ tôi đủ tình đủ tội, mà thầy mẹ tôi không dám trái lời tôi bao giờ. Tôi bắt thầy tôi khóc, tôi bắt mẹ tôi cười, tôi bắt gờ tai cho tôi béo. Nhiều lúc, tôi béo đau đầu đau đẻ, thầy mẹ tôi chẳng nói gì, lại còn rúc đầu vào lòng tôi, cười khanh-khách. Ấy thế là tôi bắt làm ngựa cho tôi cưỡi. Tôi cười, tôi nói, tôi nhảy đến thở không ra hơi, tôi mới chịu nằm vào lòng mẹ tôi tôi nghỉ. Lúc ấy thì vô khối

những bàn tay âm-âm vuốt ve tôi, rồi những tiếng hát du dương cứ làm cho tôi thiếp thiếp dần.

Những ngày ấy không còn nữa ! Mà có nhớ đến, chẳng qua chỉ để làm tăng những đau đớn của cảnh cô đơn ngày nay.

* * *

Tôi với thầy tôi lại nhà bác cả tôi một buổi trưa mà tôi còn nhớ rõ ràng là nắng lắm. Nắng đến nỗi thẳng xe nhà tôi vừa đi, vừa lấy vạt áo lau mồ hôi mấy bận. Thầy tôi thì cứ lấy mùi xoa luôn luôn phẩy. Duy tôi thì chẳng thấy nóng một chút nào, và còn thấy hơi lạnh lạnh. Không biết lạnh ở đâu.

Tôi đến, cả nhà tíu lại, Ai cũng ôm tôi, ai cũng hôn tôi, và ai cũng nhìn chăm chăm vào tôi. Còn con Nhung thì hỏi tôi luôn mồm, nhưng tôi không giả nhời, hay chỉ giả nhời tiếng một. Và tôi rất lấy làm khó chịu về sự người ta nhìn tôi dữ quá. Lúc ấy, tôi có cái cảm tưởng mình là một con vật lạ lùng.

Lòng tôi buồn dười dươi trái ngược hẳn với sự vui vẻ hớn hở của nhà bác tôi. Mãi sau này, nhón lên, tôi mới hiểu nghĩa những cử chỉ vồn vã và sự vui vẻ hớn hở của mọi người. Thì ra giống người vẫn sẵn một tình

27 | Lịch Sử Một Tội Ác

thương không mất tiền và sẵn một sung-sướng để tiếp đón những kẻ khổ hơn mình. Lại còn một chút che chở nữa để làm cho kẻ đã khổ, phải nhận thấy cái khổ của mình một cách rõ-ràng hơn.

Những điều này, lúc đó tôi làm gì đã biết. Mà như thế cũng là may cho tôi.

Thầy tôi nói chuyện với bác tôi rất lâu, rồi lại gần tôi hôn tôi :

- Thôi con ở đây với bác, thầy về nhé.

Tôi giữ chặt lấy áo thầy tôi, tôi khóc thảm thiết, tôi nhất định không buông :

- Thầy phải ở đây với con cơ !

Cả nhà xúm lại khuyên giải, tôi cũng vẫn chẳng buông.

Mất mẹ còn cha. Nay cha cũng đi nốt, tôi chịu làm sao được !

Thấy tôi không buông, bác tôi sẽ gỡ tay tôi ra, rồi bảo với thầy tôi :

- Thôi chú cứ về đi, rồi nó khác quen.

Mà quen thật ! Ở đời, cảnh-ngộ nào rồi chẳng quen. Tâm-tính loài người sinh ra để quen cơ mà.

Tôi ngồi khóc rung rức hàng giờ. Trước người ta còn dỗ tôi, sau thấy dỗ không được, người ta cũng mặc kệ. Mà tôi khóc chán, mỗi môm, rồi tôi cũng nín. Đang khóc, tôi nghe tiếng chị em con Nhung đùa ở ngoài vườn, nhiều lúc, tôi dừng khóc, lắng tai nghe. Trong tôi, có một con bé thích vui, thích nghịch, nhưng vì cảnh ngộ không cho vui, cho nghịch, nên phải khóc, chứ tôi có thích khóc đâu.

Bác tôi giàu hơn thầy tôi, nên nhà cửa bày biện cũng lịch sự hơn. Bác tôi ở một tòa nhà kiểu tây ở phố hàng Dẫy, xung-quanh có vườn cây rườm rà.

Đời niên thiếu của tôi trôi dưới những rặng cây ấy, ứ đọng như những cành lá trong một ngày mưa phùn.

Cái khổ thứ nhất là tôi cảm thấm thía thấy rằng ở đây, tôi chỉ là một kẻ ăn gửi nằm nhờ. Nỗi khổ ấy càng như dùi, như ngoáy vào ruột khi ở trước mắt tôi luôn luôn diễn những «xen» thân ái của một gia đình hòa thuận mà người ta hình như sinh ra để cho nhau, để sống vì nhau, không có nhau không sống được.

Ngoại cảnh với nội tâm tôi thật hai là thái-cực. Sự chênh-lệch của chúng như sự chênh lệch của không khí, chuyển vận nên những trận bão ghê gớm, nó kéo, nó giật cơ thể tôi như một cái nhà xiêu, ném tung những rui, những xà ra cảnh tàn-phá.

Xưa kia, ở nhà tôi thì cái giường của tôi bao giờ cũng được đặt vào một chỗ sáng sủa nhất, đẹp đẽ nhất. Mà cái tủ của tôi là một vật mà thẳng xe, u già phải luôn luôn chăm nom lau chùi. Tôi nhớ có một lần, thẳng xe đã bị thầy tôi mắng chỉ vì nó để cái màn của tôi lại không giặt, lấy có rằng nồi nấu đầy.

- Tao đã bảo mày bất cứ cái gì cũng phải để cô lên trước, còn của tao với của mợ không cần cơ mà.

Ở nhà tôi, tôi là người khách quý. Những bữa cơm và bất cứ thứ gì người ta nấu để ăn đều như chú-trọng vào tôi mà làm. Tôi đi đâu chưa về thì cả nhà phải chờ cơm tôi. Tôi nhớ có một lần tôi, đi tiễn bà giáo mãi gần một giờ trưa mới về mà thầy mẹ tôi vẫn ngom-ngõm ngồi chờ. Thầy tôi phải bỏ cả buổi ngủ trưa hôm ấy vì chờ cơm tôi. U già nói cho tôi biết mẹ tôi mấy lần giục thầy tôi ăn cơm rồi để phần tôi, thầy tôi đều gạt đi :

- Thôi, thôi, ăn trước cô ấy để rồi cô ấy nặng mặt lên, trông thương lắm. Chờ con về ăn, có phải vui-vẻ cả

không ?

Vui-vẻ ! Tại làm sao thầy mẹ tôi lại không cố chịu-đựng nhau để cho đời tôi được vui vẻ mãi ? Tại sao thầy mẹ tôi lại bỏ nhau để khiến cho tôi bây giờ phải đi ở nhờ, ở đậu như một đứa trẻ mồ côi ? Mà còn khổ hơn đứa trẻ mồ côi nữa. Vì đứa trẻ mồ côi tuy phải chịu nỗi cô đơn gây nên bởi cảnh huống nhưng ít nhất, nó còn được nghĩ đến bố mẹ bằng tất cả tấm lòng yêu đương sùng-kính. Còn tôi... thôi nói làm gì nữa ! Không phải ở đây, người ta hắt hủi tôi, người ta cũng săn sóc đến tôi như con Nhung, thằng Tráng. Nhưng trong sự săn sóc ấy, nó thiếu một cái gì, một cái gì nó làm cho con trẻ ấm lòng. Một cái gì ấy, chỉ có con mắt vui-vẻ của người cha, hay nét mặt tươi cười của người mẹ mới có thể mang lại.

Miếng bánh đưa thiếu một chút tình, có thể làm no lòng, nhưng nó không làm cho hởi ruột ! Chiếc áo đẹp may cho không có một cái hôn âu-yếm đi kèm thì dù chiếc áo đẹp đến đâu cũng không còn là đẹp nữa.

* * *

- Minh ơi, lên gác đi. Dường, tủ của mày kê vào trong buồng tao rồi đấy. Mợ bảo để riêng gian buồng ấy cho tao với mày đấy.

Con Nhung vừa nói, vừa kéo tay tôi. Tôi hất tay nó ra. Trước kia, tôi rất thân với con Nhung; mỗi lần, thầy nó giắt nó đến nhà tôi chơi, hay thầy tôi giắt tôi lại nhà nó chơi, chúng tôi nói chuyện và chơi đùa với nhau không dờn nhau ra.

Cho mãi đến lúc về, người ta phải cưỡng bách mới chịu buông tay, nhưng tiền ra mãi đến cửa, còn bao nhiêu câu dặn với. Tôi đứng nhìn nó cho đến khi đi khuất không trông thấy nữa, mới bùi ngùi quay vào nhà. Và không lần nào là tôi không bảo với thầy tôi :

- Mai thầy đưa con lại nhà con Nhung chơi nhé.

Cái tình quyến luyến của tôi đối với con Nhung trước kia là thế, nhưng bây giờ tôi bỗng thấy ghét nó. Tôi ghét nó chỉ vì thấy nó được sung sướng hơn tôi ! Lại càng ghét nó hơn, khi thấy nó đối với tôi hình như có vẻ che chở và ái ngại. Chỉ là hình như thôi, vì tôi đâu biết được rõ cảm tưởng của con Nhung lúc ấy : tấm lòng đau khổ và tức bực đã khiến cho con mắt tôi nhìn cái gì cũng là không đẹp để cả.

Không có một ánh lửa yêu đương chiếu vào, lòng người chỉ là một cái hang tối đen như nhớp. Sau này, khi tôi đã phạm tội ác rồi, tôi mới rõ hiểu những kẻ bất hạnh ở đời thường hay ghen ghét. Mà những kẻ

hay ghen ghét chỉ là những kẻ đáng thương. Nhưng cực thay, biết được cái điều nhân-ái ấy thì tâm hồn mình đã bị điểm một chấm đen rồi !

Con Nhung thấy tôi hất tay nó ra, ngơ ngác nhìn tôi không hiểu. Những kẻ sung sướng hiểu làm sao được những ẩn khúc của lòng người ! Tôi ngồi mân mê cái mép bàn, nó quay đi, rồi nó lại quay lại :

- Mày không lên gác xem, không khéo thằng Tráng nó lục lợi đồ chơi của mày đấy.

Tôi đứng dậy đi theo nó. Chúng tôi đi cách nhau một bước chân. Tôi lặng im, mà con Nhung cũng lặng im. Nhung gần đến cầu thang gác, con Nhung quay lại :

- Nếu thằng Tráng nó nghịch đồ chơi của mày thì tao với mày đánh cho nó một trận nghe không. Nó vẫn phá đồ chơi của tao, mà tao không làm gì được nó đấy. Nó tuy là em tao, nhưng nó là con giai nên nó khỏe hơn tao nhiều. Mày có sợ nó không ?

Cóc lúc ấy mới mở miệng :

- Tao không sợ. Nó phá đồ chơi của tao thì thể nào tao cũng đánh nó.

33 | Lịch Sử Một Tội Ác

Mà thật. Nếu lúc ấy thằng Tráng chêu tôi thì thế nào tôi cũng đánh nó, vì lúc ấy trong mình tôi bức-bội chỉ có đánh nhau mới hả được. Chúng tôi lên đến cầu thang thì gặp thằng Tráng ở trên sầm sầm chạy xuống. Tôi túm ngay lấy nó.

- Mày ở trên buồng lục phá đồ chơi của tao đây phải không ?

- Không. Tao có lục đâu. Tao lên xem đây. Mày có cái bàn và cái tủ đẹp quá. Tao bảo cậu mợ tao mua cho tao một cái bàn viết như thế, nhưng mãi cậu mợ tao không mua.

Những câu nói của thằng Tráng làm cho tôi hời ruột. Giá lúc ấy, nó có phá đồ chơi của tôi, tôi cũng không đánh nó nữa.

Thì ra tôi cũng còn có một chỗ sung-sướng hơn chúng nó : tôi có cái bàn đẹp và cái tủ đẹp mà chúng nó không có.

Lên đến buồng, tôi thấy cái tủ của tôi bị kê vào một số, còn cái bàn thì kê vào một chỗ tối quá, cái ghế lại không để cùng với cái bàn.

Khác với khi ở nhà tôi, mới đem cái bàn viết về, thầy tôi ngắm chỗ kê; kê xong, mẹ tôi bảo tôi ngồi thử xem

có đủ sáng không. Khi tôi gật gù cái đầu tỏ ý bằng lòng, thầy mẹ tôi đều chăm chờ :

- Gớm, trông con chó có vẻ một nữ sĩ lắm.

Rồi cả hai cùng chạy lại hôn tôi túi bụi.

Con Nhung thấy nét mặt cau có của tôi hình như hiểu nỗi khổ của lòng tôi, liền chạy đi cầm cái ghế mang lại cạnh bàn :

- Mà thử ngồi tao xem nào.

Tôi chưa kịp ngồi, thằng Tráng đã nhảy tót lên, giơ tay giả làm sách, rồi miệng nó đọc lia lịa :

- Được đấy.

Phải, được đấy. Nhưng chẳng được, cũng chẳng còn biết làm thế nào, vì đây có phải nhà mình đâu. Ở đây, ai là người sẵn nom đến hạnh-phúc của đời mình.

Đồ đạc của mình đem đến chả nhẽ người ta không kê; mình đến ở, chả nhẽ người ta không chứa ! Thân mình cũng như đồ đạc của mình đối với người ta có quan hệ thiết tha gì !

35 | Lịch Sử Một Tội Ác

Tôi là một đứa rất ăn tham. Khi còn ở với thày mẹ tôi, mâm cơm bung lên là tôi xà vào trước. Tôi nhìn các món ăn một cách yêu mến. Tôi đòi đủ thứ. Mà nếu tôi chưa kịp đòi thì mẹ tôi cũng đã gấp đầy bát cho tôi.

Đến đây, tôi mất hẳn cái tính xấu tham ăn, một cái tính xấu rất nên thơ của đời con trẻ.

Gần đến giờ ăn cơm, tôi thấy lòng nao-nao, và sợ hãi. Tôi sợ hãi sắp phải mục-kích cái cảnh ẩm áp của gia đình người ta để càng nhận rõ cảnh cô quạnh của đời mình.

Mỗi lần, tôi nghe tiếng bác gái tôi ở dưới nhà gọi con Nhung :

- Con gái mợ xuống ăn cơm chứ,

thì tôi lại thấy như có cái gì nhói vào ruột.

Cái tiếng «dạ» nũng nịu kéo dài của con Nhung lại càng làm cho tôi lão đảo. Tôi không được nhệ mồm ra để dạ những tiếng dạ ấy nữa, vì còn ai đâu để gọi mình bằng những tiếng gọi yêu chiều !

Có nhiều lúc đang đi ở cầu thang, tôi dừng lại đứng ngẩn người ra nghĩ ngợi quên không bước nữa, khiến con Nhung phải lấy làm lạ quay lại hỏi tôi :

- Thế mày không ăn cơm à ?

Câu hỏi của nó làm cho tôi bưng tỉnh. Tôi nói một câu không phải để giả nhời nó mà là để kết luận những điều nghĩ lung tung ở trong lòng :

- Thì ăn.

Thằng Tráng hỗn lắm, tuy nó đã lên sáu. Bác gái tôi rất chiều nó, chiều nó một cách vô lý. Bác gái tôi thì không. Vì thế thường có những sự bất đồng ý-kiến giữa hai bác tôi.

- Mày nhón bằng ngần này mà ăn cứ vãi ra như thế ?

Bác gái tôi nói xong giờ bữa. Bác gái tôi vội vàng gạt tay chồng, rồi ôm lấy con :

- Ở kia, con hãy còn bé. Giờ đánh còn tránh bữa ăn nữa là.

- Bé. To đầu như thế còn bé gì ? Mình cứ chiều nó thế sau này lớn lên mất dạy, chỉ khổ cho nó thôi.

- Thì mình dạy dần con. Đánh con thế không thấy tội nghiệp ư ?

Ấy thế là thằng Tráng buông bữa bát, ôm đầu khóc tu tu.

37 | Lịch Sử Một Tội Ác

- Thôi cậu dỗ con đi cho nó nín, để nó ăn.

- Tôi không dỗ, nó còn khóc nữa thì tôi đánh bây giờ, chứ lại dỗ à ? Mợ chiều nó vừa chứ nhé, không thành ông mãnh đấy !

Những cảnh xung-đột nho nhỏ ấy lại càng làm tỏ rõ cái cảnh sung sướng được nâng niu săn sóc của thằng Tráng. Tôi ngày nay muốn được mắng, cũng không có người mắng cho ?

Có một lần cơm xong, thằng Tráng, con Nhung đã ra vườn chơi, tôi còn lảng vảng ở đấy uống nước thì nghe tiếng bác gái bảo bác giai :

- Mỗi lần cậu mắng nó, thấy cái mặt nó dài ra như thế, cậu không thương à ?

Bác gái tôi mỉm cười, nghẽn cổ nhìn ra vườn :

- Thấy cái mồm nó mếu xệch, muốn hôn ngay cho một cái. Nếu vì thương, nên phải làm ra mặt nghiêm. Thương nông nổi như mợ thì trẻ con thành mất dạy hết. Đàn bà có biết cái quái gì.

Bác gái tôi phát vào đùi bác giai :

- Phải, đàn bà tôi chỉ biết thương có thể thôi. Thương như các ông để rồi trẻ con nó hết vía cả đi.

Hai bác tôi cùng cười. Không biết vì đâu, tôi bỗng nhận thấy ở trong cái tiếng cười ấy một chữ rửa trôi với cảnh ngộ tôi. Tôi ù té chạy lên buồng gục đầu vào chăn khóc mãi.

Có hai người có thể nói với nhau về tôi một cách thân yêu như thế thì ngày nay đã lìa nhau, đã thành thù địch! Đòi tôi không còn bao giờ được hưởng một êm ái như thế nữa.

Những lúc ấy, tôi thấy tôi thù ghét thầy mẹ tôi, tôi thấy tôi thù ghét tất cả mọi người. Rồi khi thấy tâm-hồn mình chứa đầy thù ghét, tôi lại thù ghét cả tôi.

Như một cây non đang mọc, đời tình cảm của tôi vì sự ly-di của thầy mẹ tôi, bị đánh gãy gục bởi một cơn giông tố phũ phàng. Từ đó, tôi mất yên tĩnh của tâm hồn. Vì mất yên tĩnh của tâm hồn, nên không bao giờ tôi bằng lòng tôi. Mà cũng bởi không bao giờ tôi bằng lòng tôi, nên không bao giờ tôi bằng lòng được mọi người. Tôi bực tức, hằn học với tất cả.

Những sự bực tức hằn học ấy, nếu phát ra được thì nó cũng làm cho tâm hồn đỡ nặng nề đen tối. Nhưng tôi ở vào một tình thế không thể phát ra được, nên nó quay trở vào bên trong, nung-nấu thành oán cừ.

Đó cái mốc đầu tiên nó đưa tôi đến tội ác.

Trong không đầy tám tháng, tôi với con Nhung đã trở thành đôi bạn chí thân. Chúng tôi như bóng với hình. Ở nhà, ngoài sân, đi học, bao giờ cũng có nhau. Chúng tôi học chung một sách, đi chung một ô, nằm chung một giường, đắp chung một chăn. Ai động đến tôi, con Nhung bênh lấy bênh để, mà ai động đến nó, tôi cũng bênh nó chầm chậm.

Thấy chúng tôi yêu nhau, hay nói cho đúng thấy con Nhung yêu tôi, bác gái tôi nhiều lúc ôm chúng tôi vào lòng soa suýt :

- Các con của mẹ...

Trước cái cử chỉ yêu đương ấy và thứ nhất trước cái tình tha thiết của con Nhung, tôi dần dần thấy lòng tôi dịu lại. Và nó sẽ dịu hẳn, nếu không có một việc xảy đến làm cho vết thương lại vỡ tung ra, không sao mà hàn dật được nữa. Con chim non ở trong lòng tôi từ đây im hẳn tiếng hót. Việc đời tàn nhẫn đã xô tôi vào cái thế giới dầu sôi của bọn người bắt-đắc-chí, để gặm cái môi cắn hờn đen kịt nó sẽ làm u ám suốt đời mình.

Tôi với con Nhung cãi nhau và đánh nhau.

Cái có rất nhỏ nhen, nhưng nó có một ảnh-hưởng to lớn và thảm khốc. Nó thảm khốc vì người nhón đã vụng về can thiệp vào, để làm đau thương cái tâm hồn đã đau thương của tôi. Trong tám tháng giời, không có một việc gì xảy ra. Hai bác tôi rất bằng lòng tôi, tôi cũng rất quý-mến hai bác tôi mà dần dần tôi đã coi gần như cha mẹ.

Ấy thế mà tấn thảm-kịch xảy ra. Nó xảy ra trong một ngày xuân phong cảnh như tô. Quái chưa, bao-nhiêu thảm-kịch của đời tôi đều xảy ra trong những ngày đẹp giời. Có lẽ trong những lúc thời tiết như thế, sinh-lực lòng tôi đang mọc khỏe, nên cái phản-động-lực gây nên bởi cản trở cũng dội sâu vào thành một sức mạnh ghê gớm, deo dắc vào đấy những mầm rễ không tài nào nhổ ra được. Quả cầu càng đánh mạnh vào tường bao nhiêu thì lúc bật ra càng mạnh bấy nhiêu.

Năm ấy, tôi đã lên chín. Mà cái ngày xảy ra tai vạ cho đời tôi lại xảy vào dữa tháng hai, xảy nhằm ngày hội đền Hai Bà ở làng Đồng-Nhân.

Hôm ấy, tôi với con Nhung xin được phép đi xem hội. Trước khi đi, bác gái tôi cho mỗi đứa một hào. Chúng tôi bàn với nhau mua nhiều thứ lắm, nhưng trong những thứ ấy, có một cái yo-yo mà khi đi học, chúng tôi đã nhìn thấy bán ở cửa hàng tạp hóa một hiệu hàng Bông. Xem

rước nước ở cột Đồng hồ về, chúng tôi bảo thằng xe kéo thẳng ra hàng Bông. Mua xong, chúng tôi hí hửng đem về tập với nhau. Chúng tôi chia nhau mỗi đứa tập năm phút. Tôi nhường cho con Nhung tập trước. Tôi tập có hai lần thì con yo-yo đã phải theo ý muốn của tôi leo lên, trèo xuống ở sợi giây một cách mau lẹ, còn con Nhung tập tới ba lần, nhưng chưa được. Nó đâm tức, cầm con yo-yo vung lên một cái. Chẳng may con yo-yo đập phải chán tôi làm cho tôi đau điếng. Tôi sẽ củng một cái vào đầu con Nhung :

- Ô hay, mày tập chưa được, sao mày lại đánh tao ?

Con Nhung chưa nói dứt câu :

- Tao có đánh mày đâu, tao nhớ phải mày đẩy chứ.

thì thằng Tráng, lúc ấy, cũng đứng đấy, lầm tưởng tôi đánh chị nó vội xông đến thụi cho tôi một quả vào bụng. Đau quá, tôi đâm tức, tát cho nó một cái cháy mặt. Thằng Tráng vừa cất tiếng khóc thì con Nhung bênh em, liền cầm cái yo-yo quật mãi vào mặt tôi. Rồi cả hai súm đến đánh tôi.

Thì ra cái tình bạn của tôi với nó chẳng có nghĩa gì. Tiếng gọi của máu bao giờ vẫn mạnh hơn.

Tôi bị hai đứa đánh đấm khùng, ghé răng cắn vào tay con Nhung một cái thật mạnh. Nó kêu dú lên một, tiếng rồi ù té chạy, chẳng may vấp phải cửa, ngã sóng soài, máu mũi chảy ra đỏ lóe.

Bác gái ở dưới nhà nghe tiếng dú chạy lên, nhìn thấy con thế, sót ruột ngỡ là tôi đánh, liền túm lấy tôi tát như mưa. Vừa tát, bác tôi vừa diếc :

- Thế này ra bà nuôi ong tay áo. Bà cho mày ở nhờ mà mày lại đánh con bà chảy máu mồm máu mũi ra như thế kia à ?

Con Nhung thấy tôi bị đánh, cố gượng dậy chạy lại can mẹ :

- Con ngã đấy chứ, có phải nó đánh con đâu.

Nó nói xong ôm lấy tôi. Muộn rồi ! cái cử chỉ yêu đương và bênh vực của nó đã không lấy lại được lòng tôi nữa rồi ! Tôi đã nhìn rõ cái tình mà người ta đối với tôi ở cái nhà này rồi ! Tôi đã cảm thông-thiết thấy cái số-phận của một đứa bé một khi cha mẹ bỏ nhau rồi !

Việc đời đã như những viên tạc đạn đào trong lòng tôi những hăm hố sâu vô tận mà không còn có thứ gì lấp được nữa rồi !

43 | Lịch Sử Một Tội Ác

Con Nhung, thằng Tráng, Bác tôi kéo xuống dưới nhà. Một mình tôi ở lại trên gác. Tôi không khóc. Giời ơi ! làm sao tôi muốn khóc mà không khóc được ?

Tiếng khóc không bật được ra, lộn trở vào tim ! Lòng thù ghét loài người của tôi đã bốc lên đến cực điểm. Nó khắc vào xương tủy tôi những hằn bắt-diệt. Từ đây, tôi tha mỗi căm-hờn trên trái đất như tên tội phạm tha siêng-sích.

Tôi linh cảm thấy đời tôi đến đây đã tới một chỗ dễ. Mà lòng tôi thì đã đóng khuôn, đóng vào khuôn oán thù.

Tôi đang giận run cả người thì vú già lên gọi tôi xuống cho bác giai tôi hỏi. Bác giai tôi thấy tôi liền ngọt-ngào:

- Tại làm sao lại đánh nhau thế hử cháu ? Đầu đuôi thế nào, nói cho bác biết.

Tôi lặng thinh không nói. Nói để làm gì, một khi tôi đã rõ biết bao giờ cái lòng thương con của người ta cũng mạnh hơn sự công bình. Con Nhung, lúc ấy đang đứng cho mẹ lau mặt và nút bông mũi, vội dời khỏi cánh tay mẹ chạy lại nắm tay tôi :

- Mà đừng giận mẹ tao nhé.

Tôi đẩy nó ra, và tôi vẫn lặng im. Tôi nhìn thẳng vào mặt mọi người như có ý khiêu-khích. Bác gái tôi lại cất tiếng hỏi :

- Đầu đuôi thế nào hở cháu.

Tôi chỉ lặng im. Bác gái tôi quay sang chồng :

- Nó không thèm giả nhời thì thôi, còn hỏi làm gì mãi.

Không đề ý đến lời nói của vợ, bác gái tôi hỏi con Nhung :

- Đầu đuôi thế nào, hở Nhung, phải nói cho thực, hễ nói dối thì thế nào tao cũng đánh đòn. Lại đây, tại làm sao mà lại đánh nhau với em ?

Con Nhung òa khóc :

- Thầy đừng đánh con, con xin nói thực. Con văng cái yo-yo vào trán nó, nó tát con...

- Phải rồi, mà văng vào trán nó, nó tát mày, còn thế nào nữa, nói mau.

- Thế rồi thằng Tráng đánh nó.... thế rồi con cũng đánh nó... Thế rồi nó cắn con... Thế rồi con chạy con vấp phải cửa, con ngã đổ máu mũi, thế rồi mợ lên mợ lại đánh nó.

45 | Lịch Sử Một Tội Ác

Bác tôi nghe xong, gọi thẳng Tráng lại :

- Chúng nó đánh nhau thì việc gì đến mày ?

Bác giai tôi vừa dơ tay toan đánh nó thì bác gái tôi vội kéo nó lại lòng :

- Người ta đánh chị nó thì nó đừng bênh à ?

- Thế còn con Nhung không phải là em nó ? Mợ cứ sử thể mà đến tai chú ấy thì rồi chẳng ra thế nào.

Bác giai tôi nói xong đứng dậy vuốt tóc tôi, rồi móc ví đưa cho tôi đồng bạc :

- Thôi bác đền cho cháu.

Tôi nhất định không cầm. Tôi quay mình ù té chạy lên gác.

Bác tôi là anh ruột thầy tôi xử với con cháu như thế rất là công bằng. Tôi cũng cảm thấy thế, nhưng tôi cũng lại cảm thấy tuy thế mà tôi cũng không thể yêu bác tôi được nữa. Tôi lên gác được một chốc, con Nhung cũng lên. Nó biết tôi giận, nên không dám lại gần. Nó lượn xung-quanh tôi mấy vòng, nó đứng ngẩn người nhìn tôi một lát, rồi nó vùng chạy xuống nhà. Nhưng được nửa chừng cầu thang, nó lại chạy lên. Lần này, nó tiến thẳng đến trước mặt tôi, đặt con yo-yo giữa bàn :

- Thôi tao cho cả mày đây.

Tôi gạt phắt con yo-yo đi :

- Tao thêm vào.

Nó cúi xuống nhặt, rồi ngừng lên hỏi tôi :

- Mày còn giận tao đây à ?

- Tao không thêm giận.

- Thế sao tao cho cả mày con yo-yo, mày lại không lấy ?

- Tao không thêm lấy !

Tuy tôi biết rằng tôi vô lý, nhưng lòng tự ái của tôi cứ xui tôi cố chết giữ lấy sự vô lý của mình.

Ở đời, phải chăng có một định mệnh ? Chứ không thì có sao sự sống lại cứ dồn dập kéo đến, đẩy ta vào một con đường mà ta chẳng muốn bước một tí nào. Con đường mà giới đã vạch sẵn cho tôi là con đường cừ thù.

Thần trí tôi đang vẩn lên bởi những tức tối, hằn học thì mẹ tôi ở Vân-nam về chơi. Vừa vãn một năm nay, mẹ con mới lại gặp nhau. (Sau này, tôi mới biết rằng lúc

ấy mẹ tôi đã tái-giá rồi). Ấy thế mà cực cho tôi chưa, tôi không thấy mừng một chút nào cả. Mẹ tôi đến trong khi chúng tôi vừa ăn cơm xong. Bác gái tôi thấy mẹ tôi thì đứng dậy chào qua một tiếng, rồi vào nhà trong. Thằng Tráng lúc ấy cũng đã lần đi chơi ở đâu. Trong buồng chỉ còn có bốn người : tôi, con Nhung, mẹ tôi và bác gái tôi. Nhìn thấy mẹ tôi, tôi cứ đứng ngó trân trân. Đến khi mẹ tôi lại gần tôi, tôi ù té chạy.

Mẹ tôi phải đuổi theo một quãng mới nắm được tôi. Tôi cố hết sức giẫy dụa để thoát ra, nhưng mẹ tôi vừa ôm chặt, vừa van lơn :

- Kìa con, con không nhận mẹ nữa à ? Con không thương mẹ, nữa à ?

Tôi thôi giẫy dụa, rồi tôi òa khóc.

- Con ghét mẹ à ?

Tôi lắc đầu.

- Thế sao con thấy mẹ lại thăm con, con lại chạy ?

Tôi lặng im.

Thôi, nhắc làm chi nữa sự tình ngày hôm ấy.

Lúc mẹ tôi đi rồi, tôi thấy chân tay tôi rời rạc. Tôi lên buồng học, nằm vật ra giường tưởng chừng như mình sẽ chết rí ngay xuống đây, không bao giờ dậy nữa.

Trước mặt tôi, các đồ vật, bỗng như lẫn mực rồi biến thành những giống gì ghê sợ, còn tai tôi thì cứ ù ù như tàu hỏa chạy ở bên. Vì thế mà tôi không có đủ yên tĩnh để học bài.

Không may cho tôi chiều hôm ấy, bà Đốc lại đến khám lớp. Xưa nay, tôi vốn là một đứa học-trò chăm chỉ, bao giờ cũng thuộc bài, nên cô giáo tưởng như mọi lần, gọi tôi lên đọc để khoe với bà đốc.

Tôi không thuộc ! Tôi thấy cô giáo giận đỏ mặt, rồi bà Đốc sì sồ nói với cô giáo những gì, rồi cô giáo lại chỉ con Nhung thì con Nhung đọc bài thuộc lâu như nước chảy.

Bà Đốc đi rồi, cô giáo gọi tôi lên đánh năm, sáu, bảy thước kẻ, rồi bắt tôi quỳ suốt cả buổi.

Cái ngày ấy, bấy giờ tôi vẫn còn nhớ. Ngoài giờ, cảnh vật đẹp như vẽ, nhưng lòng tôi thì đen kịt.

Tôi với con Nhung vẫn còn giận nhau, tuy vẫn đi chung với nhau một xe, nhưng chẳng đứa nào nói chuyện với đứa nào. Hay nói cho đúng, nó có hỏi tôi,

49 | Lịch Sử Một Tội Ác

nhưng tôi không giả nhời, nên nó cũng không dám hỏi nữa.

Chiều hôm ấy, lúc tan học, nó chạy ra cửa trường trước, mua một xu kẹo, rồi ngồi chờ tôi ở xe. Thấy tôi đến, nó dơ chiếc kẹo :

- Tao mua cho mày đây này.

- Tao không thèm.

Tôi nói xong, giăng chiếc kẹo ném xuống đất.

Thằng xe nhật lấy nhe răng :

- Hai cô cãi nhau không ăn thì tôi ăn vậy.

Nó bóc chiếc kẹo, rồi bỏ vào mồm nhai ngấu nghiến.

Con Nhung thấy thế, oà khóc :

- Tao mua cho mày, mày không ăn thì thôi, sao mày lại vất đi

Tôi vẫn chẳng thương-xót :

- Tao vất đi đây, mày làm gì được tao.

Con Nhung càng khóc to. Tôi cũng mặc. Xe đi được một quãng xa, con Nhung vừa khóc, vừa kéo áo tôi :

- Mày giận tao nhiều thế cơ à ? Tao có làm gì mày đâu.

Tôi quay lại, quắc mắt, hét vào tận tai nó :

- Nhưng mợ mày đánh tao !

- Thôi mày đừng giận mợ tao nữa. Cậu tao mắng mợ tao rồi. Mày chơi với tao đi.

Nó vừa nói, vừa lấy tay vuốt vai tôi. Trước cái sức kiên nhẫn không bờ bến ấy, tôi thấy lòng tôi rung-động. Tôi nắm lấy tay nó. Con Nhung ôm chầm lấy tôi.

Trong khi lòng tôi rá lạnh như băng, con Nhung đối với tôi là một đốm lửa. Ấy thế mà sau này tôi lại nhè ngay nó mà phản thì tội ác của tôi thật không tài nào tha thứ cho được.

Đoạn Thứ Hai

Thời gian đối với những kẻ đau khổ, chảy nặng như chì.

Năm ấy, Nhung hai-mươi-hai, mà tôi hai mươi-một, Trong mười bốn năm giới, tôi sống ở nhà Nhung, thật Nhung đã dùm-bọc và yêu-thương tôi nhiều lắm. Cuộc đời cô đơn của tôi vì thế cũng đỡ tẻ lạnh. Tuy chị em thanh-thoảng cũng có lúc sô-sát, nhưng chẳng qua chỉ là những cơn gió thoảng.

Năm mười lăm, thầy tôi mất ở Tân-gia-ba. Ngày cha con từ biệt nhau - năm tôi lên tám - là ngày vĩnh biệt

Mẹ tôi, trong mười bốn năm, chỉ đến thăm tôi tất cả có sáu lần. Lần nào, mẹ tôi cũng để lại cho tôi một ngao ngán về cái số phận của tôi. Mẹ tôi lấy một người làm ở Lãnh sự Vân-nan, bây giờ đã có bốn con.

Thế là dù muốn hay không, tôi cũng phải là cây «tâm gửi» ở gia-đình nhà bác !

Nhung với tôi tuy cùng chung sống với nhau, nhưng vì cảnh ngộ mỗi người mỗi khác nên tâm tính cũng ảnh hưởng ở đấy. Nhung vui vẻ, cả ngày cười cười nói nói; còn tôi thì dè dặt từng lời. Cái đó cũng không lấy gì làm

lạ, vì tôi ở vào một địa vị không thể tự nhiên được. Bao nhiêu nguồn sống của Nhung thì bỗng-bột toát ra ngoài, còn tôi thì đem tất cả thu liễm vào trong.

Nhiều bạn tôi đã bảo tôi bí mật như một cái hang. Lời nói ấy tuy khí quá, nhưng cũng có một phần đúng. Những tư-tưởng thâm kín của mình đã không có người thân yêu để nói thì mình đành giữ lấy cho mình. Vì trải nhiều cảnh đau khổ, tôi nhìn sự sống một cách nghiêm trọng, chứ không nông nổi như Nhung.

Học đến năm thứ hai trường sư phạm thì chúng tôi đều thôi. Chúng tôi thôi bởi vì bác tôi bảo sức Nhung yếu, học nữa thì có hại. Tôi thì muốn học cho đến khi đỗ bằng thành chung để sau này kiếm lấy một nghề tự-lập, nhưng biết làm thế nào ? Mình đã ăn nhờ, mình không thể bắt người ta giả cả tiền học cho mình nữa.

Với một tính tình như thế, Nhung sẵn sàng dang tay ra đón rước lấy trào-lưu mới. Tôi cũng theo, nhưng tôi rất dè-dặt. Mà cho dù tôi có muốn theo cả, cũng không thể được, bởi vì những cái mà hai bác tôi nhìn ở Nhung không thấy chương thì vào tôi nó sẽ chương. Gia-dĩ tôi cũng không có tiền đâu để đua đòi với chị em, và cũng ít thì giờ. Từ ngày công việc thầu-khoán của bác giai tôi phát đạt, thì công việc trong nhà một ngày một nhiều. Tôi còn phải làm, có đâu được như Nhung suốt ngày

dỗi-dãi dong chơi và đọc tiểu thuyết.

Ở trong một cảnh-ngộ như thế, lẽ tất nhiên tôi coi sự lấy chồng là một giải thoát. Nhưng vì đã hiểu đời, tôi xét cần phải tìm người. Vì thế cho nên tuy cũng có nhiều đám đến hỏi tôi, tôi đều gạt phắt đi cả.

Trong bọn bè bạn giai của Nhung thời thường kéo đến chơi nhà, tôi không thể chịu được một người nào cả. Họ là những con giẻ cùi chỉ biết đọc có một cái đáng tôn-thờ là cái thần xác. Tuy người nào trông cũng giỏi trai và ăn mặc chải-chuốt, nhưng trong con mắt tôi, họ toàn là một phường óc rỗng. Những câu truyện của họ toàn là những câu chuyện phiếm không dính-líu gì với nhân sinh. Họ có thể có cái đức làm cho đời ta vui, nhưng họ làm giảm giá trị của sự sống. Những cái vui dễ-dàng ấy, tôi rất khinh.

Luôn luôn quen sống cô đơn với những điều nghĩ của mình, tôi đã đào được khá sâu vào nguồn tâm tưởng, tôi cho sự trò chuyện với những bất-đồng-ý là một cái khổ. Trái lại, Nhung chẳng có một tư tưởng gì để sống cuộc đời bên trong, Nhung cần sống sô bồ với kẻ khác. Nhung chỉ cốt cầu ở kẻ khác những cái vui. Nằm một mình ở buồng trong một ngày là một cái khổ mà Nhung không thể chịu được. Nhung thích ồn ào. Tôi thì tôi thích yên tĩnh. Cuộc nội tâm sinh hoạt của tôi, tôi tự cho

làm đủ lắm.

Cũng có nhiều khi Nhung lôi tôi đến những chỗ bè bạn của Nhung, nhưng tôi thấy rằng cái vẻ mặt nghiêm-trang của tôi làm mất sự vui-vẻ của họ, tôi không đến nữa. Mà họ cảm thấy tôi không ưa họ, họ cũng không mời tôi nữa.

Nhung là con nhà giàu, nên được nhiều người để ý. Có hàng chục đám đến hỏi Nhung, hai bác tôi đều chưa bằng lòng. Vả Nhung cũng chưa muốn lấy chồng vội. Nhung cho còn trẻ mà lấy chồng thì không đủ điều kiện để gây hạnh phúc, và như thế, bản ngã mình chưa được dẫn-dỏi, thường bị chồng bắt nạt.

* * *

Đời người, có những ngày quan hệ nó như định cả số phận mình. Trong ngày ấy, hình như có một cái gì linh ứng đã báo cho thần trí mình biết trước.

Cái ngày ấy là cái ngày bác tôi mời Trọng đến ăn cơm ở nhà. Bác tôi, vì công việc nên giao thiệp rộng, xưa nay quan khách đến nhà ăn là thường, nhưng không lần nào, bác tôi chú-trọng bằng lần này.

- Mai cháu phải dỡ hết tài nấu nướng của cháu ra đây nhé.

- Thừa bác mấy người ạ ?

- Chỉ có một thôi.

Rồi bác tôi nhìn Nhung mỉm cười :

-Tôi khuyên cô Nhung, mai người ta có đến, cô nhí nhảnh trẻ con vừa vừa chứ nhé.

Nhung cười khanh khách :

- Lại những ông khách có ba chòm râu và «cáu» bốn từng «khổng-học» (!).

- Tây một trăm phần trăm. Du-học về, kỹ-sư cầu cống...

- A ha, thôi con hiểu rồi. Ấng chừng cái ông này lại muốn đem văn bằng biến thành thưởng cuộc, nếu thế thì...

- Không phải dân đào mỏ. Sẵn có ô-tô nhà lâu rồi.

Bác tôi nói xong cười tí :

- Nếu người ta bằng lòng mảy thì thể nào thầy cũng gả.

- Nhưng cái cốt-yếu là con có bằng lòng người ta không đã chứ.

- Chả bằng lòng thì còn bằng lòng gì. Thật đủ tất cả các điều kiện.

- Đành rằng đủ các điều kiện, nhưng còn tính-nết. Và tính nết...

- Vì thế, thầy mới mời người ta lại ăn cơm.

Tối hôm ấy, trước khi đi ngủ, tôi với Nhung bàn-bạc với nhau rất nhiều về cái ông kỹ sư ấy. Nhung nói nhiều lắm, nhưng tôi chỉ ừ hử vì tôi thấy tinh-thần vẫn-vơ, không đủ sáng-suốt để chịu câu chuyện.

Nhung ôm lấy tôi hôn :

- Ô hay, hôm nay em làm sao ? Hay em đã mê trước cái ông kỹ sư ấy thì để chị nhường. Chị xét hình như chị không có «gu» về công về cầu mấy.

Tôi bật cười :

- Nhung đừng bông phèng nữa. Em xem ra lần này bác chú-trọng lắm, chứ không hững hờ như mấy lần trước. Chắc người này có thể lắm. Mai Nhung nên mặc cái áo đỏ mới may...

Tôi nói đến đây vội im bặt. Lòng tôi bỗng hoảng sợ... Không hiểu tại làm sao tôi lại nói như thế. Trong cái mớ áo của Nhung, chỉ có cái áo đỏ là tôi coi ra Nhung mặc

trông xấu nhất, dù là một thứ nhiều rất tốt và may rất công trình. Nhưng người hơi gầy, lại thường đánh phần hông đỏ lấm. Chiếc áo đỏ dục không hợp với màu da và sự tô-diểm của khuôn mặt Nhung. Và cái lồi bông vai, thắt đáy, bó sát phải để cho những người đẩy, có một cái mình đẹp. Nhưng gầy thì phải mặc một chiếc áo hơi rộng để giấu bớt cái gầy của mình đi.

Tôi buột mồm khuyên Nhung một cách vô lý như thế, Nhung lại tin là thật :

- Thế à ? thế mai chị mặc cái áo đỏ. Có phải chị mặc cái áo ấy trông được lắm phải không ?

Tôi đành phải nói suôi :

- Ủ, được lắm.

Từ đây thì tâm-hồn tôi tán loạn, không hơi sức đâu nghe Nhung nói chuyện nữa :

- Thôi chị ngủ đi cho em ngủ, mai còn phải giặt sớm xuống bếp...

- Úi chà ! mới cần cái ông kỹ-sư ấy, chả ông này thì ông khác. Em việc gì phải nhọc thân ; đây tớ đây, bảo nó làm được rồi, việc gì em phải mó tay vào.

- Thì em ở đây ăn báo hại, cũng phải trông coi giúp bác ít nhiều chứ, không bác...

Nhung ngắt lời :

- Me chị ấy à ? Me chị thì có thiên lôi chiều. Từ giã, em đừng có tội-thân gì nhọc xác như thế, me chị có nói gì, đã có chị bệnh và thầy chị bệnh.

Năm giờ, lúc tôi cắm hoa xong ở buồng khách lên gác thì thấy Nhung đã trang điểm xong, sắp sửa mặc áo. Tôi vừa toan bảo Nhung đừng mặc cái áo đỏ thì Nhung đã nói trước :

- Chị nghe em mặc cái áo đỏ đấy. Em nói đúng, mặc vào trông lộng lẫy thực.

Tôi không còn biết nói sao. Giá Nhung bảo tôi ngắm hộ như mọi lần thì tôi còn có thể kiếm cớ bảo Nhung thay áo khác. Lúc ấy, tôi bỗng thấy then không dám nhìn kỹ Nhung.

- Em cũng trang điểm đi chứ. Chị xuống trước nhé.

Tôi định bụng chỉ trang điểm sơ sài và mặc chiếc áo sấu nhất để... chữa lại cái tội của mình, nhưng không hiểu sao đến lúc vấn đầu, đánh phấn, tôi lại cẩn-thận hơn mọi lần. Và sau khi đã mặc cái áo soàng vào rồi, tôi

lại cởi ra. Tôi đang lúng túng với cuộc chiến-đấu ở bên trong tôi thì Nhung lên :

- Ô hay ! Thế nào lâu thế ! Hay là đã cảm ông kỹ-sư rồi đấy !

Câu nói đùa của Nhung làm cho tôi thẹn, nóng cả tai. Tôi vội vàng cầm cái áo đen mà một lát trước đây, tôi đã cởi ra vắt ở giường toan không mặc.

- Ô hay, mặc cái áo ấy à ? Không được. Rồi Nhung mở tủ lấy cái áo mùi mận chạy kim tuyến là cái áo tôi thích nhất đem ra :

- Em mặc cái này. Nội các áo của em, chị xem có cái này là nổi nhất và hợp với màu da em nhất. Em trắng nhé, lại ít đánh phấn hồng, mặt lại nghiêm, hơi có tí buồn, mặc cái áo này, thật là có cái vẻ đẹp huyền-bí và kín đáo của Á-đông.

Trong lòng, tôi tuy chống-cự, nhưng một thứ chống-cự để tắc trách với lương tâm :

- Cái nào chả được.

- Không, bỏ cái ấy đi. Ít nhất hôm nay cũng là một ngày long-trọng. Chị muốn em phải làm đẹp. Ai nghi cho em cướp ông kỹ sư của chị đâu mà em sợ.

Nhung vừa nói vừa giúp tôi mặc áo. Nhung sóc cổ và vuột những đường tà tử tế cho tôi. Tôi có cảm tưởng như bị đánh bằng những cái tát. Nhung đến khi Nhung kéo tôi đến trước gương, tôi nhìn vào thấy mình đẹp hơn Nhung, tôi lại thấy mừng mừng. Quái ác và cũng mâu nhiệm thay là cái lòng người, vừa mừng, tôi vừa chửi dũa thâm cái mừng của tôi do một nguồn bất chính gây nên. Tuy trong đầu dối loạn như thế mà tôi cũng nhận được rằng Nhung trang sức một cách lòn lẹt quá.

- Chị có cái đẹp của đầm có phải không em ?

Tôi trả lời bằng những câu để không trả lời :

- Giá cái nốt ruồi kia, chị chấm xuống dưới má một tí thì phải. Chấm thế hơi cao quá, thành ra không làm cho người ta để ý đến cái cằm đẹp của chị,

- Thôi để lần sau. Bây giờ kíp giờ rồi. Lâu công lắm. Em trông đẹp quá. Tuy các anh ấy nịnh chị, bảo chị đẹp hơn em, nhưng chị nhìn con mắt họ nhìn em, chị cũng biết ngay rằng em đẹp hơn chị nhiều. Mà so vào gương đây thì cũng thấy ngay.

Tôi vội vàng an ủi Nhung :

- Mỗi người mỗi vẻ, làm sao mà so sánh sắc đẹp được? Có một điều chị có một giáng đi quý phái và một

cái duyên mà em không có.

Nhưng nửa tin, nửa ngờ, tôi lại nói luôn :

- Trông vẻ người chị sang lắm. Cái vẻ sang ấy làm cho chị phân biệt hẳn ngay với những người khác. Đây thì xem, bất cứ ở một đám đông nào, người ta cũng để ý ngay đến chị thì chị rõ.

Nhưng sung-sướng :

- Ừ hình như thế. Thôi ta xuống đi chứ, kìa em không đeo chuỗi ngọc vào.

Tôi còn lưỡng lự, Nhưng đã mở ngăn kéo lấy chuỗi ngọc đeo ngay vào cổ cho tôi.

- Chuỗi của em thế mà đẹp hơn của chị đấy.

- Thế em đổi cho chị.

- Ừ thế thì cảm ơn lắm.

Nhưng hôn chụt vào má tôi một cái. Lúc ấy, tôi thấy lòng tôi hơi nhẹ đi được một chút, vì cái cử chỉ đổi chuỗi ngọc mà thầy tôi đã mua từ Tân-gia-ba gửi về cho tôi, đã khiến tôi có thể nói với tôi : «Mày đã chuộc được một ít lỗi rồi đấy».

Thoạt nhìn thấy Trọng, tôi đã tự nhủ ngay : «cùng một loại người với mình đây, loại người có một đời sống bên trong mãnh liệt, không phải loại người vất-va vất-vưởng như những bạn của Nhung». Rồi không hiểu sao, tôi mừng, mừng đáo đẽ. Có lẽ tôi mừng vì Trọng đã gần đúng như người mà thần trí tôi phỏng đoán tối hôm qua trong giấc ngủ trần chọc. Trong một khắc, tôi đem so sánh Nhung với Trọng ; tôi thấy hai người sinh ra chẳng phải để có thể hiểu nhau. Tôi lại mừng.

Vì trong lòng có những cảm-giác ấy, tôi bối rối. Tôi không nhìn thấy tay Trọng dơ ra bắt tay tôi. Trọng thấy tôi không chìa tay ra, lại làm tưởng tôi không quen sự giao-thiệp lối mới. Đến khi tôi nhận ra thì Trọng đã bẽn lễn rút tay vào. Cái ý-nghĩ : «Trọng bị tên vì tôi» làm cho tôi bứt rứt, tôi muốn nói một câu gì để chữa sự lầm lỗi của mình và làm cho Trọng hả lòng, nhưng tìm mãi không ra, thành thử tôi áp úng trong miệng vô số là câu, mà tôi chẳng nói được câu gì ! Tôi càng bối-dối. Cái cảnh ấy rồi đến lộ-bịch thì vừa may Tráng ở trên gác xuống gỡ cho tôi. Hai người bắt tay nhau. Tôi vội-vàng lền vào buồng ăn để bảo người nhà lấy rượu khai vị.

- Ngài dùng một chút Martell-perrier hay...

Trọng nhìn tôi :

- Gì cũng được. Xin cô Martell-perrier, nhưng cô cho ít rượu chứ.

Rồi Trọng cầm lấy chai rượu ở tay thẳng người nhà rót một ít vào cốc. Nhưng ngồi đối-diện với Trọng cười bảo Trọng :

- Ngài dùng ít rượu thế thôi ư ? Tôi tưởng ngài làm nghề kỹ-sư đi xông pha sương gió, phải dùng được nhiều rượu chứ !

- Cái đó cũng là tùy tính và tùy tạng người, chứ cứ gì những người đi xông pha sương gió đều là uống được rượu cả. Vả lại nói cho đúng ra, đi xông pha sương gió thì tôi cũng chưa xông pha mấy. Làm việc với nhà nước cũng nhàn. Lâu lâu đi đê, ngắm máy mười lăm ngày, sao gọi là sương gió được.

Câu truyện ngày hôm đó chẳng qua chỉ là câu truyện thù tạc. Nhưng người ta cũng đã nói đến tất cả các vấn đề : thể thao, văn-chương và chính trị. Ai cũng chỉ nói những đại cương. Đó là một cuộc dò đất mà chẳng ai chịu ngỏ ra một chút tư tưởng của mình vì sợ làm lỡ.

Nhưng kéo tôi lại ngồi cạnh, rồi chúng tôi cùng uống quinquina pha nước.

Trọng, lúc ấy, đang nói chuyện với Tráng về một vấn đề phong tục, nhưng tôi nhận thấy lâu lâu lại liếc về phía chúng tôi như để cân nhắc cái sắc đẹp của hai người. Linh cảm thế, tôi bỗng thấy người nóng như lửa. Rồi một ngao ngán tràn ngập cả tâm hồn. Tôi cho rằng dù Trọng có nhận thấy tôi đẹp hơn thì Trọng cũng không thể nào bằng lòng lấy tôi được. Vì sau cái sắc đẹp của tôi là một con zéro. Mà sau Nhung thì có mấy tòa nhà và một cái đồn điền.

Tôi lão đảo đứng giậy vào buồng ăn, tự thấy mình không thể địch được với Nhung. Hạnh-phúc ở đời không phải để dành cho những cô con gái nghèo, thứ nhất những cô con gái nghèo mà cha mẹ lại bỏ nhau !

Nhung không hiểu sao, tôi chỉ bảo qua loa cho người nhà xếp đặt lại vài thứ, rồi tôi lại mau mau ra buồng khách. Lúc ấy tôi thấy Trọng vừa nói chuyện với Nhung vừa nhìn tôi. Tôi hiểu ngay rằng họ đang nói chuyện về tôi. Tôi toan quay vào thì Nhung đã vẫy tôi lại :

- Ông Trọng vừa hỏi chị tại làm sao con người đẹp mà lại ít nói thế ?

- Thế chị cũng tin ư ? Chẳng qua là câu khen của con người lịch-sự đấy thôi. Xưa nay, em chưa từng nghe ai nói em đẹp cả.

65 | Lịch Sử Một Tội Ác

Trọng đặt cốc rượu xuống bàn :

- Thế cũng chưa đủ là một cơ để cô khếp tôi vào cái tội nói dối, bởi muốn làm người lịch sự. Chưa ai nói rằng cô đẹp, có lẽ vì chưa ai có con mắt biết nhìn.

Nhung cười nghoẹo cả cổ :

- Mà chiều hôm nay mới có người «khám-phá» ra.

Trọng nghiêm-trang :

- Chính thế. Bởi biết được cái đẹp, cũng không phải là chuyện dễ.

Vì câu ấy và thứ nhất vì cái giọng nghiêm-trang của Trọng, hi-vọng của tôi đã bay đi lại đến.

- Cô Nhung nói với tôi rằng cô có nhiều tài nội trợ lắm.

- Thứ nhất là khoa nấu nướng.

Tôi khẽ vỗ vào tay Nhung :

- Chị cứ quá khen, nhờ không...

- Tôi sẽ có cơ hội để «kiểm-soát» lại lời khen của bà chị, chốc nữa chứ có lâu la gì.

- Ngài sẽ được thấy rằng sự thực lại trên lời nói.

- Tôi cũng mong thế. Một người đàn bà nấu nướng giỏi là một bà tiên rất quý cho gia-đình.

Tôi cười :

- Ngài nói gia-đình những người tham ăn.

* * *

- Trông cái mặt ấy dữ quá, chị sợ, chưa biết khi nộp đơn, chị có giám chấp đơn không.

- Nói rằng dữ thì không đúng. Nói rằng có oai thì phải hơn.

- Có oai hay dữ cũng thế. Chị thấy sợ thì chị xin bãi ngành thôi. Chị tưởng-tượng một khi...

Bác giai tôi nghe Nhung nói thế liền cười :

- Thế thì mày còn lấy thiên lôi. Lấy chồng thì phải tìm một người đứng đắn. Mình có nể sợ chồng thì gia-đình mới hòa thuận, chứ mày xem có cái gia đình nào vợ khinh nhờn chồng mà êm đẹp không ?

- Nhưng con thấy ghê ghê là ấy. Mà anh chàng ăn mặc lôi thôi thế nào ấy.

- Người ta ăn mặc thế ra vẻ con người nhón, chứ lại diêm dúa như bọn tau ngau bạn với mày nhé. Mày bằng lòng hay không, mặc, hề người ta hỏi là tao gả đấy. Mà tao xem chừng thì người ta hỏi dứt mười mười đi rồi.

Lúc lên buồng, Nhung hỏi tôi :

- Ý em thế nào ?

Tôi đánh trống lảng :

- Về phương-diện gì cơ chứ ?

- Về cả mọi phương diện. Em phải nói thực, vì đó là sự quan hệ của cả một đời chị. Tuệ thì cũng thiết-tha đối với chị lắm, nhưng lấy những hạng ấy thì làm gì có một tương-lai chắc-chắn. Đã bao lần y khẩn thiết cầu xin, chị còn ngần ngừ. Chị ngần ngừ vì biết chắc rằng y hỏi thì nhà không bao giờ gả. Thế nào, em xét thấy thế nào? Chị thì thấy không ưa về lối ăn mặc của y lắm. Trông mặt thì đánh đá già cằn.

- Dem người ta ví với những tiểu yêu thế nào được.

- Đành hiểu thế, nhưng xem cái bộ mặt lì-lì ấy thì khó lòng tìm thấy ở họ một sự nâng niu và một tình yêu tuyệt đối. Chị thì thấy cần phải được yêu một cách tuyệt đối.

- Thì ai chẳng cần thế.

- Ô mà lạ. Chị không hiểu sao xưa nay đối với mọi người, chị bạo dạn lắm mà bây giờ đối với y, chị lại rụt-dè. Chị hỏi thực, em có thấy rụt-dè không ?

- Chẳng thấy một tí nào.

- Thế thì quái nhỉ. À, y nói y hai mươi chín, sao mà trông già thế ?

- Phải đấy, người ta là người làm ăn xông-pha thì nó thế, chứ có vô công dỗi nghề đâu mà bảo phôm-phốp ra được.

- Ô, em bệnh y dữ quá !

Câu nhận xét ấy làm cho tôi giật mình vì chính tôi, tôi cũng không hiểu tại làm sao tôi nhìn Trọng chỉ thấy những cái đáng yêu.

- Đó là những sự thực, chứ đâu phải là bệnh, y với em có quan hệ gì mà bảo em bệnh.

Nhưng ngời nhòm dậy, ngẫm nghĩ một lát, rồi nắm chặt lấy tay tôi :

- Em đã rõ lòng chị đối với em. Vậy bây giờ chị hỏi thật : em đem so-sánh y với Tuệ thì ai hơn. Và em bằng

lòng cho chị lấy người nào ?

Sự tỏ tình thân yêu của Nhung làm cho tôi hồi hận về những tư tưởng trước kia của tôi vô ngần. Tôi thấy hóp ruột lại, nhưng tôi cũng nói :

- Cái đó cũng tùy theo sở-thích. Có khi cái sở-thích của em không giống cái sở thích của chị. Nhung...

- Không còn nhưng gì nữa. Chị muốn biết cái sở thích của em. Chị hoàn toàn tin ở sự xét đoán của em. Chị cũng rõ biết chị chỉ có một tấm lòng tốt thôi, còn về mọi cái, chị đều kém em cả. Từ sự xét người, biết đời mà đi. Thế bây giờ em nói rõ cho chị biết ý-kiến em. Chị kêu gọi cái tình thân-ái của chúng ta trong bao nhiêu năm yêu cầu em không được giấu-diếm một tí gì. Chị sẽ làm theo ý muốn của em. Và chị thề rằng nếu sau này có xảy ra việc gì, chị không oán trách em. Và chị chỉ còn nhớ rằng đó là vì em muốn gây hạnh-phúc cho chị.

Đứng trước những lời nói thông thiết gây nên bởi một tình bạn bền chặt như thế, bao nhiêu điều nghĩ ngang tăt của tôi về một cuộc nhân-duyên mơ hồ đối với Trọng ngã dúi cả. Tôi ôm lấy Nhung, tôi hôn :

- Em cứ ý em, em nói thực, sau này nhỡ có thể nào, chị đừng có trách em nhé.

- Thì chị chỉ muốn có thể. Em thử so sánh Tuệ với y thế nào.

- Sao có thể so sánh một con hồ với một con chó.

- Nhưng ai là hồ mà ai là chó mới được chứ ?

- Chị bảo lúc nãy chị ngồi trước mặt Trọng chị dụt dề sợ sợ có phải không ?

- Ủ, mà đứng trước mặt Tuệ thì chị coi như y không có vậy. Chị chỉ thích y có cái tính vui vẻ và dễ bảo.

- Những con chó thì con nào chẳng dễ bảo. Mục-đích đời sống của chó là chỉ cốt sao làm vui cho chủ. Chứ một con hồ...

- Thế nghĩa là em khuyên chị nên lấy Trọng. Nhưng chị lấy Trọng mà bỏ rơi Tuệ thì chị thấy thương nó lắm.

Câu ấy làm cho tôi vui sướng lạ lùng, tôi vùng giậy hỏi :

- Thế chị đã có tình ý gì với Tuệ chưa ?

- Đã bảo rằng chưa mà. Có gì thì về chị đã nói hết với em. Sao em lại có cái cảm tưởng rằng chị có thể giấu em được ?

Lời trách êm-ái ấy làm cho tôi dờn-dã tay chân, nhưng trong lòng tôi cũng có được một cái sướng là biết chắc ở đời, có một người chị yêu mình. Tôi xô đuổi hết những điều nghĩ vơ vẩn, tôi dúm ngã cái hình ảnh Trọng vừa chớm mọc ở trong lòng tôi :

- Nếu thế thì chị phải đoạn tuyệt ngay với hắn đi. Dây-dương với y là một việc làm nguy-hiểm nó có thể phá vỡ hạnh phúc của chị sau này. Người chồng một đời của chị có thể vì những lời đồn bóng gió mà sinh ra ghen tuông. Em không hiểu sao chị lại có thể thích một đứa như thằng Tuệ ? Đồ ranh con thả giông dài đàn địch, hát xướng chẳng có một mục đích gì ở đời. Chị thử nghĩ lại mà coi trong những cuộc hội họp với bọn họ, có phải toàn là những chuyện nhảm, chứ có cái gì là lý thú đâu.

- Thì chị cũng đã biết và em cũng đã bảo chị bao nhiêu lần. Nhưng ở nhà chị thấy buồn mà có gần họ thì mới được vui.

- Nhưng cái vui ấy làm mất thì-giờ và hèn người. Sao chị không bắt chước em ở nhà khâu vá, thêu thùa và xem sách. Đối với Tuệ, nếu chị chưa gấn bó gì thì cũng dễ. Sáng mai chắc thế nào y chả đến chơi đây. Chị nói phất cho y biết nhà đã nhận lời gả chồng cho chị, chị yêu cầu y từ giờ y đừng đến nữa là xong.

- Chị không có cái can đảm ấy. Chị thấy vẻ mặt thất vọng của y, chị thương lắm.

- Vì hạnh phúc của cả một đời mình, phải cần có can đảm. Những tình thương hèn-yếu phải bóp chết nó đi. Trừ phi chị đã yêu Tuệ thì chẳng kể.

- Chị đã bảo chị không yêu mà. Mà có lẽ chị có thể yêu Trọng vì y là người đàn ông đầu tiên đã làm cho chị hồi hộp.

- Thế thì còn đợi gì không cắt đứt cái tình giao-du nguy-hiểm của chị đối với Tuệ. Một người con gái chưa chồng mà chơi-bời với bọn đó có thể có nhiều ảnh hưởng không tốt về sau. Chúng nó đều mắc cái bệnh «vui vẻ trẻ trung» hạ cấp của thời đại. Chị thử xét lại coi ngoài sự chải chuốt quần áo và nay chợ phiên, mai quần ngựa, chúng nó còn có cái gì nữa ở trong ruột ? Hay là chỉ có ở ngoài mồm mấy bài hát nhảm ?

- Thôi để mai y đến chơi đây chị sẽ bảo y.

Cúi đầu nghĩ ngợi một lát, Nhung lại bảo tôi :

- Chị thấy chị không thể nói. Hay mai em bảo y hộ chị.

Tôi chối phắt :

- Em bảo thì không tiện. Những câu truyện ấy hai người nói với nhau không sao. Chứ người thứ ba thò vào thì y sẽ bị nhục. Mà bị nhục thì rồi y sẽ oán chị. Sao bằng chị nói.

- Ủ phải ầu. Chị vẫn bảo bao giờ em cũng khôn ngoan hơn.

Nhung nói xong, lại ôm tôi hôn. Những cái hôn ấy làm cho tôi khó chịu.

Hai giờ chiều, tôi còn đang lúi húi ở dưới bếp xem xét những món ăn của thằng bếp đem về thì đã thấy ở trên nhà đàn địch inh ỏi. Rồi thì thằng nhỏ xuống mời tôi lên. Tôi vào phòng khách đã thấy Tuệ cùng hai người nữa là Quý và Tiết.

Lại có cả hai người bạn gái của Nhung là Chi và Mộng-Tuyết.

Cả bọn thấy tôi lên ngừng đàn hát, rồi nói nhao nhao :

- Sao xuống bếp sớm thế. Thật là bà vua Bếp.

- Bà vua bếp phải có hai ông. Đằng này chị ấy chưa có ông nào cả.

Tuệ cầm chiếc đàn dơ lên :

- Để rồi tôi sẽ kiếm dùm hộ chị một ông thật keng.

Tôi nửa mỡ, nửa nạc :

- Tôi không khiến cái mã anh. Anh hăng cứ đi kiếm lấy cho mình.

Tuệ nhìn Nhung một cách ý nghĩa :

- Tôi thì tôi không cần phải kiếm nữa.

Tôi đưa mắt liếc Nhung. Nhung nhếch mồm như để nói một câu gì, nhưng không nói được, lại ngồi im.

Có tiếng người hỏi :

- Tráng chưa đi học về nhỉ ?

Nhung trả lời :

- Nó đến bốn giờ cơ.

Tuệ đánh tay vào cái mandoline.

- Tôi đánh bài Good bye, chị Nhung hát nhé.

Nhung thấy tôi nhìn, vội thoái thác :

- Hôm nay tôi khan tiếng lắm. Thôi để chị Mộng-Tuyệt hát.

Tuệ cau lông mày làm một cái ám hiệu ngầm trách :

- Tiếng như tiếng chuông ngân ấy, khan gì.

Tiết len vào :

- Thôi chị làm phúc hát đi. Chị không hát thì nó không trở hết gân tay. Như thế thì khổ cho cái lỗ tai của chúng tôi lắm. Chị hát thì nó đàn không chê vào đâu được.

Cả bọn nhao nhao :

- Thôi chị Nhung hát đi.

Nhung nể lời nhìn tôi, rồi vừa toan hát thì tôi vội gạt phắt :

- Sao các anh ích-kỷ thế ? Hôm qua vừa ho sù-sù, ngâm pastilles vừa đỡ, bây giờ lại hát là cái gì. Để chị Mộng-Tuyệt hát thì sao ?

Tiết thổi còi, rồi dơ tay ngoắt một cái :

- Chị Mộng-Tuyệt hát thì lại phải để thằng Quý đàn. Có ăn «giơ» với nhau thì mới hay được.

- Ủ thì anh Quý đàn, chị Mộng-Tuyệt hát. Chứ chị Nhung tôi ho không hát được.

Tuệ lườm tôi :

- Ho với hắng gì, chị chỉ chọc gậy vào bánh xe. Chị làm cho tôi bị lăm «cú» đau lăm.

Tôi nhìn Nhung, rồi tôi cười ha hả :

Rồi còn lăm «cú» đau nữa.

Không làm sao được, Tuệ phải trao đàn cho Quý gảy để chị Mộng-Tuyết hát.

Hát xong, mọi người vỗ tay. Rồi Quý nhìn ra ngoài sân :

- Giời đẹp như thế này, nghe hát thấy sung-sướng thấm vào lòng.

Tiết nháy Chi rồi cười to :

- Thấm vào lòng chưa thấy đâu, nhưng hiện tôi thấy có cái gì ngọt ngào ở trong ruột.

Tôi biết họ đòi ăn bánh và uống nước chè, tôi cứ lờ đi.

Tiết nhìn Nhung rồi nhìn tôi :

- Ô hay, cái không khí này hình như có cái gì khác.

77 | Lịch Sử Một Tội Ác

Nhung gượng gạo hỏi :

- Khác cái gì, nói ra.

-Tôi nhớ thường thường mọi hôm, cứ cái giờ này thì có cái gì ngon ngọt nhất-định xin nhảy vào mồm.

Nhung kéo áo tôi :

- Em ơi, có cái gì em bảo chúng nó dọn ra đây để các anh các chị soi.

Tôi vội từ chối :

- Hình như không có gì.

Nhung nhìn tôi, cầu khẩn :

- Thế thì em cho chúng nó mở một hộp biscuit vậy.

Không làm sao được, tôi phải nghe lời. Cả bọn đang ăn uống và bàn chuyện nhảm thì Tráng về. Tráng đủ mọi người ra sân đánh ping-pong.

Mấy lần, tôi nháy Nhung bảo tìm cơ hội mà đoạn tuyệt đi, nhưng Nhung cứ do dự mãi cho đến khi họ về.

- Nếu một ngày kia Trọng đến đây, gặp bọn này thì sẽ có một cảm tưởng không tốt đối với chị.

- Chị đã toan nói mấy lượt, nhưng ngượng ngượng mồm làm sao.

- Thế lúc nãy ở gốc nhãn, y nói những gì với chị.

- Thì cũng nói vắn vơ như mọi lần. Thôi để lần khác, chị sẽ can đảm.

Trọng đến nhà bác tôi chơi ba lần nữa. Lần đầu, tôi thấy Trọng nhìn tôi chăm chăm và hình như có một sức điện nó cuốn, nó hút lấy tôi nên những lần sau, tôi đều tìm có để không cho gặp. Nhưng nói cho tôi biết rằng Trọng hỏi thăm về tôi nhiều lắm. Nhưng hỏi có làm sao tôi lại lảng tránh thì tôi nói muôn cho hai người được tự do nói chuyện để dễ dò xét tâm-tính nhau.

Cái cơ chính tôi không thể nói ra. Tôi không muốn rời đây vì Trọng, tôi có thể phản Nhung hay nói là không hết lòng với Nhung. Nói rằng tôi yêu Trọng thì không đúng một tí nào ; nói rằng tôi có thể yêu Trọng thì đúng lắm. Trọng vừa ý tôi về đủ mọi phương diện. Trong mộng-tưởng, tôi hằng ao ước có một người chồng như thế. Tôi tin rằng những người như Trọng giới sinh ra là để cho những hạng người như tôi. Lấy nhau, có thể hiểu nhau để gây một hạnh phúc vững vàng về sau. Nhưng con tạo chóe chêu, tôi lại không phải là Nhung, tôi là một đứa con gái nghèo bỏ cô đơn mà người ta không thể

lấy được, vì người ta còn phải nghĩ đến những cần dùng thiết thực để sống ở đời.

Tôi vẫn biết lấy Trọng là một sự mơ tưởng hảo, những người chồng vừa ý không phải là để cho những cô con gái nghèo, và ở cái địa vị như tôi, không nên mơ tưởng những cây cao lá dài, những cái tin Trọng đã nhờ người đến hỏi Nhung không khỏi làm cho tôi choáng-váng, tôi thâm nhủ :

- Thôi thế là trôi qua mất một cơ hội, còn bao giờ gặp được một người vừa ý như thế nữa !

Ấy thế là từ đáy lòng vụt nảy lên một mối thù oán Nhung, một thứ thù oán mà tôi không thể đàn áp đi được. Tôi thù-oán Nhung cũng như tôi thù-oán thầy mẹ tôi. Tôi biết thế là hư, là đốn, là không nên, tôi có cố đuổi nó đi, mà nó cứ đến, đến tràn ngập cơ thể, tràn ngập mạch máu tràn ngập tâm hồn.

Ấy thế rồi thì cả tấn thảm trạng Nhung bệnh em đánh tôi hồi nhỏ lại diễn lại ở trước mắt tôi một cách rõ-rệt. Tôi nhớ đến lúc bác gái túm tóc tôi tát lấy tát để, tôi bỗng dú lên. Rồi thì không muốn cũng không được, một tư-tưởng đen tối, một tư tưởng bội bạc cứ kéo đến: «đó, cái tình của người ta đối với mày là thế đó.» Cái tư-tưởng bội bạc ấy lại làm nảy ra nhiều tư-tưởng bội-

bạc khác. Tôi cho rằng ở cái địa vị Nhung mà tử-tế với tôi thì rất dễ chẳng khó khăn gì. Hai bác tôi cũng thế. Thừa tiền thì nuôi một đứa cháu cho nó giúp mình bao nhiêu là việc. Tình thương ấy là một thứ tình thương dễ dàng, ai cũng có thể có. Nào người ta đã phải hi-sinh gì cho tôi, hay là có tôi thì bác gái tôi có thể giao phó hết cả việc nhà để dành tay mà tha hồ đi lễ và tổ tôm.

Nhung quý tôi, nhưng gần Nhung, tôi đã giúp Nhung bao nhiêu là việc. Tôi kèm cho Nhung học, tôi cho Nhung «cóp» bài. Tôi là người bạn để cho Nhung có thể than thở và bàn bạc đủ hết mọi cái. Nhung nhờ tôi can ngăn mà không hư, chứ không thì thả dong chơi với một bọn «óc rồng ranh con», Nhung đã có thể bước đến con đường sa-ngã.

Cái tình yêu thương của Nhung đối với tôi là một tình yêu thương dễ dàng. Phải gặp những «trường hợp thử lửa» thì mới biết nó có chân-thật và bền chắc hay không. Nói đến trường hợp thử lửa, tôi lại sức nhớ đến thầy mẹ tôi. Ngẫu-nhiên sinh ra bất-đắc-dĩ phải nuôi, chứ thầy mẹ tôi có thật tình yêu thương tôi đâu. Nếu thực tình yêu thương tôi, thì đã cố chịu đựng nhau để bảo toàn hạnh phúc cho đời tôi, chứ có đâu lại ly dị nhau để cho tôi bị đau đớn cả về phần hồn và phần xác.

Những tư tưởng ấy thật là những tư tưởng ghê tởm nó có thể xô người ta đến tội ác. Ấy thế mà có lúc tôi có đầy, mà tôi xô đuổi thế nào chúng cũng không đi đầy, hay là chúng chỉ đi một lát, rồi lại kéo đến vây bọc thần trí tôi. Tôi kêu, tôi van, chúng cũng không buông tha tôi. Thì ra bao nhiêu đau đớn, bao nhiêu tủi cực, đã chung đúc vào người tôi thành những ung-thư; mà đời tôi thì mỗi một phút sống là một phút đau đớn, một phút tủi-cực ! Ta giàu lòng tự ái, mà lúc nào, tôi cũng bị đứng vào cái địa vị số hai. Tôi muốn tự lập mà tôi phải sống dưới một tình thương miễn-cưỡng. Tôi vốn khảng khái mà luôn luôn tôi phải nuốt những hận lòng, Cái thân ở nhờ, ở đậu, ôi thôi, kể sao cho siết đắng cay và nhục nhã.

Người ta ai cũng là người. Sao sinh ra có kẻ thì gặp bao nhiêu trường-hợp may mắn mà có kẻ thì gặp toàn những cái chẳng may. Ôi, cứ nghĩ thế mà trái tim tôi thấy nổi loạn. Tôi thấy tôi thù-ghét tất cả loài người. Cả cái ơn hai bác tôi nuôi dưỡng tôi bao nhiêu năm, tôi cũng chẳng nghĩ đến. Tôi cho rằng nếu không có bác tôi thì thầy tôi cũng gửi tôi ở chỗ khác. Mà đến khi thầy tôi mất đi, người ta cũng vẫn nuôi tôi như thường. Những cái áo, những bát cơm của bác tôi cho tôi, nào có ở trong một chút tình !

Thôi, quân bài đã lật ngửa ra rồi ! Tôi còn cần gì phải chánh mặt Trọng nữa. Nhìn thấy tôi, Trọng liền vội vã hỏi ngay :

- Sao mặt cô xanh thế ? Máy hôm tôi không gặp cô, cô mệt hay sao ?

- Không tôi có làm sao đâu.

Trọng quay về phía Nhung :

- Cô trông có phải cô Minh xanh không ?

- Vâng xanh thật.

Rồi Nhung nhìn kỹ tôi :

- Em làm sao thế ?

Tôi khôi hài :

- Những con người sung-sướng nhìn đâu cũng thấy toàn đầu ồm. Bây giờ, tôi mới biết không thể tin ở con mắt những người mà trong lòng chứa đầy hạnh-phúc.

Tôi nói xong, tôi cười, tôi cười...

Thì ra trong có mấy đêm không ngủ, tôi võ vàng đi.

- Không, trông cô xanh thật. Lần trước tôi gặp cô trông hồng hào lắm cơ mà. Nhưng xanh thế này, trông lại đẹp.

- Ngài quá khen.

- Không, tôi nói thực mà. Cô thử hỏi cô Nhung xem. À quên, từ giờ cô đừng gọi tôi thế nữa, nó khách tình quá. Tôi sắp được cái hôn hạnh là người nhà rồi.

Nhung then, cúi mặt.

- Bao giờ chị Nhung tôi cho phép, tôi mới dám, Trong khi chị Nhung tôi còn vẫn gọi ngài bằng ông thì tôi gọi bằng ngài tưởng cũng...

- Cô cứ gọi tôi bằng anh, rồi cô Nhung tự-nhiên sẽ khắc bắt trước cô.

- Sao lại có sự đảo ngược thế ? Ngài phải làm thế nào cho chị Nhung tôi gọi trước chứ.

Tráng sen vào :

- Sắp là người trong một nhà rồi, sung hô ngài với ông nó kiêu-cách lắm. Tôi gọi bằng anh Trọng, và tôi cấm không được ai gọi ngài với ông. Ai mà gọi như thế, tôi đuổi ra khỏi cửa phòng này.

Tráng nói xong, cười khanh khách :

- Chị Nhung tôi trước kia bẻm lăm đấy nhé, ấy thế mà...

Nhung béo vào tay Tráng :

- Ông mãnh khỏe chế lăm. Ừ thì tôi gọi bằng anh, chứ tôi sợ gì.

Trọng mỉm cười :

- Ừ thế có phải vui-vẻ thân-mật không nào.

Rồi nhìn tôi :

- Thế nào còn cô ?

Trong khi Trọng nói chuyện với Nhung và Tráng, tôi vẫn có cái cảm tưởng rằng Trọng nhìn tôi. Máy lần, tôi muốn ngừng lên để nhìn, nhưng tôi lại sợ gặp phải cái nhìn sâu thẳm của Trọng. Cái nhìn gì mà như dò, như hỏi, như bói móc cả ruột gan. Lạ chưa, lắm lúc, tôi có cái cảm tưởng kẻ ngồi trước mặt kia là ý trung nhân của tôi, chứ không phải của Nhung. Mà nhiều lúc, giá không nhìn thấy Nhung ở trước mắt, và biết Trọng đã hỏi Nhung thì tôi tưởng rằng Trọng yêu tôi.

Tôi cố gạt cái ý-nghĩ ấy đi, nhưng cái nhìn nó cứ như soáy vào da thịt tôi kia kìa. Ô hay, không yêu nhau, sao lại cứ nhìn nhau bằng một cái nhìn như thế ?

Hôm ấy, chúng tôi nói chuyện về su-hướng của Thời đại. Trọng có nhiều ý kiến xiêu vẹo. Cứ xem những nhời bàn của Trọng, tôi nhận thấy Trọng có một tâm lòng rộng rãi và đại lượng. Trọng lại cũng có nhiều tư tưởng giống tôi. Tráng và Nhung thì sự thấy biết chẳng qua nông nổi, nên không chịu truyện được với Trọng, thành ra mỗi lần Trọng nói đến một vấn đề hơi khó khăn thì chỉ có tôi với Trọng ứng đối với nhau. Lâu lâu, Nhung cũng chêm vào một câu, một câu nhạt nhẽo và ngang phè.

Đã nhiều lần, tôi thấy mỗi khi Nhung nói như thế, Trọng cau mày khó chịu, hoặc lắc đầu thất vọng. Và có một lần, Trọng nhìn Nhung rồi lại nhìn tôi, cười tủm. Tôi biết rõ rằng cái cười ấy là để chế-riều Nhung ; ấy thế mà khôn nạn cho tôi, tôi cũng mỉm cười biểu đồng tình.

Có một lần bàn về sự phục sức, Trọng ngỏ ý khen tôi ăn mặc có mỹ thuật, rồi nhắc lại sự phục sức của tôi hôm Trọng mới đến đây lần đầu. Thì ra Trọng đã để-ý nhận-xét tôi từ hôm ấy.

Cái ý nghĩ ấy làm cho tôi nóng ran cả người.

Có một hôm, chúng tôi đụng chạm đến ái tình, Trọng đã có nhiều tư-tưởng táo bạo quá :

- Ở đời, mấy khi đã gặp những trường-hợp để yêu nhau và biết rằng mình được yêu. Có những trường hợp đặc biệt thì mới rõ được. Chứ cô tính những sự ôm-áp, hôn-hít có phải hẳn là tình yêu đâu. Nhiều khi nó chỉ là những sự thèm muốn mà nhiều người nhận lầm là yêu đương.

Nói về hôn-nhân thì đại khái có những câu :

- Tình khó tìm, mà có khi tìm cũng không thấy. Nhưng vì sự phải tổ-chức cuộc đời, người ta lấy nhau. Hiểu nhau, quý nhau, yêu nhau, rồi lấy nhau có mấy đâu. Những người đàn-bà thượng-đẳng rất hiếm, cũng như rất hiếm những người đàn ông thượng đẳng. Những hạng đó có gặp nhau thì mới có thể yêu nhau được, còn thì toàn là thèm muốn của thú tính. Thế cho nên trong một nghìn cuộc hôn nhân thì chín trăm chín mươi chín cuộc hôn nhân là vì lý.

Trọng nói xong nhún vai, nhìn Nhung rồi nhìn tôi lặng im.

Cái nhún vai và sự lặng im ấy như thâm bảo cho tôi biết cuộc hôn nhân của chàng với Nhung chẳng qua cũng là một cuộc hôn nhân vì lý thôi. Trọng lặng im một lát, rồi thở dài :

- Trong nghìn, có một vì tình. Nhung trong đó còn biết bao nhiêu trắc trở.

Nhung cứ ngồi im nghe, chẳng hiểu biết gì hết. Trước mặt Trọng, Nhung mất hẳn đi cái tính nhí nhảnh và bạ đầu nói dầy.

Mỗi lần Trọng về, Nhung lại bảo tôi :

- Anh ấy nói những giờ mây biển nước gì, chị ù ù cạc cạc hết. Anh ấy thích nói truyện với em và nghe truyện em lắm. Sau này, chị với anh ấy lấy nhau rồi, chắc là phải mời em đến chơi luôn. Chị cũng lấy làm lạ ở với em thật lâu mà bây giờ chị mới rõ em biết nhiều quá. Em học được ở đâu thế ?

* * *

Đã nhiều lần, tôi khuyên Nhung nên cự tuyệt với Tuệ và đừng cho bọn họ đến nhà nữa, nhưng Nhung cứ dửng dăng không nỡ. Và thỉnh thoảng, Nhung buồn cũng vẫn lại đàn địch ở nhà Tuệ. Tôi rất lo cho Nhung có một ngày Trọng chạm chán với Tuệ.

Thì một hôm, mối lo của tôi thành sự thực.

Hôm ấy là sáng thứ ba. Xưa nay, buổi sáng và buổi trưa, Trọng không đến bao giờ, vả lại là ngày đi làm, Nhưng biết thế nên mới hẹn bọn Tuệ đến họa đàn.

Trong buồng khách đang tung bừng tiếng đàn tiếng hát thì Trọng lừng lững vào. Trọng đến đã gần một giờ đồng hồ, tôi mới biết. Tôi biết tin sợ hãi cho Nhung quá, tôi vội-vàng bỏ khung thêu chạy xuống. Trọng lúc ấy đang chống tay cúi đầu nghe đàn. Thấy tôi, Trọng liền đứng dậy :

- Cô thích thêu hơn nghe đàn, hát à ? Tôi đến đây đã gần một giờ rồi mà chẳng thấy cô đâu.

Tôi thoáng trông mặt Trọng cũng đã biết ngay rằng có cái gì khác. Một người như Trọng chịu làm sao được những cái lơ lửng nhảm nhí của bọn Tuệ. Khổ một điều lúc ấy, Tráng lại đi học chưa về nên không có thể nói chạnh rằng đó là bạn của Tráng.

Tôi không rõ biết từ trước bọn Tuệ đã nói những gì và Trọng đã có những hành động thế nào chỉ biết trong sa-lông chia hẳn ra hai phe thù-địch. Mà Nhung thì hình như bối rối lắm. Mặc dầu Tráng không có đây, tôi cũng vờ hỏi để sau này có điều gì hòng gỡ cho Nhung :

- Sao hôm nay, các anh chị đến sớm thế ? tôi cứ tưởng như mọi lần, anh Tráng tôi về, các anh chị mới đến, thành thử tôi cứ lủi thủi ở trên gác mãi.

Rồi sợ bọn họ giả lời, tôi mời ngay :

- Thế tôi dọn bánh và pha nước cho các anh chị soi để chờ anh Tráng tôi về họa đàn nhé.

Lại vẫn sợ họ giả nhời, tôi nói luôn với Trọng :

- Hôm nay anh Trọng được nghỉ hay sao mà cũng đến. Hay là biết hôm nay có họa đàn mà đến đây ?

- Không, tôi có biết có họa đàn đâu. Tôi được nghỉ thì đến chơi đây thôi. Đàn hát, tôi cũng không sành lắm.

Câu ấy bị bọn Tuệ cho là khinh rẻ. Tuệ liền vịn ngay vào tôi để tìm cách trả lời Trọng :

- Chúng tôi đến đây đã lâu, đàn hát vang lên thế mà chị lại bảo rằng không nghe tiếng, có chị không biết thì chị không sành. Nhưng chị nên nhớ ở đời mà không biết đàn hát cũng là một cái kém và một cái thiếu.

Trọng mỉm một nụ cười chua chát.

- Chỉ những người có một tâm hồn phong-phú mới biết yêu đàn.

Những câu ấy tuy là nói tôi, nhưng chính thực là để mỉa Trọng không biết đàn. Thì ra trong một giờ đồng hồ đã xảy ra nhiều điều sích mích rồi.

Tôi biết Trọng không thể hạ mình trả lời những câu bóng gió như thế và cũng muốn bênh Trọng, tôi liền bảo :

- Anh lắm-tưởng thế chứ. Ở đời, mỗi người có một cái thích riêng, một cái tài riêng; anh cho cứ thích đàn mới là có một tâm hồn súc tích... là anh chưa nhận rõ đấy thôi. Bao nhiêu danh-nhân đời xưa không biết đàn...

Tuệ nói một cách lố-bịch :

- Nhất định thế nào cũng là một cái kém.

Rồi cả bọn nhao nhao :

- Và một cái thiếu.

Tôi vốn biết với bọn tiểu yêu này không thể bàn cãi một vấn đề gì đứng đắn được, và nói nhiều với họ thì đâm nhảm, tôi vội vàng quay sang Trọng định nói lảng sang truyện khác thì đã thấy Trọng cầm cái đàn violon để ở ghế đầu, rồi Trọng đứng dậy. Bao nhiêu mắt đổ dồn vào Trọng. Trọng sờ giày rồi bảo Quý :

- Lúc này, ngài kéo bài Un soir sai nhiều chỗ.

Cả bọn nhao nhao phản đối. Trọng dơ tay bảo im :

- Đề tôi kéo bài ấy cho các ngài nghe, rồi các ngài sẽ phản đối.

Một sự không ngờ : Trọng đàn rất hay. Trọng kéo xong, đặt đàn rồi dùng những danh từ nhà nghề vắn Quý mấy câu, Quý ăng cổ không cãi được.

- Các ngài cứ thấy người ta không biết những cái mà các ngài biết, các ngài chê kém, đó là các ngài xét hẹp. Người ta có thể không biết những thứ các ngài biết mà biết nhiều thứ các ngài không biết. Đúng như nhờ cô Minh nói : «mỗi người có một cái thích riêng, một cái tài riêng». Người ta không nên lóa mắt về một cái biết của mình mà nhất định không nhìn đến một trăm cái biết của người khác.

Thật là một cái tát nên thân : cả bọn ngồi tím mặt không nói được câu nào. Bọn đó thì tôi không thương hại, tôi chỉ thương hại Nhung. Tôi rất lo không-khí rồi sẽ gắng thêm và Tuệ có thể có những cử chỉ lố lăng đối với Nhung trước mặt Trọng. Tôi lại còn lo Trọng giận Nhung nữa. Hay là Trọng cứ ngồi im đấy thì thật là tai-hại. Nhung không.

Thì tôi đã biết Trọng người đại lượng mà. Trọng nói với bọn kia xong liền bảo Nhung :

- Tôi thì đàn không giỏi lắm, nhưng nếu cô bao giờ cho gọi, tôi xin vui lòng đến ngay.

Quay sang Quý :

- Tôi học kéo đàn violon đã ngoại mười năm, ấy thế mà xét thấy rằng mình còn kém quá.

Hồi ở Pháp, tôi đi làm bồi, được đồng nào đều học đàn cả. Nhưng sau có một danh-sư thấy tôi chịu kham khổ nhiều quá để học, đem lòng ái ngại bảo tôi :

- Thôi anh nên để cái số tiền ấy tiêu vào sự học văn của anh thì hơn. Anh không có gân tay, dù cho học đến chết, cũng không sao nổi danh được. Bất quá chỉ đủ cung-bực thế thôi. Mà cung bực thì tôi đã giậy anh đủ cả từ lâu rồi.

Tôi nghe lời thầy, thôi hi vọng lập thân bằng nghề đàn. Từ đấy, chỉ lúc nào buồn, tôi mới đem đàn ra kéo nghe chơi.

Vì câu truyện nhân nhượng của Trọng, không khí trong phòng đang nặng nề bỗng lại trở lại vui vẻ. Mặt Nhung lại tươi hẳn lên. Quý cũng nhún nhường :

- Ông kéo hay hơn tôi nhiều lắm. Tôi còn lâu lắm mới theo kịp ông.

- Bên này ít người hay, tôi thế ông cho là khá, nhưng đó chỉ là đủ cung-bực thôi. Ông chưa được nghe những đại nghệ sĩ ở Pháp. Tôi tưởng chừng như họ cửa giây đàn mà tê ruột mình. Mỗi khi biết được có một đại nhạc sĩ họa đàn thì không tiền, tôi cũng phải đem cầm đồng hồ hay quần áo lấy cho được hai mươi quan để đi nghe.

Nhung rót nước, đưa bánh mời Trọng ăn :

- Anh xoi một chiếc bánh, rồi anh kéo một bài nữa cho tôi nghe.

- Xin vâng. Nhưng hơn mười giờ chưa cơm mà ăn bánh thì sợ không ăn được cơm, giá cô thưởng cho tôi một cốc rượu mùi thì hay hơn.

- Anh dùng rượu gì ?

- Nhà có rượu gì thì cho tôi rượu ấy.

- Rượu mùi thì rượu gì cũng có.

- Thế thì cô cho tôi xin một cốc suze.

Nhung vội vàng chạy đi lấy rượu. Trọng uống một cốc rượu, kéo một bài đàn rồi xin về.

Tuy Trọng vui vẻ bắt tay mọi người, nhưng tôi vẫn nhận thấy có một vẻ buồn.

Tôi và Nhung tiễn Trọng ra đến tận cổng. Trước khi lên ô-tô, Trọng bảo tôi :

- Chiều mai cô lại làm món ốc cho tôi đến ăn cơm nhé. Tôi về cứ nhớ món ốc của cô mãi.

Dù tôi không muốn, nhưng luôn luôn tôi có cái cảm giác rằng chiều hôm nay Trọng đến cho tôi, vì tôi. Cái cảm giác ấy làm cho tôi vui sướng trong khi Nhung đang lo-lắng, và cứ luôn luôn hỏi tôi :

- Em xem liệu có việc gì xảy ra không. Chị xem thì hình như anh ấy giận chị.

- Thì em đã bảo không mà. Nếu giận thì sao hôm nay còn đến ăn cơm.

Tuy ngoài miệng tôi nói thế nhưng trong bụng tôi thì cứ vang lên những tiếng : có giận, có giận.

Nhung đang buồn so thấy tôi nói thế lại tươi hân lên :

- Ừ em đã xét thì không lầm. Nhưng chiều nay hể anh ấy có hỏi gì thì em che chở cho chị nhé. Vì hình như anh ấy tin em lắm. Em nói gì, thì anh ấy nghe ngay, và cũng cho là thực.

Những câu nói của Nhung như một chày băng hắt vào tấm lòng đang vui sướng của tôi. Nó tiêu tan, rồi nó lạnh giá. Tôi không thể phản Nhung trong khi Nhung tin-cần và nhờ cậy ở như tôi. Vui sướng như thế cũng là một phản-bội rồi. Tôi giận mình, rồi giận cả Nhung. Tôi bỗng gất :

- Thì em đã bao nhiêu phen bảo chị cự tuyệt, sao chị không nghe ?

Nhung bỗng bùng mặt khóc hu hu :

- Nhung chị không có can đảm. Chị tưởng tượng đến vẻ mặt thất vọng của y, chị lại thương.

Tôi vẫn thản nhiên nhìn Nhung khóc :

- Không có can đảm. Thế nhỡ xảy ra việc gì thì ai thương mình ?

Nhung ôm chầm lấy tôi :

- Em thương chị, em cứu chị !

Tôi không thể thản nhiên được nữa. Tôi xoa má
Nhưng, rồi tôi vuốt tóc :

- Không xảy ra việc gì đâu. Nếu có xảy ra việc gì, em sẽ hết sức giúp chị. Thôi chị đừng khóc nữa. Sắp đến giờ anh ấy đến rồi. Khóc, mắt sưng lên, xấu như lọ lem thì lại càng thêm khổ.

Nhưng nín bật :

- Thế hôm nay, em bảo chị nên mặc áo màu gì ?

Tôi không dám xui Nhưng mặc cái áo đỏ nữa. Mà hôm ấy, tôi cũng không dám mặc cái áo mùi mận nữa.

Tuy tôi vẫn tự nhủ tôi không bao giờ phản Nhưng, nhưng tôi cũng không ngăn cản nổi cái ý muốn : dò xét xem Trọng có yêu mình không ? Vì thế nên khi Trọng đến, tôi không ra ngay. Trọng không thấy tôi liền hỏi Nhưng :

- Cô Minh đâu ?

- Em nó chắc còn bận ở dưới bếp. Vì biết anh thích ăn ốc, nên nó xuống nấu lấy.

- Cô ấy bị phiền lụy vì tôi quá nhỉ ?

- Không, có cái gì là phiền lụy, em nó quý anh lắm.

Vô tình, Nhung đã nói những câu mà trong thâm tâm tôi muốn nói với Trọng. Lúc ấy, tôi thấy khó chịu lắm. Nhung tôi cũng vẫn đứng yên để rình. Trọng vẫn vui-vẻ chuyện trò với Nhung như mọi ngày, nhưng Trọng luôn luôn nhìn về phía cửa mà tôi thường ở đấy đi ra. Những cái nhìn ấy làm cho con chim non ở trong lòng tôi hót lên. Nhung chỉ hót được vài tiếng lại bị lương tâm của tôi bóp cổ ngay.

Tôi để ý nhận xét thì thấy lâu lâu Trọng đang nói bỗng ngắt người ra. Và hình như chẳng qua là chịu chuyện, chứ Trọng không thấy thích nói chuyện với Nhung như mọi ngày.

Tôi đang đứng rình thì nghe ngoài sân có tiếng sỏi kêu. Thằng bếp bung món ăn lên. Tôi vội vàng lảng ra bàn ăn, vờ vờ xếp lại mấy cái khăn ăn. Cái cử chỉ ấy làm cho tôi thẹn. Tôi tự mắng tôi vì làm những việc bất chính cho nên phải giấu diếm như một đứa trộm cắp.

Nhung khi thằng bếp đi rồi, tôi vẫn không có đủ nghị lực để không làm cái việc bất-chính ấy. Tôi ghé ra kẽ cửa thì thấy Trọng đang nhìn về phía tôi.

Con chim non ở trong lòng tôi lại hót, rồi lại bị bóp cổ.

Trọng nhìn chán không thấy tôi ra thì hình như bút rút không chịu được nữa, đứng dậy đi vài bước, rồi lại ngồi xuống. Nhưng ngồi được một lát thì hình như nóng ruột lại đứng dậy đi. Tôi khẽ gõ vào cái cửa. Trọng vùng quay lại, ngơ ngác nhìn. Nhìn không thấy tôi, mặt bỗng cau lại.

Thôi chắc chán rồi ! Trọng thực yêu tôi rồi ! Sự nhận xét ấy làm cho tim tôi đánh thình thịch.

Con chim non trong ngực hót vang. Tôi quên cả Nhung, tôi quên tất cả, tôi ù té chạy xuống bếp (không biết chạy xuống để làm gì), rồi tôi lại ù té chạy lên, tay tôi run, chân tôi run, cả người tôi run. Tôi nghe rõ ràng tiếng Trọng nói với Nhung :

- Thôi cô xuống bảo với cô ấy đi lên. Tôi thấy cô ấy vất vả vì tôi nhiều, tôi ăn không thấy ngon.

Nhung đứng dậy đi vào. Không hiểu sao lúc ấy, tôi bỗng thấy sợ hãi, tôi vội lui ngay ra sân để trốn. Rồi ở sân, không hiểu tôi lại nghĩ thế nào, tôi quay ra cửa trước đi vào.

Nghe tiếng giày, Trọng đang nhìn về phía buồng ăn, quay đầu lại, nhìn thấy tôi, giật mình đứng phắt dậy, chạy nhanh lại bắt tay. Lúc ấy, tôi sung sướng quá, tôi

nắm tay Trọng trong bàn tay tôi một lát lâu, rồi tôi mới buông.

- Tôi đến ăn một bữa cơm, làm cho cô vất vả quá.

Tôi ngây ngất không biết giả nhời thế nào.

Lúc ấy, ở phòng khách chỉ có một mình tôi với Trọng. Vì muốn cho hai bên có cơ hội nói chuyện riêng với nhau để hiểu nhau, nên mỗi khi Trọng đến, hai bác tôi thường ở trên gác, gần ăn mới xuống.

- Tôi mong cô mãi. Cô làm gì dưới ấy mà lâu thế ? Sao cô không cứ để chúng nó nấu có được không ?

- Chúng nó nấu vụng lắm, sợ anh ăn không vừa miệng.

Thấy tôi vẫn đứng đực ra đấy, Trọng vội kéo ghế :

- Cô ngồi đi. Tôi chờ cô nóng ruột không chịu được, nên tôi nhờ cô Nhung đi gọi cô.

- Thế à ? Trọng còn muốn nói nữa thì Nhung lên.

- Ở đây rồi, thảo nào tôi xuống tìm đâu cũng không thấy. Ở đâu ra thế ?

Tôi lại phải buộc lòng nói dối :

- Em ra chờ xem có hàng lạc rang để mua vì hình như tiết canh thiếu lạc.

- Ô, thế sao em không bảo nó đi mua ?

Trọng thì :

- Ô, thế thì thôi lạc rang cũng được, cứ một món ốc, tôi đã lấy làm sung-sướng lắm lắm rồi.

Nhưng kéo tôi ngồi lại đi-văng cạnh mình :

- Thôi, em uống một tí rượu đi để ăn cơm cho ngon.

- Và tôi xin kéo một bài đàn để tạ cái ơn cô đã nấu nướng cho ăn.

Từ khi có tôi ở buồng khách thì Trọng nói chuyện luôn mồm, chứ không thần thờ như trước nữa.

Trọng kéo hết bài đàn này đến bài đàn khác cho tôi nghe. Mỗi lần Trọng buông đàn, tôi lại vỗ tay, chứ quả tình tôi chẳng nghe thấy gì cả.

Tôi thấy mình phiêu phiêu như vấy vùng trong một thế giới tinh khí. Ấy thế rồi không hiểu tư-tưởng luân chuyển thế nào, tôi bỗng thốt ra một câu :

- Anh kéo đàn thì tôi thích nghe lắm, còn bọn bạn của Tráng đến đây họa đàn, tôi ghét quá. Chị Nhung tôi cũng thế. Chả nhẽ họ đến khăn khăn hiến cho mình nghe mà mình lại nhẫn tâm đuổi họ đi.

Tôi đọc thấy ở trong con mắt Nhung một cảm ơn; và trong con mắt Trọng một cái gì nó như bảo : thôi cô đừng chữa cho chị cô nữa. Sự tình thế nào, tôi đây đã biết cả rồi.

Tối hôm ấy, tôi thật muốn được yên tĩnh để nghĩ lại những việc đã qua, nhưng Nhung không để cho tôi yên. Luôn luôn, Nhung hỏi tôi :

- Em xem có cái gì khác không ?

Luôn luôn, tôi phải giả nhời :

- Chẳng có cái gì khác cả. Vẫn vui-vẻ như thường thì còn có cái gì là khác nữa.

Tối hôm ấy, tôi cũng thật vui mà cũng thật buồn.

Vui vì nhận thấy mình được yêu bởi một người mà mình cũng yêu. Còn buồn vì xét thấy không thể lấy nhau. Mà có lấy nhau thì ít nhất cũng phải đi trên những tan vỡ.

Một điều nó càng làm cho tăng cái buồn là tôi xét thấy Nhung cũng yêu Trọng. Nhung yêu Trọng một mối tình không giống như tôi yêu, nhưng cũng vẫn là yêu. Mà tan vỡ thì Nhung cũng phải buồn. Tôi thấy Nhung phải buồn vì tôi, tôi không chịu được. Một điều nghĩ nó càng làm cho tôi thắc mắc là nếu không có tôi thì thế nào Trọng cũng lấy Nhung. Tôi không sợ cái tiếng em cướp chồng chị. Sống một cuộc đời suy nghĩ, tôi đã rõ biết thế nào là một dư luận của những kẻ dôi mồm. Và tôi cũng có đủ can-đảm để giầy-xéo lên. Điều lo của tôi là sợ mình biến thành ra một người bội-bạc đối với Nhung nó là nguồn ấm duy nhất trong cuộc đời cô đơn của tôi.

Chép lại tư tưởng của tôi tối hôm ấy thì thật là chép lại tất cả hiện tượng của những sự trái ngược. Có lúc, tôi tự cười tôi :

- Ô người ta đã lấy mình đâu mà đã khéo lo nghĩ vãn vợ. Người ta bỏ thế nào được mấy tòa nhà và một cái đồn điền.

Nhung vừa nghĩ thế, tôi lại tự trách tôi đã khinh Trọng. Trọng không thể nào có cái bụng ấy. Mà cho dù có cái bụng ấy thì là chỉ khi nào chưa chọn được người đàn bà vừa ý, nên cũng đành theo cái đà sự sống mà lấy vợ giàu, chứ Trọng không thể có chủ tâm đào mỏ.

Có lúc tôi tự hỏi : nếu bây giờ Trọng ngỏ ý yêu mình, muốn lấy mình thì mình phải giả nhòì làm sao ?

Tôi chẳng biết giả nhòì làm sao cả. Tôi không dám nói có mà lòng tôi cũng không cho tôi nói không.

Có lúc tôi muốn trốn đi đâu thật xa để cho Trọng không nghĩ đến tôi mà lấy Nhung. Nhưng tưởng tượng phải từ giã cái hạnh phúc chắc chắn đang đón chờ tôi ở Trọng, tôi bỗng thấy người tôi nặng như chì. Lúc ấy, tôi tưởng chừng như mấy con trâu cũng không kéo tôi đi được.

Có lúc tôi nghĩ đến sự ly dị của thầy mẹ tôi, tôi tự nhủ : ở đời muốn mưu toan hạnh phúc, cần phải ích-kỷ. Đến như con đẻ đứt ruột ra kia, còn không thể nghĩ đến được, huống hồ là người khác. Lúc ấy thì tôi quyết định phải tìm đủ mọi cách để cho lấy được Trọng. Nhưng sự quyết định ấy chỉ thoáng như cái chớp mắt. Tôi lại tự hỏi : nếu đời tôi không có Nhung thì nó sẽ còn khổ sở đến thế nào. Trong nhà, Nhung cấm không cho ai nói động đến tôi. Vì bệnh tôi, có khi Nhung cãi nhau cả với mẹ. Tiền và quần áo, lúc nào Nhung cũng chu-bịên cho tôi dư-dật để tránh cho tôi cái nhục hỏi xin.

Đành là tôi không thể lấy Trọng được rồi. Nhưng không lấy thì lòng nó cứ như xé.

Lòng tôi thật là một vạc dầu sôi. Mà thần-trí tôi quả là chồn chơi hú-tim của những cái không, cái có.

Tôi mở mắt thao láo một đêm không ngủ, trong khi Nhung đánh một giấc ngon lành bên cạnh tôi. Cái tật của Nhung kỳ lạ : hễ ngủ là phải ôm tôi.

Mặt giời luôn qua khe cửa còn gặp tôi đang vắn vơ với những ý-nghĩ mâu thuẫn. Đầu nặng như chì, tôi sẽ gạt chân Nhung ra, rồi tôi đứng dậy mở cửa sổ. Gió sớm làm tan những tư tưởng đen tối. Tôi thăm cười tôi :

- Đã chắc người ta yêu mình, bằng lòng lấy mình đâu mà đã nghĩ ngợi rắc rối cho nó ốm xác. Chẳng qua một chút cảm tình nước ốc.

Điều nghĩ ấy đem lại cho tôi sự bình tĩnh. Tôi lại gần giường thổi vào tai Nhung như mọi sáng.

Như mọi sáng, Nhung ôm ngay lấy đầu tôi, rồi áp má tôi vào má mình :

- Em dậy sớm thế ? Sáng rồi đấy à ?

Sáng hôm ấy, lúc điềm tâm xong, Nhung dắt tôi lên buồng :

- Em có thương chị không ?

Tôi sửng sốt không hiểu. Tôi lại ngờ rằng Nhung đã nhận thấy Trọng yêu tôi và tôi yêu Trọng. Tôi lặng im không giả nhời. Nhung lại hỏi :

- Em có thật thương chị, chị mới dám phiền em việc này.

Lúc ấy tôi mới hoàn hồn :

- Sao chị lại dớ dẩn như thế ?

- Vậy thì em lại nhà Tuệ nói rõ cho y biết và bảo y từ giờ không được đến đây nữa. Chị không thể nói được. Chị yếu lắm, không có can-đảm.

- Thế chị không nhớ rằng em nói thì y sẽ bị nhục. Mà bị nhục thì rồi y sẽ oán chị. Như thế, sao bằng chị nói; y tuy buồn mà không bị nhục. Chứ em nói thì y bị cả hai đằng.

- Chị không thể nào nói được. Thôi thì đành cho y oán.

- Sao lại có thể thế được Chị phải có nghị-lực một chút chứ. Hay là đã có lần chị ngỏ...

- Không mà ! đã bảo không mà !

- Thế thì hay là chị viết thư cho y.

-Không thể được. Chị không muốn...

- Chị nghĩ y có thể nguy hiểm à ? Nhưng cái thư viết thế thì có gì là nguy-hiểm.

- Đành hiểu thế, nhưng chị không thể tin y được. Mà có bút tích của chị ở trong tay y thì chị không muốn.

- Thế hay là để em bảo Mộng Tuyết bảo y.

- Thế thì chuyện bí mật là giầy sang đến bốn người. Và Mộng-Tuyết thì không đủ để cho y sợ. Chỉ có em là có thể nói gãy gọn. Em nói rồi thì y không đời nào còn dám bèn mảng đến đây nữa. Mộng-Tuyết nói thì y vẫn có thể đến như thường. Y trơ lăm. Thôi chị lạy em. Em đi dùm chị.

- Ừ thì em đi. Nhưng...

- Chẳng nhưng cái gì cả. Em cứ đi cho chị. Chị muốn thế. Em chiều chị. Và nếu em làm thế nào mà lấy được hai cái ảnh chị chụp...

Tôi trợn mắt :

- Chụp với mình y

- Không. Chụp với cả bọn. Và hình như đâu có một cái chụp ba người, chị, Quý và y.

-Ồ thế thì không quan ngại.

- Nhưng giá em lấy về cho chị được thì càng hay. Em đến thuyết nghĩa lý cho y thì thế nào y cũng phải đưa.

Sự lo lắng của Nhung làm cho tôi rõ biết. Nhung yêu Trọng nhiều lắm. Lúc ấy, tôi thấy Nhung van-lơn, tôi thương Nhung mà quên mình.

-Ừ nếu còn thì em đoán với chị sẽ tìm cách lấy về kỳ được cho chị.

Nhung bá chặt lấy cổ tôi :

- Chị vẫn đã biết chỉ có em là mới hết lòng với chị thôi mà.

Tôi đến nhà Tuệ hai lần, Tuệ đều đi vắng cả. Tuệ đi hai hôm mới về.

Ôi ! Định-mệnh ! Cái định-mệnh tàn nhẫn nó nhất-quyết bắt tôi phải dúng tay vào tội ác !

Đoạn Thứ Ba

Tôi vừa đọc xong quyển tiểu thuyết Une Vie của Guy de Maupassant. Tôi bâng khuâng nghĩ đến thân thể người trong truyện rồi đem so-sánh với thân thể mình. Chẳng biết ngày mai có dành cho mình một tương lai buồn tẻ như thế không ?

Tôi thầm cảm thấy nếu không lấy được Trọng thì còn buồn tẻ hơn thế nữa. Ý nghĩ ấy làm cho tất cả tế bào trong người tôi đứng dựng dậy trước cái định mệnh khốc liệt. Giời ơi ! tôi sẽ bị buồn tẻ suốt cả một đời ư ? Tôi tức giận sôi lên. Nước mắt trào ra ; chiếc khăn mặt cầm ở tay bị xé nát lúc nào tôi không hay.

Có tiếng gõ cửa. Tôi vội-vàng lau nước mắt, vuốt lại tóc. Thằng nhỏ đẩy cửa vào :

- Thừa cô, có ông Trọng đến chơi.

Tôi rùng mình vì tôi biết cả nhà đi vắng. Tôi đang phân vân chưa biết có nên tiếp hay không thì thằng nhỏ đã lại nói :

- Con đã bảo ông ấy ngồi chờ để con lên mời cô xuống.

Tiền định, tiền định rằng tôi phải phạm tội-ác, chứ không thì tại sao việc đòi lại an-bài một cách chặt chẽ, khiến tôi không muốn bước vào con đường lầy lội cũng không được. Quả trứng mỏng đặt dưới bánh xe ngàn cân, tránh làm sao cho khỏi vỡ !

Tuy lúc ấy tôi chưa dúng tay vào tội-ác, nhưng đã có tiếng lòng sôn-sao bảo tôi : «Thế nào mày cũng làm, thế nào mày cũng làm.»

Kinh hãi, tôi ngơ ngác nhìn quanh như kẻ đi trên con đường lội bị trượt chân, tìm một cái gì để bám víu. Chẳng có cái gì để bám víu cả.

Tôi bước xuống cầu thang, định ninh rằng thế nào mình cũng ngã, cũng bị ngã, nhưng lòng vẫn nhủ lòng: nhất quyết không chịu ngã, không chịu để cho ngã. Trọng đã ngồi rình tôi xuống. Tôi vừa hé cửa thì Trọng đã tiến ngay lại bắt tay, rồi giữ chặt lấy. Tôi không đủ can đảm rút lại ngay, tôi để bàn tay tôi nằm yên một cách khoan khoái trong bàn tay Trọng một lát lâu; rồi tôi mới từ từ kéo lại. Ôi, sự kéo được bàn tay ra lúc ấy đã phải tổn-phí bao nhiêu điện người.

- Hôm nay thứ tư, sao anh cũng có thì giờ đến chơi ?
Nhưng đi vắng cơ mà.

- Mai tôi phải đi khám đê. Chiều nay tôi được nghỉ để thu xếp đồ đạc. Nhân tiện đi qua hàng sách, tôi mua mấy quyển truyện hay đem đến biếu cô.

Tôi cầm lấy tập sách. Toàn là thứ sách giấy tốt đắt tiền bán ở Taupin. Một quyển Graziella của Lamartine, một quyển La peur de vivre của Henry Bordeaux, và hai quyển Eugénie Grandet của Balzac.

Lòng tôi chệnh choạng chỉ những muốn ngã, mà miệng tôi vẫn nói được những câu chống cự :

- Nhưng cũng thích sách lắm đấy. Sao anh không mua mấy quyển đến biếu Nhung ?

Trọng chép miệng :

- Nhưng thì thích gì xem sách đấy. Tôi đã mua cái này để biếu Nhung.

Trọng mở cái hộp : một bộ đồ dũa móng tay bằng bạc.

- Đẹp nhỉ, Nhung chắc thích lắm !

Trọng gật gù :

- Phải, Nhung thích lắm lắm. Những sự trang-điểm phù-phieß thì Nhung thích lắm.

- Ô hay, anh không công nhận cho đàn bà cái quyền làm đẹp ư ?

- Chẳng những tôi công nhận. Tôi lại còn cho đó là một bổn phận. Nhưng nếu người ta ở đời mà chỉ có biết sống độc cho cái xác thì con người ấy chỉ là... người có một nửa.

Tôi biết những câu ấy ám chỉ Nhung. Tôi vội đánh trống lảng sang truyện khác.

- Hôm nay, bác tôi đi vắng, Nhung cũng đi vắng. Anh đến thật là không may-mắn.

Rồi vỗ vào cái hộp :

- Nhung về biết được anh đến chơi mà mình lại đi vắng, chắc lấy làm buồn lắm.

Trọng cúi đầu im lặng, một thứ im lặng nguy hiểm cho tôi, một thứ im lặng nó như ôm, như ghì lấy tôi. Tôi vội vàng vùng-vẫy để thoát ra.

- Nhung chắc chỉ độ hơn bốn giờ về. Chiều nay, mời anh lại xoi cơm để cho Nhung được từ giã anh, chứ không chắc Nhung nhớ lắm.

Trọng vẫn lặng im. Tôi hốt hoảng, lòng tôi kêu cứu, miệng tôi nói :

- Chiều anh nhé, chiều anh lại xơi cơm nhé. Sáng hôm nay, nhà mới mua được mấy con gà non, anh...

Trọng vẫn lặng im nhìn tôi bằng một cái nhìn như cuốn như hút. Tôi líu lưỡi, ấp úng, rồi tôi không nói được nữa, tôi đứng ngây ra đấy. Tôi nguy, tôi sắp nguy đến nơi thì vừa may cứu tinh đến. Thằng nhỏ đã đun được nước mang lên :

- Thừa cô, nước sôi rồi ạ.

Tiếng nói của nó làm cho hồn tôi trở lại xác.

- Anh xơi rượu hay là về ?

Trọng ngồi xuống ghế, rồi chậm rãi nói :

- Bây giờ hơn ba giờ rồi, cô Nhung bốn giờ về, tôi ngồi chờ.

Thế có khổ không, tôi cố tình đuổi Trọng về, Trọng thì cố tình ở lại cho kỳ được. Tôi rót nước mà tay tôi run, tôi lại càng run khi tôi biết rằng Trọng nhìn thấy sự cảm động của tôi. Từ đấy, tôi không nói gì được nữa, tôi lảng xảng việc này, việc nọ, tôi xếp lại những gỏi ở đi-văng, tôi cầm lại những cành hoa ở bình để trấn-tĩnh tinh-thần, nhưng không tài nào trấn tĩnh được, vì luôn luôn cái nhìn sâu thẳm của Trọng cứ như bám vào tay,

vào má, vào đầu, vào cổ, vào ngực, vào khắp cả người tôi, rồi nó chuyển cái nóng ghê gớm của nó sang cho tôi. Những cánh hoa đã cắm lại tử tế rồi, tôi luống cuống chưa biết làm gì nữa thì nghe tiếng Trọng bảo tôi :

- Thôi, cô ngồi xuống đi. Tôi có một câu chuyện tâm sự muốn hỏi cô, nhưng chờ mãi chưa có dịp. Câu chuyện ấy có quan hệ mật thiết với... đời tôi. Tôi muốn nhờ cô giải quyết... Và tôi muốn biết ý-kiến cô để dễ dàng hành động.

Câu chuyện ấy tôi đã thừa biết rồi. Nhưng tôi không thể là một đứa vong-ân bội nghĩa, tôi cố tập trung những nghị lực còn sót lại. Tôi vội-vàng ngắt lời :

- Sao anh không hỏi Nhung ? Tôi tưởng Nhung mới... có cái địa-vị để giải-quyết những câu chuyện tâm sự có dính-dáng đến hạnh phúc của đời anh. Tôi tưởng anh nên tin Nhung hơn tin tôi.

Miệng tôi nói thế mà lòng tôi khóc. Mặt Trọng đang hớn hở những hi-vọng bỗng thừ ra :

- Cô không muốn nghe thì thôi. Nhưng tin Nhung thì không bao giờ tôi có thể tin được.

- Anh đừng nên nói thế, lỡ Nhung nghe biết sẽ giận anh, và giận cả tôi nữa. Nhung đối với tôi rất tốt, tôi

không thể chịu được cái ý nghĩ một ngày kia Nhung giận tôi. Sắp cưới nhau đến nơi rồi.

Trọng nhếch mép một cách cay chua :

- Những cuộc hôn nhân vì lý như tôi đã nói với cô hôm nọ, có cần gì đến lòng tin. Chỉ cần những điều- kiện để xây vững địa vị.

- Tình sẽ đến sau.

- Hay thù cũng thế. Chẳng qua tìm mãi chẳng được tình, mà không thể sống mãi một đời cô độc, người ta phải lấy vợ, người ta chọn một cô vợ giàu để khỏi phải phiền lụy về sự trang-điểm chơi bời của vợ.

Tôi nghiêm sắc mặt :

- Anh đừng nên bi quan. Nhung là người có thể mang lại hạnh phúc cho anh. Anh đừng nên nói như thế nữa trước mặt tôi là em Nhung, và là người bạn chí thiết của Nhung.

Thấy mặt Trọng buồn rĩ, tôi ái-ngại nói tiếp :

- Và cũng sẽ là người bạn chí-thiết của anh.

Trọng nhìn tôi bằng một cái nhìn đau đớn, rồi đứng dậy.

Tôi chôn ruột :

- Anh về đây à ? Sao anh không chờ Nhung ?

Trọng lại ngồi xuống.

- Vâng thì chờ.

Thất vọng tôi cho vẻ mặt cương quyết của Trọng một cái gì đẹp đẽ quá. Tôi thấy lòng tôi nao nao, tôi thương tôi, mà tôi cũng lại thương Trọng, nhưng biết làm thế nào ?

Tôi giờ quyền sách Trọng biểu tôi ra xem, rồi chúng tôi nói chuyện về văn chương.

Bốn giờ Nhung về. Tôi thấy nhẹ nhõm như người được thoát nạn mà tôi cũng lại thấy nặng trĩu như người bị kêu án đi đây.

Cơ hội được sung sướng, được yêu đương đến, tôi đã chẳng đón lấy nó, tôi lại còn đi dập nẻo ! Thôi thế là thôi ! Từ nay nó sẽ không đến với tôi nữa. Chung-thân tôi sẽ bị đày ải vào vòng buồn tẻ.

Không ai có một tâm hồn trong-trắng mà bỗng dưng phạm ngay vào tội ác. Ác-thần lẩn đất lương tâm như con tằm lẩn lá dâu. Từng giọt, từng giọt, cảm dỗ theo giờ phút rót vào những nỉ non. Trước nó nhỏ, sau tụ lại,

nó to, nó to mãi, rồi thì nó lên tiếng. Rồi thì mày phạm tội ác.

Muốn khỏi phạm tội ác, phải rần tay bóp chết cái tiếng nỉ non xui giục đầu tiên của ác thần. Lần đầu tiên, mày lỏng lẻo với nó, ấy thế là Tội ác đã gieo mầm đấy. Cái mầm ấy mọc dần, mọc dần, thế rồi thì mày dù chống cự đến thế nào, cũng không lại với cái sức bành trướng của nó nữa.

Ngay từ lúc đầu tiên gặp Trọng, nếu tôi rần tay biết bóp cổ Ác-thần nó thủ-thủ... xui tôi rằng tôi có thể tìm thấy hạnh phúc ở bên Trọng thì đâu có cái kết-quả như nhục của ngày nay !

Vì tôi trót đề tai nghe nó, nên nó mới hợp sức với cái lòng oán cừu sẵn có trong người tôi mà tung-hoành được.

Trước mặt Trọng, chút lương tâm còn sót bảo tôi chống cự, nhưng khuất mặt Trọng, tôi khóc cái hạnh-phúc không bao giờ lại. Tôi khóc một cách thảm-thiết vì tôi đã biết rõ Trọng yêu tôi, yêu tôi lắm. Tôi cự tuyệt Trọng ngoài miệng, nhưng tôi ưng thuận ở trong lòng. Giá lúc ấy Trọng rõ biết mà ôm lấy tôi, thì tôi ngã ngay vào cánh tay chàng. Mà như thế thì Nhung giận tôi, hai bác tôi ghét tôi, nhưng tôi đã tránh được tội ác.

Trọng ra về rồi, tôi tiếc, tôi tiếc đứt ruột.

Ấy thế cho nên khi Nhung nhờ tôi đến nhà Tuệ lần thứ ba, tôi đi với một tấm lòng không cương-quyết gây-dừng hạnh phúc cho Nhung như trước kia nữa. Lúc ấy, tôi chỉ nghĩ đến cái hạnh-phúc đã mất của tôi. Nghĩ đến cái hạnh phúc đã mất, tức là nghĩ đến cách giữ gìn cái hạnh phúc có thể lại.

Nếu tôi không được nghe Trọng ngỏ tấm lòng yêu tôi một cách úp mở, nhưng chắc chắn thì quyết tôi có đủ mảnh-khỏe và bản lĩnh để lung-lạc Tuệ cho không bao giờ dám tư-tưởng đến Nhung nữa.

Giời ơi ! tại làm sao hai lần trước kia Tuệ lại đi vắng, đi vắng trước cái ngày Trọng ngỏ lời yêu tôi ?

Tuệ đang nằm ườn trên ghế xích đu thì tôi đến. Thấy tôi, Tuệ vùng dậy :

- Chị đến một mình hay đến với Nhung đây ?

- Rõ ngớ ngẩn chữa ! Đến với Nhung thì phải có Nhung. Không có Nhung thì tức là đến một mình.

Xưa nay, hần vẫn biết tôi không ưa hần và tôi không đến nhà hần một mình bao giờ, nay bỗng dưng thấy tôi lại, hần phỏng đoán ngay là có việc quan trọng.

- Chị đem tin lành hay tin dữ cho em đây ?

Tôi khởi thế công ngay :

- Rất dữ, nếu anh không biết tự liệu, có thể lành, nếu anh biết nghe.

- Thế thì em xin ngoan ngoãn nghe.

- Chẳng những phải ngoan ngoãn nghe mà lại phải ngoan ngoãn làm,

- Thì việc gì chị nói đi.

- Nhưng đã có người hỏi. Nhưng yêu cầu anh từ giờ đừng đến nhà Nhung nữa.

Tuệ nghe xong ôm đầu ngồi vật xuống ghế, một lát lâu, rồi vùng đứng dậy, đập mạnh tay xuống bàn :

- Có thể thể được ư ? Thế thì phải một mất, một còn, chứ để yên thế nào được. Nhưng sắp lấy ai, chị nói tên cho em biết chứ. Em quyết không thể để cho Nhung đi lấy người khác được. Lấy người khác thì em phải chết.

Đàn áp một người như Tuệ, dù là một Tuệ si tình thì có khó gì. Nhưng giờ ời ! tôi đã chẳng đàn áp thì chớ, tôi thấy Tuệ nói thế, tôi lại hi-vọng Tuệ làm tan việc hôn nhân của Nhung. Tôi đang nghiêm-khắc, tôi bỗng

dịu dọng hỏi y :

- Nhưng Nhung đã bao giờ ngỏ lời yêu anh chưa ?

- Ô lại còn cần gì phải ngỏ lời nữa. Tình yêu lại phải ngỏ lời ư ?

- Thế nghĩa là Nhung không yêu anh. Vì không yêu anh, nên Nhung mới đi lấy chồng.

Tuệ nghiêng răng :

- Nhung yêu tôi hay không, không cần biết, nhưng tôi yêu Nhung, tôi không thể để cho Nhung đi lấy người khác được. Nhung đã chiếm hết cả hồn tôi rồi.

Đáng lẽ ra thì phải giảng giải cho Tuệ vỡ lẽ mà thôi đi, tôi lại đi châm chọc cho Tuệ tức.

- Chiếm hồn. Hồn anh to bằng bao nhiêu hay chỉ tuần lễ là anh quên. Bọn đàn ông các anh thường thế cả.

- Tôi không bao giờ quên.

- Anh chẳng quên thì người ta cũng vẫn đi lấy chồng như thường.

Tuệ đứng ngây ra một lát :

- Xin chị làm ơn nói thật cho em biết. Nhung bằng lòng đi lấy chồng hay tự nhà ép. Em tin rằng Nhung không thể quên em mà đi lấy chồng được. Tâm tính em hợp với tâm tính Nhung lắm. Nhung không thể tìm thấy hạnh phúc ở người khác được. Chị ơi, Nhung bằng lòng hay bị nhà ép ?

- Người ta hỏi thì nhà gả. Nhà gả thì Nhung phải nghe lời cha mẹ đi lấy chồng.

- Thế nghĩa là có bị ép.

Tôi không nói rằng có, tôi cũng không nói rằng không. Tôi lặng im. Mà lặng im ở đây tức là có, tức là dối trá, tức là phản bội rồi.

- Nếu thế thì chị làm ơn về nói với Nhung rằng nếu Nhung đi lấy chồng thì em tự tử đấy.

Tôi cười một cách chế diễu :

- Chỉ có thế thôi à ? Nếu thế thì «em» cứ tự tử trước đi. Tôi tưởng anh hành động thế nào, chứ thế...

- Hành động thế nào ? Chị có cách gì cứu tôi với không ?

- Cách gì, cách gì thì ở anh ấy chứ. Tôi chỉ biết Nhung nhờ tôi đến nói với anh từ giờ anh đừng đến đằng nhà

nữa, có thể thôi. Còn nếu anh thật yêu Nhung thì anh phải nói cho Nhung biết, Nhung có xiêu lòng thì...

- Nhung bây giờ tôi không thể đến đằng nhà mà Nhung thì không đến đây nữa, tôi biết làm thế nào mà nói với Nhung được, hay chị nói giúp tôi.

- Anh thật là trẻ con. Anh không được yêu cũng là đáng. Ai đòi lại nhờ một người thứ ba đi nói những chuyện yêu đương cho mình được.

- Thế chị làm ơn nói với Nhung cho em gặp mặt một lần.

- Nói thì tôi nói, nhưng cái có cho gặp hay không là tùy ý Nhung. Thôi tôi xin phép, tôi về đây. Anh nhớ đừng có lại đằng nhà nữa. Và tôi chúc anh mau quên.

- Tôi thề, không đời nào quên.

- Chắc chứ ?

- Chắc lắm lắm.

- Thế thì tôi lại được cơ hội xem cái tình của đàn ông bền bao nhiêu lâu.

Ở nhà Tuệ bước ra, tôi băng-khuâng không hiểu sao tôi lại có thể nói được với Tuệ những câu kỳ-lạ có thể

hại Nhung như thế. Ngồi xe, tôi giận mình, lấy tay đâm vào ngực mấy lần. Về đến nhà, tôi không dám nói thực hết với Nhung, tôi chỉ nói úp mở :

- Hình như cu cậu chịu phép.

Và trả lời những câu hỏi của Nhung bằng những câu nhát gừng.

- Em nói những gì với y, em kể rõ cho chị nghe.

- Làm sao mà kể rõ hết được.

- Thế trông y có khổ không ?

- Khổ lắm.

- Chắc y khóc.

- Hình như có.

- Kìa em sao thế, sao lại hình như...

Tôi còn tâm hồn đâu mà chống-chế nữa, tôi vội vàng nói xuôi : có khóc.

- Thế chắc chắn là y không dám đến nữa chứ ?

- Chắc chắn. À quên, y có xin với chị cho y gặp mặt một lần.

- Gặp mặt thế nào được.
- Em cũng bảo thế.
- Thôi thế cũng là xong. Chị cứ ngay ngáy lo nếu y lại đây mà gặp anh Trọng.

* * *

Có lúc tôi lo sợ Tuệ làm những việc lỗi thời rắc rối, mà có lúc tôi lại cầu mong cho y làm để Trọng không lấy Nhung nữa. Những tư tưởng mâu thuẫn ấy đem đến cho tôi những cơn sốt, cơn rét, ném vào giấc ngủ tôi những cơn mê, cơn ảo. Tôi mất hết cả yên-tĩnh của tâm hồn.

Một ngày, hai ngày, rồi mười ngày, vẫn chẳng có sự gì xảy ra, Trọng vẫn đến chơi, vẫn nhìn tôi bằng con mắt buồn đau. Nhung thì hờn hờ mà tôi thì mất cả ăn, cả ngủ. Tôi cho Tuệ là đồ vô dụng không biết tìm cách để bảo vệ tình yêu. Tôi trách Tuệ mà thành ra trách tôi: vì tôi cũng là một đồ vô dụng không biết làm cho tình yêu đặc thắng.

Điều nghĩ ấy đã một lúc khiến cho tôi có ý-định... làm những việc tàn nhẫn, nhưng nghĩ đến thực hành thì tôi lại lúng túng không dám. Có lúc tôi muốn ngỏ cho Trọng biết rằng tôi yêu Trọng cũng như Trọng yêu tôi,

nhưng nhìn thấy Nhung, tôi lại thôi. Thấy Nhung với Trọng truyện trò thân-mật với nhau, và thứ nhất nghe thấy Nhung xưng với Trọng bằng em, tôi giận sôi lên. Tôi nhìn Nhung một cách thù ghét, rồi tôi tự nhủ : nếu đây mà nhân tâm được thì không đến phần đâu. Rồi tôi lấy làm bức tức mà tự hỏi sao từ trước đến nay, Nhung lại tử tế với tôi. Nếu Nhung mà chẳng tử tế với tôi, có phải bây giờ dễ xử không. Tôi thù ghét cả những tấm lòng tốt của Nhung đối với tôi, bởi chính nó đã chặn đường không cho tôi bước tới hạnh phúc, chính vì nó mà tôi bị suốt đời giam hãm vào trong cảnh cô đơn.

Cái tin còn mười lăm ngày nữa thì Trọng đưa lễ ăn hỏi Nhung làm cho tôi tưởng chừng như phát điên lên vì đau đớn. Thôi thế là từ nay ánh sáng sẽ không bao giờ đến cho đời tôi nữa.

Không biết tôi đã đọc ở quyển sách nào một đoạn tả thứ cực hình mà một bạo chúa đã sáng-chế ra để làm đau-đớn kẻ thù. Kẻ tội phạm bị trói cả tay chân trên một cái bàn đá. Trước mặt là một cái đồng-hồ. Cái đồng-hồ ấy nối liền vào một bộ máy. Mỗi một phút đồng hồ chạy lại làm lòi đầu một lưỡi dao sáng loáng ra, cứ thẳng bụng tội-nhân mà tiến dần dần lại. Người ta bảo cho tội nhân biết giờ nào thì lưỡi dao kia sẽ đâm tới bụng.

Thử tưởng-tượng sự đau đớn và sợ hãi của tội nhân khi nhìn cái kim đồng hồ chạy và lưỡi dao từ từ tiến đến phía bụng.

Những giờ khắc tôi sống từ khi nhận được cái tin kia, thật chẳng khác gì những giờ khắc của tội-nhân bị trói trên bàn đá.

Nó chậm thì chậm lạ, mà nhanh thì cũng nhanh ghê. Lắm lúc, tôi cầu mong cho nó đến phắt đi để cho ngã ngũ hẳn ra, chứ sống khắc khoải thế này thì khổ vô ngần. Nhưng lúc ấy thì tôi có cái cảm tưởng như thời gian ngừng hẳn lại, đồng hồ chạy mãi chưa hết một giờ. Ấy thế mà đến khi đèn điện thành phố bật thì tôi lại sững sốt :

- Thôi còn có mười bốn ngày nữa !

- Thôi còn có mười ba ngày nữa !

- Thôi còn có mười hai ngày nữa !

Loáng một cái đã hết một ngày. Con dao định mệnh tiến dần lại chặt đứt hạnh phúc của đời tôi.

Mà sao hạnh phúc của đời tôi bị đứt ? Chỉ vì tôi vương một chút hàm ơn nhỏ nhen và tôi có một tấm lòng úy-ky... không phải đường. Ấy thế rồi tôi tự nhủ tôi không

thể vì một chút ơn nhỏ mọn ấy mà bỏ lỡ hạnh phúc to lớn một đời. Tôi lại nhớ đến sự ly dị của thầy mẹ tôi, nhớ đến lúc Nhung với em Nhung đánh tôi, nhớ đến lúc bác gái tôi túm tóc tôi.

Người ta chẳng thương gì tôi. Mà ở đời, muốn sung sướng cần phải biết ích-kỷ, cần phải biết gạt đi những cái úy kỵ không phải đường. Tôi không thể vì một tình thương miễn cưỡng mà bỏ phí cả tuổi xuân. Tôi đẹp, tôi mới có hai mươi tuổi, tôi không thể đem chôn đời tôi được. Và tôi cũng không thể không nghĩ đến hạnh phúc của Trọng là người đã yêu tôi. Trọng không yêu Nhung, lấy Nhung thì còn gì là hạnh phúc nữa. Đời tôi đã khổ nhiều lắm rồi. Tại làm sao cơ hội đến, tôi lại để cho qua đi không nắm lấy. Tôi khổ có ai nghĩ đến tôi không ? Tại làm sao tôi lại phải nghĩ đến người ta. Mà Trọng chẳng lấy Nhung thì Nhung cũng chẳng phải khổ. Nhung giàu, thiếu gì người cầu-cạnh. Còn tôi, nếu tôi không lấy được Trọng thì tôi sẽ đau, sẽ khổ mãi mãi. Tôi nghèo, ngoài Trọng là người có thể hiểu thì còn ai yêu tôi mà lấy tôi nữa.

Phải nắm lấy cơ-hội, không thì hối không kịp. Người ta mấy nổi mà già. Ấy thế là tôi chạy thẳng lại buồng giấy của bác tôi, lấy một tờ giấy trắng cho vào máy chữ, tôi đập vội vàng một cái thư nặc danh gửi cho Tuệ.

Một người bạn vì thương ông có một mối tình tha thiết chỉ dùm cho ông một phương-pháp để lấy được Nhung : là phá mối nhân duyên của nàng với ông kỹ-sư Trọng bằng cách gửi cho ông ấy một bức thư thống thiết kể rõ tấm lòng mình yêu thương Nhung và xin ông ấy thôi đi. Nếu kèm được một vài bức ảnh chụp chung với Nhung thì rất có hiệu-quả. Ông ấy là người có lòng, quyết không bao giờ đi cướp tình yêu của kẻ khác. Nhung vì bị ép gả, chứ lòng Nhung cũng không thích. Nhung không lấy Trọng sẽ lấy ông. Việc này ông phải quả quyết làm ngay đi, vì chỉ còn mười hôm nữa là ăn hỏi. Và ông phải hành-động rất kín đáo.

Tái bút. - Ông nhớ kèm những ảnh chụp chung với Nhung vào đấy. Đánh xong bức thư, tôi lấy một cái phong-bì cho vào rồi tôi thuê xe thẳng ra nhà giấy thép, mua tem dán rồi bỏ vào thùng. Tôi hành động mọi việc như một người say. Từ lúc đánh máy bức thư cho đến khi ra tới nhà giấy thép, tôi chẳng hối hận một chút nào. Nhung đến khi nhìn đến bức thư rơi tuột vào cái khe tôi om của hòm thư, tôi bỗng bàng hoàng như có một cái gì quý báu, đẹp đẽ ở trong tôi cùng theo bức thư ấy mà biến đi không tài nào lấy lại được nữa. Giời lạnh buốt mà người tôi bỗng thấy nóng rực, mồ hôi ở trán toát ra đầm đìa. Tôi đứng ngẩn ra nhìn cái hòm thư, nhìn cái kẻ tối đen của nó cho mãi đến khi có một người đem bỏ

một tập thư vào đây, tôi mới sực nhớ ra rằng mình đứng ở đây đã lâu quá. Tôi ngơ ngác nhìn xung-quanh thì thấy có nhiều người để ý đến tôi. Tôi hoảng sợ. Trong con mắt họ, tôi tưởng chừng như họ đều nhận thấy cái tội ác tôi vừa làm. Tôi rảo cẳng ra cửa, nhưng mới đi được mấy bước, tôi sực nghĩ nếu mình đi nhanh như thế thì người ta đã ngờ, lại có thể ngờ thêm, tôi vội đi chậm lại. Ra gần đến cửa, một ý-nghĩ khủng khiếp vụt đến : «Không khéo lúc mình bỏ thư, có một người quen trông thấy.» Tôi quay, vội nhìn kỹ tứ phía không thấy có ai quen, tôi mới hoàn hồn. Về đến nửa đường, tôi gặp một người bạn cũ. Tôi đã quay đầu đi để lánh mặt, nhưng cũng đã bị y trông thấy. Y gọi tôi nheo nheo :

- Chị Minh, chị Minh, chị đi đâu đấy ?

Không làm sao được, tôi phải đỗ xe lại, nhưng tôi không dám nói rằng tôi ở nhà giầy thép về.

- Tôi đi ra hàng Đào mua cái này.

Tôi vừa nói xong, tôi lại sợ thằng xe vừa kéo tôi ở trước cửa vườn hoa Paul Bert nghe thấy thì nghi-ngờ, tôi lại vội chữa :

- Và tạt qua Đốc-ly có tý việc.

Khô thay, cô bạn lại tò mò :

- Tớ việc gì đấy ?

- Tớ việc riêng không thể nói được.

Vừa nói xong, tôi lại lo bạn tôi một ngày kia gặp Nhung có thể nói với Nhung sự gặp gỡ tôi ngày hôm nay, và cái tớ việc riêng ở tòa Đốc-lý, tôi lại liền phải dặn :

- Có gặp Nhung đừng nói gì nhé.

Dặn xong, tôi ngược nhìn bạn thì đọc thấy trong con mắt một nghi ngờ, tôi bỗng thấy ớn ớn gay. Tôi muốn mau mau từ giả để thoát khỏi cái nhìn ấy, nhưng nào bạn đã tha cho tôi đâu. Bạn nói những câu nó như tát vào mặt tôi :

- Sao tôi tưởng chị với Nhung hai người như một không giấu nhau cái gì cơ mà ?

Tôi gượng gạo :

- Nhung cũng có cái không muốn nói.

Tôi không dám đi xe thẳng về hàng Đầy vì sợ nhờ đến cửa gặp người nhà thì lộ chuyện, có người biết mình mới ở nhà giây thép về. Xe kéo đến vườn hoa của Nam, tôi bảo nó đỗ. Tôi mặc cả nó tám xu về tới nhà. Đến đây, tôi giả nó năm xu, nó cầu nhậu :

-Từ Giây-thép về hàng Đầy, cô cho tám xu, còn có một bước đường nữa đã đến nơi mà cô giả có năm xu là nghĩa thế nào ?

Nghe đến hai chữ Giây-thép, tôi rụng rời, tôi vội vàng móc túi. Nhưng tôi không có xu lẻ, tôi đành đưa năm xu nữa cho nó :

- Thì bác giả lại tôi hai xu đi.

Xu nó để ở tận trong tà áo, móc mãi không ra. Tôi sợ đứng đây nhớ có người nhà đi qua trông thấy hỏi đi đâu mà lại đỗ xe đây thì mình không còn biết giả nhời làm sao. Tôi đã toan quay đi không lấy tiền giả lại nữa. Nhưng vừa mới nhắc chân, tôi lại sợ thằng xe nghi rồi nó cứ theo tôi để dò-la, nên tôi đành đứng lại, lòng sôn-xao mà trái tim thì đập thình thịch. Phổ xá ồn ào là thế mà tại tôi chẳng nghe thấy gì hết, tôi chỉ nghe thấy những tiếng đập ghê gớm ở trong ngực. Bất cứ có cái xe nào đi qua, tôi cũng tưởng chừng như có người nhà ngồi ở trên.

Thằng xe giờ hai xu, tôi vội vàng cướp lấy, quay đi ngay, sung sướng như người vừa bắt được của.

Vừa đi, tôi vừa nghĩ cách để nhớ về nhà có ai hỏi đi đâu thì nói cho người ta khỏi nghi.

Về đến cổng, tôi sẽ mở, rồi len-lét lỏn vào nhà không muốn cho ai trông thấy.

Tôi vừa mở cửa buồng thì đã gặp Nhung đang thay áo ở đấy. Nhung thấy tôi vội hét lên :

- Em chị đi đâu về mà mặt xanh nhợt ra thế kia ?

Rồi Nhung vội vàng sờ trán, sờ má tôi :

- Em cảm hay làm sao ?

Lúc ấy thì ruột tôi đã hóp đi, nhưng tôi cũng lại vội vàng nói dối :

- Em ra hàng Bông về đến vườn hoa cửa Nam bị một cái ô-tô lướt sát người, em sợ quá.

- Thảo nào. Nhưng sao em đi em không bảo xe nó kéo đi ? Hay bảo tài-xế nó đánh ô-tô cho đi có được không ?

- Một bước đường.

- Thôi em nằm xuống để chị lấy dầu xoa cho nó lại hồn. Mọi bảo nhiều khi sợ có thể ốm nặng được cơ. Ồ, tay lạnh toát đây này.

Tay Nhung vừa nắm tay tôi, nắm cái bàn tay vừa đánh bức thư để phá cuộc nhân duyên của nàng thì tôi có cái

cảm tưởng như sờ vào lửa.

Tôi vội vàng rút phắt lại. Nhưng vừa nghe thấy Nhung nói «ô hay», tôi lại vội vàng duỗi ra.

Nhung lấy dầu xoa khắp cả người cho tôi, rồi lấy chăn đắp kín.

- Thôi em nằm đi một chút, nó lại hôn ngay.

Nhung lại trèo lên ngai cạnh tôi. Tôi không dám nhìn mặt Nhung, tôi nhắm mắt giả vờ ngủ.

Nhung vớ quyển Graziella để ở đầu giường :

- À, chị vừa mới đọc xong quyển này, gớm, thảm quá và náo nùng quá. Đến đoạn kết, chị phát khóc lên. Hôm nọ em đọc, em có khóc không ?

- Không.

- Thế thì em ít tình cảm hơn chị.

Câu nói vô tình mà là một nhời mắng đích đáng. Tôi thấy người đẹp lép như muốn biến ngay vào trong đệm.

- Ấy vì thế cho nên em bao lần khuyên chị cự tuyệt phắt ngay với Tuệ mà chị nghĩ thương hân không thể nói ra được. Một xuýt nữa thì nguy to. Nhưng may ở

hiền lại gặp lành, thành ra chẳng sao cả. Bây giờ thì chị chẳng còn sợ gì nữa rồi.

Chẳng còn sợ gì nữa rồi !

Tôi có cái cảm tưởng như bị kìm, bị kẹp. Da mặt bỗng thấy tê tê.

- Chị không có cái tính-nét rắn-rỏi và cương-quyết như em ; ở đời chị chỉ hi vọng vào giời giúp cả.

Giời giúp !

Câu ấy làm cho tôi cũng nghĩ : «Hay là vì bụng dạ tốt mà Nhung gặp toàn những cái may-mắn, còn tôi thì vì bụng dạ xấu nên gặp toàn những cái chẳng may.» Tôi sợ hãi nghĩ đến Trùng Phạt mà sau này giời sẽ dành cho tội ác của tôi.

* * *

Trùng Phạt ?

Thì Tội ác mang ngay ở trong mình nó những trùng-phạt ghê-gớm, những trùng-phạt không tên không tuổi, không hình, không sắc, nhưng nó làm cho người ta đau đớn hơn là bị tra khảo.

Thằng ăn cướp giết người có thể tránh được búa diu của pháp-luật, nhưng nó không tài nào tránh được búa diu của lương tâm.

Kẻ lừa thầy phản bạn không lo pháp luật trừng trị, những tội ác đã đem ngay ở trong mình nó những giày vò ghê gớm, nhưng nhục nhã ê-chề.

Cái khổ đầu tiên là mình thấy mình không thể yêu mình được nữa. Tội ác không cho mình được ngừng thẳng đầu nhìn mọi người. Nó làm cho mình mất hẳn yên tĩnh của tâm hồn, một điều-kiện cốt yếu của hạnh-phúc. Nó bắt mình phải sợ từ cái bóng mình mà sợ đi. Nó làm mất tấm lòng tự cao, bông hoa thơm của sự sống. Luôn luôn phải lẩn lút và giối trá, luôn luôn bị cản dứt bởi lương tâm, kẻ phạm tội đã tự chuốc cái trừng-phạt cho mình bằng cái tội ác mình làm, một thứ trừng phạt suốt đời không bao giờ hết.

Phạm tội mà bị trừng phạt bằng tù tội thì khi hết tù, mình không còn bị ám ảnh bởi một cái gì nữa, bởi mình có cái cảm tưởng rằng mình đã giả nợ rồi. Nhưng phạm những thứ tội mà không bị tù tội như cái tội phản bạn thì trừng phạt theo dõi cho tới khi đây nấp ván.

Tôi có cảm tưởng chua-chát rằng cái việc tôi làm đã đánh một dấu chàm thiên cổ lên mặt tôi chỉ có cái chết

mới tẩy xóa được.

Tội ác đem ngay trong mình nó những trừng phạt, những trừng-phạt ghê gớm.

Kẻ bị giam cầm trong nhà pha bắt quá chỉ khổ cái xác thịt, chứ tôi thì tâm hồn luôn-luôn bị căng sứt, luôn luôn tôi bị sống với sợ hãi phập phồng, luôn luôn tôi bị xấu-hổ làm cho đen tối những phút có thể vui.

Chiều hôm ấy, tôi cáo ốm không xuống ăn cơm vì tôi không dám nhìn mặt mọi người, và cũng không muốn cho mọi người nhìn thấy mặt mình. Nhưng cứ tưởng tôi ốm thật, lảng xảng ở bên mình. Tôi đuổi Nhung xuống được một lát, rồi Nhung lại lên. Mỗi lần lên, Nhung khẽ mở cửa, rón-rén bước vào, đặt tay lên trán, rồi lại rón rén đi ra. Những lúc tôi mở mắt thì luôn-luôn Nhung kêu khổ :

- Sắp đến ngày vui mừng của chị mà em ốm thế này thì còn gì là sung sướng nữa.

Ôi, thật là chua chát. Ngày vui mừng của Nhung đã bị tôi phá hủy rồi còn đâu. Tôi biết chắc với cái tính người như Trọng thì một khi nhận được bức thư của Tuệ thế nào Trọng cũng từ hôn. Trọng từ hôn vì Trọng không yêu Nhung, vì Trọng đã nghi ngờ Nhung không chính

đỉnh từ ngày gặp bọn Tuệ. Tôi lại rất lo khi Trọng từ hôn lại giờ bức thư của Tuệ ra, rồi thì Nhung gạn-gùng tra hỏi Tuệ, Tuệ giờ bức thư nặc danh ra, Tuệ kể lại cho Nhung cuộc hội kiến với tôi, rồi thì đến khi Trọng hỏi lấy tôi, Nhung có thể ngờ tôi. Rồi việc ấy đến tai Trọng, Trọng sẽ khinh tôi.

Ôi thôi, đầu tôi đã tự chế ra bao nhiêu ý-nghĩ sâu thăm, bao nhiêu tư tưởng đen tối chúng có cái đức làm cho tôi như nằm trên đống gai. Bảy giờ tối hôm ấy, Trọng đến chơi, nghe tin tôi ốm lên tận buồng tôi thăm. Thoạt trông thấy Trọng, tôi vội vàng nhắm mắt, rồi tai tôi thấy nóng bừng. Trọng tiến sát lại giường tôi, nhưng không lên tiếng. Nhung vội vàng hôn vào trán tôi rồi sẽ bảo :

- Anh Trọng của chị lên thăm em đây. Em mê đến không biết anh chị lên à ? Em thấy trong người thế nào. Hay chị gọi giầy nói mời đốc tờ đến xem bệnh cho em nhé.

Nghe đến đốc tờ, tôi hoảng sợ, tôi vội vàng mở mắt :

- Thôi hà tất phải gọi, em không làm sao đâu. Kia anh đây à.

Tôi dơ tay cho Trọng bắt, Trọng nắm bàn tay tôi xem mạch :

- Không nóng mà mạch vẫn đều. Cô thấy trong người thế nào ?

- Chỉ thấy lạnh lạnh ở ngực.

- Sợ mà đến thế cơ à ? Tôi cứ tưởng cô nhiều nghị-lực lắm.

Nhưng vỗ vào vai Trọng :

- Nhiều nghị lực thì một khi xe ô-tô xuýt cán chết cũng phải sợ.

- Sợ thì tôi không sợ. Nhưng từ đây thấy gai trong người.

Trọng nhìn quanh buồng một lượt :

- Cái buồng này đẹp đây, khéo bày biện lắm.

Minh nó bày cả đây, em sống ở cái buồng này với Minh hơn mười năm. Đêm nào hai đứa cũng nằm một giường.

Trọng cười chúm chím :

- Sắp thôi không nằm một giường nữa.

Nhung nép đầu vào ngực Trọng :

- Chỉ chế người ta thôi.

Cái cử chỉ yêu đương ấy, thứ nhất cái giọng nói làm cho tôi hoảng sợ : Nhưng đã yêu Trọng. Tôi vụt nghĩ đến sự đau đớn của Nhung một khi Trọng từ hôn.

Trọng sẽ hôn vào trán Nhung ; tôi nhìn rõ mặt Nhung ngây ra vì sung-sướng. Tôi vội vàng nhắm mắt không dám nhìn nữa. Rồi tôi cầu mong bức thư tôi gửi cho Tuệ sẽ lạc không đến tay Tuệ. Hay đến mà Tuệ không dám viết thư cho Trọng. Trọng nhòm lên tủ sách của tôi :

- Chà, cô cũng có nhiều sách nhỉ ? Cô thích đọc, hôm nào khỏi, mời cô lại chơi tôi, tôi có nhiều lắm, cô chọn xem quyển nào thích thì tôi xin biếu cô. Em Nhung của tôi chắc không thích sách mấy.

- Em đọc ít thôi, chứ không nhiều như Minh.

Trọng liếc nhìn tôi rồi sẽ nhún vai, phác một cử chỉ chán chường. Tôi nói một câu hững-hờ tuy là để bênh Nhung, nhưng chính là để trách-phạt mình.

-Đọc sách nhiều anh bảo để làm gì. Đàn bà chỉ cốt có cái bụng nhân từ dễ dãi. Mà bụng nhân từ dễ dàng thì tôi chưa từng thấy ai hơn Nhung.

Trọng nhìn Nhung :

- Tôi đã biết.

Tôi toan ngồi dậy thì Nhung vội vàng cản :

- Thôi em cứ nằm không mệt.

Con sen bung cốc sữa lên. Nhung đỡ lấy :

- Em không ăn cơm, nhưng cũng nên uống một chút sữa.

Tôi lắc đầu thì Nhung van vỉ :

- Em chị uống một tí cho chị bằng lòng.

Tôi nể lời cảm lấy. Không ồm, nhưng tôi cũng phải vờ ồm, tôi làm bộ gượng mãi mới dậy được. Nhung lấy gối để vào lưng cho tôi dựa. Nhung bung cốc sữa để kê tận môi tôi. Khi tôi uống xong, Nhung lại lấy mù-soa chấm hai bên mép cho tôi.

Trọng nhìn cái quang-cảnh ấy bỗng nói :

- Hai chị em quý nhau nhỉ, khi xa nhau chắc là nhớ lắm.

Câu ấy làm cho tôi rùng mình. Nhìn rõ cái tình Nhung đối với tôi như thế mà một ngày kia Trọng lại biết rằng

tôi phản Nhung...

Ồi thôi ! thế thì còn gì là hạnh phúc. Tưởng tượng Trọng khinh tôi, ruột gan tôi như lộn cả lên.

- Thôi ta đi xuống cho em nó ngủ.

Nhung bắt tôi nằm xuống, rồi lấy chăn đắp cẩn thận cho tôi.

Trước khi đi, Nhung lại hôn vào trán tôi rồi bảo :

- Cố ngủ đi nhé. Chị xuống dưới nhà một tí rồi chị lại lên ngay nhé. Chị bảo con sen nó ở luôn đây với em. Có làm sao cho xuống gọi chị ngay nhé.

Nhung càng săn sóc tôi bao nhiêu, tôi càng thấy đau đớn và nhục nhã bấy nhiêu. Lúc ấy thì tôi hồi lảm, nhưng hồi cũng đã muộn rồi. Dù thế nào, tay tôi cũng đã nhúng vào tội ác rồi, tâm hồn tôi cũng đã đầy bùn nhơ rồi !

Thì Tội ác mang ngay ở trong mình nó những trừng phạt. Mà cái trừng phạt ghê gớm nhất là khi tôi nghe Nhung thú với tôi rằng nàng yêu Trọng lắm.

Gần mười giờ thì Nhung lên, lên với một vẻ mặt hớn-hở :

- Thế nào em đã đỡ chưa ? Trong khi chị sung sướng như lên tiên thế này mà em ôm thì buồn quá.

- Em thấy trong người đã đỡ, mai có thể dậy được.

- Nếu thế thì tuyệt !

Nhưng vừa thay quần áo ngủ, vừa hát bài «J'ai deux amours» của Joséphine Baker. Nhưng thay quần áo xong, luôn ngay vào trong chăn ôm lấy tôi :

- Ô không nóng nữa mà. Chắc là khỏi rồi. Thế thì tuyệt ! Thế thì tuyệt ! À, em có biết hôm nay Trọng nói gì với chị không nào ?

- Ai mà đoán được.

Trọng bảo khi cưới xong, Trọng sẽ xin nghỉ một tháng đưa chị đi xem Đế-thiên Đế-thích và chơi Saigon, Cao-mên. Chị nghe nói Đế thiên Đế thích đẹp lắm. Thế nào em cũng đi với chị nhé.

- Em chưa chắc đã đi được. Vì nhà...

- Ô việc nhà. Bỏ đấy. Chị sẽ nói với mẹ chị. À em có biết Trọng bảo đi chơi như thế là để làm gì không ? Là để gây ái tình. Chị chịu em có con mắt tinh đời. Trọng thật là một con hổ. Chị chưa thấy phục ai bằng phục Trọng. Cái gì cũng biết, thế mới khiếp chứ. Chị cần

chúc cho em sau này cũng lấy được một người chồng như thế. À em chưa biết, Trọng đánh tennis giỏi lắm nhé. Sao chị thấy yêu Trọng thế. Thầy thế mà cũng tinh mắt như em. Thầy bảo cho chị hai cái nhà ở hàng Trống và cái đồn điền ở Phúc-yên. Me thì bảo cho chị tiền để tậu một cái ô-tô Ford mới. Chị bảo với Trọng thì Trọng bảo cái xe của Trọng hiện bây giờ cũng còn tốt lắm. Nhà Trọng thế mà cũng giàu nhé. Có hai ba cái nhà. Lương mỗi tháng lại hơn ba trăm. Những nhà ấy đều tự Trọng kiếm được mà tậu lấy cả đấy.

Tôi cứ nằm chết điếng người nghe Nhung nói. Nhung cứ nói, nói mãi không ngừng ; mỗi một lời nói của Nhung lại như chát do chát trấu vào mặt tôi.

- À bao giờ em khỏi, ra Chabot với chị. Me đã cho tiền chị mua nhẫn kim cương, thế nào chị cũng sắm cho em một cái. Hôm cưới chị, em phải diện cho thật ngất nghe không ? quên, bao nhiêu vốn riêng của chị còn ở trong tủ kia, chị để cả lại cho em, hình như còn hơn bốn trăm thì phải. Thế nào từ nay cho đến ngày cưới chị, chị cũng xoay cho em đủ một nghìn. Một khi chị không có đây, nhờ mẹ chị có điều tiếng gì, em nên nghĩ đến chị mà nhin đi nhé. Rồi chị sẽ dẫn tất cả nhà không ai được động chạm gì đến em. Và nếu em không thích ở đây nữa thì lại ở với chị. Mà có lẽ lại ở với chị thích hơn, tự

do hơn.

Tôi bất-giác khóc rung rức. Nhưng ôm chặt lấy tôi hôn-hít, rồi Nhung cũng khóc.

- Chị yêu Trọng, chị lấy Trọng thì chị sung sướng lắm, nhưng chị vẫn tiếc cuộc đời chung sống với em. Chị đi rồi, chắc thế nào em cũng băng-khuâng nhớ chị đến vài tháng, có thể không ?

Tôi gật đầu.

Ôi, nếu Nhung biết tôi phản Nhung thì Nhung sẽ nghĩ thế nào ?

Nhung ôm tôi, rồi gác chân lên chân tôi :

- Sau này chưa biết thế nào, nhưng còn ở với nhau ngày nào, hằng ấp-ủ lấy nhau cho sung-sướng đã.

Rồi Nhung cười khúc khích :

- Giá trong hai chị em chúng ta, mà một người có thể biến làm đàn ông thì có phải không bao giờ bị chia rẽ không.

Tôi sực nhớ đến câu «nuôi ong tay áo» của bác tôi mắng tôi xưa kia, tôi then tưởng chừng như chết đi thì mới hết được.

Tôi sợ bóng tối, tôi sợ cả ánh sáng. Đời sống của tôi từ đây chỉ còn là một giây-vò. Những giờ phút đều bị ung-độc bởi những ám ảnh nặng nề.

Lúc ấy, tôi mới thấy tiếc cái đời sống của trước kia. Trước kia, tuy chẳng có gì là sung sướng đặc biệt, nhưng ít nhất tôi cũng được yên tĩnh, tôi ăn được ngon, tôi ngủ được yên và tôi chẳng phải then với ai cả. Tôi đã nhầm tưởng là hạnh phúc có thể tìm thấy ở ngoại cảnh, ngày nay tôi mới rõ cái then chốt của nó là ở trong lòng ta. Lòng một khi đã vẩn đục rồi thì hạnh-phúc không bao giờ lại nữa. Chẳng những thế, cả sự sống hàng ngày bỗng trở nên nặng nề, bứt-rút.

Nhung lên dắt tôi xuống buồng ăn. Bước chân vào, tôi tưởng chừng như ai ai cũng nhìn vào tôi và ai ai cũng đã rõ biết tội ác của tôi. Liền lúc ấy, tai tôi như nghe thấy tiếng quát tháo vang lừng :

- Con này nó đã phản chúng ta đây, Ấy thế mà nó còn ở đây ăn cơm của chúng ta. Hơn thế nữa, nó còn nhận lòng yêu thương của chúng ta. Đuổi nó ra ! Đuổi nó ra ! Nó là một con rắn độc, phải đâm bẹp đầu nó đi.

Đầu tôi bỗng thấy nặng như chì, tôi muốn ngừng lên mà không tài nào ngừng lên được. Tôi tránh cái nhìn của mọi người như thằng ăn cắp tránh lính canh sát.

Bác gái tôi lúc ấy bước vào :

- Con Minh làm sao đây ?

Tôi ngừng đầu thì thấy cái nhìn của bác gái tôi chiếu thẳng vào ngực tôi như muốn lôi bật cái điều bí-mật mà tôi cố giấu ở trong ấy ra. Rồi bác tôi sẽ lắc đầu. Cái lắc đầu ấy, tôi bỗng thấy hàm chứa một ý-nghĩa ghê-gớm. Nó như vang lên những tiếng mĩa mai.

- Phải, tao biết rồi, tao biết rằng tao đã «nuôi ong tay áo» rồi. Tao không ngờ mặt mày như thế mà tâm địa mày đến nỗi thế ?

Tôi vội vàng nhắm mắt lại. Thì liền ở trước mắt tôi, như hiện ra một cảnh-tượng ghê gớm, bác tôi đang cúi đầu sát vào tai Nhung rít lên :

- Chị chị, em em, quẩn quít cho lắm vào. Tao đã biết trước mà. Động một tí là mày bệnh nó chậm chậm.

Chân tay tôi run bắn hẫng lên, tôi thấy lão-đảo, tôi vội vàng tiến lại chiếc ghế ngồi bệt ngay xuống. Chân ghé cạo vào gạch rít lên ken-két. Tôi tưởng chừng như nghe tiếng mọi người nghiêng răng rồi cùng trùng mắt hỏi tôi :

- Sao mày còn ngồi ở đấy ?

Tôi hoảng hốt đứng phắt dậy, rồi tôi lại vội vàng ngồi ngay xuống. Nhưng thấy những dáng-điệu kỳ-quái của tôi vội vàng ôm lấy :

- Em làm sao ? Em lạnh à ?

Tôi vúi lấy ngay cơ hội ấy :

- Vâng em hơi lạnh.

Nhưng hét người nhà đốt lò sưởi cho to lửa, rồi Nhung chạy bay lên gác cầm chiếc măng-tô xuống khoác cho tôi.

Thì ra từ lúc nãy đến giờ, tôi như sống một cơn mê.

Bữa cơm hôm ấy, tôi thấy mọi người hình như ai cũng sẵn sóc đến tôi hơn mọi ngày. Nhận xét ấy lại càng làm cho tôi bẽn-lẽn. Bác giai tôi, Tráng và Nhung thì bàn đến sự đi mời đốc tờ; mà bác gái tôi thì đề nghị đi mời ông lang. Tôi vội vàng từ-chối :

- Cháu bị cảm xoàng đấy thôi, bây giờ cháu đã thấy khỏi rồi.

Bác giai tôi cười ha ha :

- Phải khỏi đi, khỏi mau đi để hôm này trông coi giúp bác. Rồi xong công-việc của chị, bác lại sẽ kiếm cho

một ông kỹ-sư cũng như thế.

- Cũng như thế. Tôi nghe như nó ngậm chứa một mai mĩa.

Tôi nhai cơm thì thấy nó lạo xạo như trấu ; tôi ăn vội, ăn vàng vôi bát, rồi tôi đứng dậy lên gác. Tôi muốn tránh mặt mọi người mà ai ai cũng sẵn sàng có một câu nói, một cử chỉ để hành-phạt cái tội ác của tôi.

Nhưng khổ thay, lên ngôi trên phòng thì cả những «xen» trong khi tôi làm tội ác lại xô nhau diễn ra trước mắt. Tôi trông rõ ràng thấy một con khốn nạn, mắt lấm-lét như một thằng ăn cắp, len-lén vào phòng giấy của bác tôi, đánh cái thư đê hèn, rồi lẩn trốn ra nhà giầy-thép. Tôi sống lại cái «xen» gặp bạn, «xen» đứng chờ thằng xe, «xen» Trọng lên thăm tôi, lại «xen» Nhung ôm tôi nỉ non kể lẽ tình yêu của mình và giải bày tấm lòng thiết tha đối với tôi. Tôi có cái cảm-giác như tôi bị vùi sâu xuống đồng phân dơ-dáy. Rồi liền đây, tất cả đồ đạc gian buồng đã chứng-kiến cuộc đời sống của tôi với Nhung như cựa-cậy, như hò reo :

- Chúng tao cũng đã biết cả rồi !

Ngực tôi lúc ấy như thiếu dưỡng-khí, hơi thở như bỗng đứt ra từng quãng. Tôi vội vàng mở cửa chạy ra

lan-can.

Tôi đã sợ đám đông. Tôi lại sợ cả mình tôi. Sợ nhất cái gì nó nặng như cục chì, nóng như hòn than cứ dầm dứt luôn luôn ở trong người tôi, rồi làm cho chân tay bải hoải.

Nhưng tha thân dắt tôi đi chơi ở trong vườn.

- Anh Trọng thì muốn cưới và hỏi cả ngay một ngày, me thì lại không bằng lòng, me bảo ngày rộng tháng dài, đi đâu mà hấp tấp. Chị thì thiết-thường cưới hỏi ngay cả một ngày cũng tiện. Khỏi vất-vả người nhà và vất vả em.

Luôn luôn Nhung bàn tán với tôi về sự cưới xin của mình. Và có lúc Nhung tưởng chừng như mình đã là vợ Trọng rồi vậy.

- Anh Trọng tính thích ăn ốc, mai kia em mua ốc về dạy chị nấu nghe không ? Anh ấy hỏi em nấu thế nào mà xánh quá, thơm quá. Không, anh ấy sành mồm thật, ốc em nấu mà ăn với bún thì tuyệt thật. Lạ quá, sao em nấu cái gì cũng ngon. Chị đi ăn cơm thết nhà người ta, chị mới biết em khéo hơn họ nhiều lắm. Bây giờ thì kíp ngày rồi, sau này về ở với Trọng, thế nào chị cũng bắt em phải dạy chị đủ khoa nấu nướng và bánh trái của

em.

Hết truyện này, sang truyện khác, toàn những truyện gây dừng hạnh-phúc với Trọng. Lắm lúc, tôi muốn bịt mồm Nhung và kêu :

«Thôi chị đừng nói những truyện ấy nữa», nhưng tôi không dám. Thành ra tôi cứ đành phải chịu cái hình phạt ghê gớm : nghe, nghe mãi. Nhung thấy tôi lặng im, lại tưởng tôi thích nghe nên cứ nói, nói mãi.

- Nay thịt da Trọng cứ rắn như sắt ấy em ạ. Cái bàn tay ấy giá đâm ai một cái thì phải gãy xương ngay. Trọng có vẻ thể thao ghê. Cái ngực nở quá. Trọng bảo sau này Trọng dạy chị đánh tennis. Nhưng tennis thì phải mặc short. Em trông người chị liệu mặc short có đẹp không?

- Chị có dáng đầm. Mặc short được lắm.

- Thế à ? Thế đúng như lời Trọng đấy. Sao em với Trọng có những ý-kiến giống nhau thế ? À Trọng bảo chị sẽ không phải làm dâu, vì cha mẹ Trọng chết cả rồi, chết từ hồi Trọng nhỏ. Trọng tả cái đời Trọng cho chị nghe, chị thấy thương rớt nước mắt. Trọng nói hồi bé, chú của Trọng nuôi Trọng, tử tế với Trọng lắm. Trọng bảo chị phải yêu chú Trọng như cha. Cái đó thì chị sẵn lòng lắm. Trọng yêu ai thì chị cũng yêu người ấy. Trọng

bảo bây giờ Trọng phải đưa cho chú mỗi tháng năm mươi đồng để đền cái ơn nuôi dưỡng ngày trước. Năm mươi đồng chứ một trăm, chị cũng sẽ chẳng tiếc vì người ta có công ơn với mình nhiều lắm cơ mà. Trọng bảo trước ngày hỏi, thế nào Trọng cũng về Nam-định đón chú thím lên đây chơi. Chị cũng muốn biết mặt người chú ấy quá. Trọng bảo chú của Trọng hiền lắm cơ.

Tôi thấy Nhung nói thế, tôi sức nghĩ nếu một ngày kia nhờ việc này mà phát-giác thì Trọng coi tôi thế nào. Tôi vụt nhận thấy cái thứ hạnh-phúc gây nên bởi tội ác có cái đức làm đau người hơn là làm sướng người.

Nó chứa đầy những lo-sợ, phập phồng.

Nhung đang «khảo-đả» tôi ở dưới dàn «ti gôn» thì thấy Tuệ đi qua. Nhung nắm áo tôi :

- Nó còn lảng-vảng ở đây làm gì ?

Tôi bật lên như một cái lò-so :

- Hễ nó đến thì phải tổng cổ nó đi, đừng cho nó vào mới được. Chị phải quả quyết mới được.

- Nhưng nó đã vào đâu ?

- Chắc rồi nó sẽ quay lại.

Mà Tuệ quay lại thật. Tuệ đứng ngoài hàng rào sắt gọi Nhung. Tôi vội vàng bảo Nhung không được ra. Tôi không muốn cho Nhung giáp mặt Tuệ, sợ Tuệ nói lộ cho Nhung biết rằng nhận được một bức thư nặc danh. Tôi cũng không muốn cho Nhung biết cái tin Tuệ đã gửi thư cho Trọng vội. Tôi tiến đến mắng phủ đầu ngay :

- Tôi đã bảo với anh từ giờ đừng có đến đây - tôi nói hơi to để cho Nhung ngồi ở dưới dàn «ti-gôn» nghe thấy - sao anh lại còn đến. Anh có phải là người có danh-dự không ?

Hai chữ danh-dự, tôi vô tình thốt ra, như đốt cháy môi tôi. Tôi không nói thêm được nữa.

- Tôi chỉ muốn hỏi Nhung một tí việc.

- Nhung không thể tiếp anh được.

- Thế chị làm ơn đưa bức thư này cho Nhung hộ tôi.

- Nhung không thể nhận thư của anh. Từ giờ, anh đừng có lòi-thôi nữa, anh nên nhớ bác tôi không phải là một người vừa. Thôi anh đi đi, không nhớ có ai trông thấy thì chẳng còn ra thế nào. Lúc ấy, anh đừng có trách chúng tôi là không bảo trước.

- Kìa chị, sao chị nhần tâm thế ?

Rồi Tuệ lên tiếng gọi Nhung.

Nhung vừa đứng dậy, toan ra thì tôi đã quát :

- Nhung đi vào đi.

Thấy Nhung ngồi xuống rồi, tôi mới quay lại Tuệ :

- Tôi nói cho ông biết nếu ông còn vô lễ như thế nữa, và ông còn bèn bảng lại đây thì ông đừng có trách chúng tôi là tàn nhẫn. Người ta phải biết điều mới được.

Tuệ áp úng mấy câu, rồi quay đi.

Lúc ấy, sao tôi thấy thẹn thế ? Tôi tưởng chừng cái người bị mắng lui thủi đi kia là tôi, chứ không phải là Tuệ. Tôi cũng không hiểu sao tôi lại có thể sùng-sộ với Tuệ đến như thế. Thì cái bản năng tự vệ của con người ta mạnh quá thật. Tôi sờ dĩ thẳng tay với Tuệ như thế là có ý để nếu sau này Nhung biết có người viết thư cho Tuệ, thì Nhung cũng không ngờ là tôi.

Tuệ đi rồi, tôi thấy mặt mũi tôi bỗng tối rằm, tôi đứng lặng im đấy không nhớ rằng mình đã nói những gì với Tuệ.

Nhung chạy lại :

- Hắn đi rồi ư ? Gớm, em tàn-tệ với y quá !

Rồi Nhung ôm lấy tôi :

- Em thương chị nhiều quá, em lo-lắng cho hạnh-phúc của chị nhiều quá phải không ?

Trong cái cảnh ấy, những câu ấy biến thành những câu chửi chua cay.

Tôi thấy Nhung bị lừa dối một cách đê hèn quá. Lương-tâm lúc ấy mạnh hơn lòng tính-toán về tương-lai, tôi bất giác nghiêng răng rít lên :

- Đồ khốn-nạn, đồ khốn-nạn !

Nhung lại lầm tưởng tôi mắng Tuệ, vội vã can :

- Thôi em đừng giận y nữa. Chẳng qua cũng là tại y quá mê chị.

Chiều hôm ấy và chiều hôm sau, Trọng không đến. Nhung sốt ruột đứng ngồi không yên. Rồi Nhung luôn luôn hỏi tôi :

- Quái, anh ấy hẹn chị ngày nào cũng đến mà làm sao hai ngày nay rồi không thấy đến ?

Tôi rõ biết tội-ác của tôi đã có kết quả, nhưng tôi cũng cố chống chế :

- Hay là bận việc gì. Chắc mai thế nào cũng đến.

Tôi nói xong, thấy ghê tởm mình quá. Sao bây giờ luôn luôn tôi có thể nói dối một cách dễ dàng như thế.

- Chị chỉ lo anh ấy ốm hay làm sao. Hay là chị cho người đến hỏi thăm. Hay em với chị lại đi. Đã yêu nhau, cần gì dư luận.

Tôi vội vàng gạt đi.

- Làm thế sợ người ta cười.

- Sao lại cười ? Chị tưởng thế thì anh ấy càng cảm kích tấm lòng tha thiết của chị đối với anh ấy chứ.

- Đành hiểu thế, nhưng sợ hai bác biết, rồi kỳ kèo.

-Ta đi giầu.

- Không nên, chị hăng cổ chờ.

Cả đêm hôm ấy, Nhung trần trọc không ngủ. Mà tôi cũng trần trọc không ngủ. Nhung trần-trọc vì nhớ Trọng. Tôi trần trọc vì tôi bị lương-tâm cắn rứt nhiều quá. Quả tình, trong lúc, ấy, tôi không hề bao giờ còn nghĩ đến

hạnh phúc, nghĩ đến sự sum họp với Trọng nữa. Lúc ấy, tôi ước mong những sự tôi làm chẳng qua chỉ như xảy ra ở trong một giấc mơ, cái thư kia là một cái thư tưởng tượng ở trong đầu tôi mà thôi. Rồi Nhung cứ lấy Trọng, rồi chẳng có việc gì xảy ra cả.

Ước mong thế, lòng tôi thấy vui vui, tôi cảm thấy thoáng hiện ra trước mắt tôi những ngày yên tĩnh như trước kia. Tôi thấy như được sống lại.

Trong những ngày gần đây, tôi gọi là dở sống dở chết, chứ không thể gọi là sống được. Tôi thấy sung sướng nếu được trở về cuộc đời tôi tắm, cuộc đời ăn nhờ ở đậu, một cuộc đời rất tầm thường nhưng lúc nào tôi cũng được bằng lòng tôi, lúc nào tôi cũng được thanh-thời trong tâm hồn.

Thì ra bây giờ tôi mới rõ : sự thanh thời của tâm hồn ấy mới chính là hạnh-phúc.

Với một tinh thần rối loạn, người ta không có thể hưởng được một chút lạc thú gì ở đời. Dúng tay vào tội ác, tức là dúng tay vào việc đi phá phách sự thăng-bằng của cơ thể và tâm-hồn. Ta đã tự làm tội ta, tự trừng phạt ta bằng các việc ta làm rồi.

Tôi đang tiếc ngẩn, tiếc ngơ cái đời bình thản của thừa xửa thì Nhung đã vùng dậy vỗ mạnh vào vai tôi :

- Em ạ, nhớ có việc gì xảy ra cho Trọng thì chị không thể sống được đâu.

Tôi rúng mình vì câu nói của Nhung :

- Chị chỉ nói nhảm.

- Quái quá, sao chị thấy nóng ruột, hình như không khéo có việc gì xảy ra.

- Chị chỉ nói gở. Nhớ quá không ngủ được thì nó nóng ruột, chứ còn có việc gì xảy ra nữa. Thôi ngủ đi thì rồi sẽ hết nóng ruột ngay.

Nhung ngoan-ngoãn nằm xuống :

- Thế em ôm chị cho chị ngủ.

Nhung nắm tay tôi để lên ngực :

- Đặt bàn tay em lên ngực, chị lại thấy yên yên.

Tôi không dám rút tay, cái bàn tay đã phản Nhung, nhưng tôi có cái cảm-giác như nó dờn sương ra, chết đi và tôi không còn cái bàn tay ấy nữa. Nhung lấy tay đập đập vào tay tôi :

- Thế mới biết có chị có em cũng hơn. Những lúc này, không có em thì chị tưởng hóa điên vì bứt-rứt.

Những lời nói thông thiết của Nhung là những cực hình ghê gớm mà tôi phải tươi cười để chịu.

Mãi đến gần sáng, chúng tôi mới chợp mắt đi được, nên chúng tôi ngủ trưa. Nói rằng tôi ngủ thì cũng không đúng. Cơ thể và tinh thần tôi mỗi mệt, rồi thiếp đi. Tuy thiếp đi, nhưng nó vẫn giữ cái bản-sắc rối-loạn của nó, cho nên tôi nằm mê thấy lắm cái khủng-khiếp. Có lúc, tôi mê thấy cả nhà kéo đến đánh tôi, rồi đuổi tôi ra khỏi cổng. Tôi lúi thủ sách va-ly đi lang thang thì một chiếc ô-tô ở đâu lừng-lững đi đến đâm ngay vào tôi. Có lúc tôi nằm mê thấy Nhung với Trọng ôm nhau hôn, rồi cả hai cùng lấy tay dí vào mặt tôi, du tôi ngã sấp xuống.

Ôi ! tôi còn mê thấy lắm cái khủng-khiếp nữa. Tôi đang sống với những hình-ảnh rùng-rợn ấy thì bỗng tiếng cửa mở, tiếng ồn ào làm cho tôi giật mình nhòe dậy. Tôi bủn rủn cả tay chân, tôi tưởng chừng như cái mưu gian của tôi đã bại lộ, nay người ta đến hành hạ tôi, rồi đuổi tôi ra khỏi nhà. Mắt nhắm, mắt mở, tôi hỏi lia lịa :

- Cái gì đây ? Cái gì đây ?

Tiếng bác gái tôi làm cho tôi tỉnh hẳn :

- Các cô ngủ trương xác ra bây giờ chưa dậy. Quý thật !

Lúc ấy, tôi mới hoàn hồn.

Nhìn thấy cả hai bác tôi đứng đấy, tôi hiểu ngay có việc gì quan hệ đã xảy ra. Mà cái việc quan-hệ ấy chỉ là việc có dính-dấp đến sự hôn nhân của Nhung. Nhung lúc ấy cũng đã dậy rồi. Nhung vuôn vai hỏi :

- Máy giờ rồi hở em ? Cái gì đấy hở thầy mẹ ?

Bác gái tôi ngồi phệt xuống ghế, rồi chép miệng :

- Các cô ghê-gớm thật !

Tôi đã chột dạ. Nhung hỏi mẹ :

- Cái gì thì mẹ nói ra sao mà bí mật thế ?

Bác gái tôi giơ tay xĩa xối :

- Người ta không thềm lấy cô nữa rồi đây này !

Bác gái tôi nói xong, giăng những mảnh giấy ở trong tay bác giai tôi ném ra giường :

- Đây thư đây !

Nhung xem xong bỗng khóc òa, rồi ôm tôi :

- Thôi thế chị càng mừng cho em.

Bác gái tôi dí tay vào trán Nhung :

- Thôi cô đừng có khóc nữa.

Rồi bác tôi nhìn tôi một cách thù ghét. Sự tán loạn của tâm-hồn tôi lúc ấy không còn biết đem ví với cái gì. Câu nói của Nhung làm tôi vừa lo, vừa mừng. Tôi muốn biết ngay bức thư. Nhung chân tay tôi bỗng thấy rần rần không sao cử động được nữa. Tôi cố hết sức mới cầm được xem. Thì ra có hai bức thư, một bức Tuệ gửi cho Trọng, một bức Trọng gửi cho hai bác tôi. Tôi xem bức thư của Trọng trước :

Thưa ông bà,

Đây tôi gửi kèm hầu ông bà một bức thư của ông Tuệ là người quen của cô Nhung gửi cho tôi. Ông bà cứ xem bức thư này thì đủ rõ vì lẽ gì tôi không thể ưng-thuận cuộc hôn nhân của tôi với cô Nhung được nữa. Đã có những việc này thì sự vợ chồng sum họp với nhau sẽ xảy ra nhiều điều xích mích.

Tôi thật tình rất quý-mến ông bà, và rất lấy làm hân hạnh được làm con của ông bà. Vậy nếu ông bà ưng

thuận và nếu cô Minh bằng lòng thì cái lễ hỏi hôm này xin đổi ra làm cái lễ hỏi cô Minh. Tôi khắc khoải chờ tin ông bà.

Nay kính,

Trọng

Tôi xem xong bức thư liền xé nát đi, rồi tôi ôm lấy Nhung khóc nức nở : Không đời nào em bằng lòng, không đời nào em bằng lòng đâu ! Nhung lặng thinh giờ lâu rồi lấy tay vỗ vỗ vào mình tôi :

- Tại làm sao không ? Em cứ bằng lòng lấy đi. Chị không vì đó mà giận em đâu.

Tôi chẳng biết nói sao, tôi chỉ khóc, vừa khóc tôi vừa hét :

- Đồ khốn-nạn ! Đồ khốn-nạn !

Nhung lấy tay bịt miệng tôi :

- Thôi em chửi hấn làm gì nữa, Dẫu sao việc cũng đã lỡ rồi.

Bác giai tôi lúc ấy mới nói :

- Có phải là cái thằng Tuệ vẫn đến đây học đàn không?

-Vâng.

- Thế mày có dan díu với nó không ?

- Không, chỉ quen biết đi lại chơi bời như thế thôi.
Đấy thầy cứ hỏi em Minh thì đủ biết.

- Thế sao nó lại dám viết thư cho người ta ?

- Thì nó có dám nói gì. Nó chỉ bảo nó yêu con, xin
đăng kia thôi đi, chứ nó có nói gì đâu.

- Thế mày có yêu nó không ?

- Sao thầy lại hỏi thế ? Nếu yêu nó thì con đã chẳng
bằng lòng đi lấy chồng.

Bác gái tôi lúc ấy mới bù-lu bù-loa :

- Thế thì quân này láo thật. Truyện này, bà phải đem
nó ra tòa mới được.

Bác giai tôi can :

- Thôi đi bà. Làm gì mà to tiếng. Thôi được.

Quay sang tôi :

- Thôi cũng là một cái duyên may, thế cháu có bằng lòng không ?

- Cháu không bao giờ bằng lòng. Cháu không bao giờ bằng lòng. Cháu không thể cướp chồng của chị cháu được.

Những tiếng ấy vang lên ở trong tâm hồn tôi như một nguyên rửa.

Nhung buồn dươi bảo tôi :

- Ô hay sao em lại nói thế. Tự người ta bằng lòng lấy em, chứ em có cướp của ai đâu ?

- Không, em không thể lấy.

Bác giai tôi nghiêm sắc mặt :

- Cháu nên nghĩ chín, rồi giả nhời bác, đó cũng là một cơ hội tốt, cháu không nên bỏ lỡ.

- Một cơ-hội tốt ! Không nên bỏ lỡ.

Chỉ vì tôi khốn nạn nghĩ thế mà tôi đã đang-tâm phạm tội ác để làm giảm cái phần thom-tho của đời tôi đi.

Tôi chỉ khóc, tôi chỉ khóc. Lúc ấy, tôi cũng không dám nói có, mà tôi cũng không dám nói không. Nhưng

xoa má tôi, rồi sốt-sắng bảo cha mẹ :

- Thôi được, thầy mẹ cứ xuống đi, để rồi con dỗ em. Con bảo thế nào nó cũng phải bằng lòng.

Lòng tin-tưởng của Nhung ở cái tình mình đối với tôi lại càng làm cho tôi khổ-não. Lương tâm tôi chồm dậy :

- Không, em không...

- Chị bắt em phải có. Thôi thầy mẹ cứ xuống dưới nhà đi. Con bảo thì em con thế nào cũng phải bằng lòng.

- Không, em không...

- Chị bảo em phải có. Thôi thầy cứ viết thư giả nhờ người ta đi. Con tin rằng con bảo nó thì thế nào nó cũng phải nghe con.